

A Touch of New

Σχεδιασμός Χώρων Φιλοξενίας
στη ζώνη των Παλιών Μεταλλείων του Λαυρίου

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών & Πολιτισμού
Τμήμα Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής
Πτυχιακή Εργασία

Θέμα: ***A Touch of New / Σχεδιασμός Χώρων Φιλοξενίας στη ζώνη των
Παλιών Μεταλλείων του Λαυρίου***

Φοιτήτρια: Πετράκη Άννα

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Φράγκου Διονυσία

Αθήνα, Ιούλιος 2022

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Πετράκη Άννα, του Στυλιανού, με αριθμό μητρώου 14089, φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού, του Τμήματος Εσωτερική Αρχιτεκτονική, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

Είμαι συγγραφέας της παρούσας πτυχιακής εργασίας και κάθε βοήθεια την οποία είχα για την ολοκλήρωσή της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη, καθώς αναγράφεται στην παρούσα εργασία. Επιπλέον, όλες οι πηγές που έκανα χρήση δεδομένων, λέξεων και ιδεών, είτε ακριβώς, είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους στην τελική, πλήρη αναφορά βιβλιογραφίας.

Τέλος, βεβαιώνω ότι η παρούσα εργασία έχει συγγραφεί αποκλειστικά από εμένα και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας, τόσο δικής μου, όσο και του Πανεπιστημιακού Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου.

Η Δηλούσα
Πετράκη Άννα

Η παρούσα πτυχιακή εργασία εξετάστηκε από την κάτωθι εξεταστική επιτροπή, συμπεριλαμβανομένου και του εισηγητή:

Φράγκου Διονυσία
(Επιβλέπουσα Καθηγήτρια)

Μιχαλοπούλου Κατερίνα
(Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής)

Δρ. Μπαρκούτα Ιωάννα
(Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

00 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

01 ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΤΟΠΟ

- 01.01. Άγιος Κωνσταντίνος
  - 01.01.01. Περιοχή Μελέτης
- 01.02. Μεταλλευτική Εικόνα Λαυρεωτικής
  - 01.02.01. Αρχαία Μεταλλεία - Ιστορία
  - 01.02.02. Διαδικασία Εξόρυξης & Επεξεργασίας Μεταλλεύματος
  - 01.02.03. Τοπωνύμια

02 ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ

- 02.01. Σχέση Ανθρώπου & Τόπου
- 02.02. Τόπος
  - 02.02.01. Αρχιτεκτονική & Τόπος
- 02.03. Πνεύμα του Τόπου
- 02.04. Παραδείγματα Κτιρίων
  - 02.04.01. The Foundry Athens
  - 02.04.02. Nior Hacienda

03 ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ

- 03.01. Υφιστάμενη Κατάσταση
- 03.02. Κεντρική Ιδέα
- 03.03. Πρόταση

04 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

00

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα, αποτελεί μια επέμβαση στον τόπο. Η επέμβαση αυτή, μεταβάλλεται συνεχώς με το πέρασμα του χρόνου, μαζί με την αντίληψη του ανθρώπου για τη φύση και τον περιβάλλοντα τόπο.

Σε έναν τόπο ανέγγιχτο για πολλά χρόνια, όπου μόνο το πέρασμα του χρόνου γίνεται αισθητό, είναι σημαντικό να τονιστεί η σπουδαιότητά του, μέσω της ίδιας της ιστορίας.

Χρησιμοποιώντας την αρχιτεκτονική ως μέσο, επιχειρείται ο επαναπροσδιορισμός της σχέσης μεταξύ φύσης και ανθρώπου.

Στην παρούσα εργασία, θα αναλυθεί η σημασία του τόπου, και πώς αυτός επηρεάζεται από το πέρασμα του χρόνου, αλλά και η σύνδεσή του με τον άνθρωπο. Με κοινό παρονομαστή την αρχιτεκτονική διερευνάται, και στη συνέχεια υλοποιείται, η σύνδεση του χωροχρόνου και της βιώσιμης αρχιτεκτονικής.

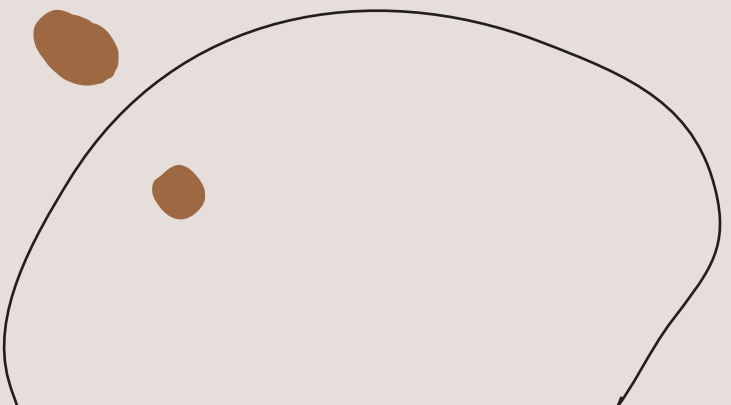

01

ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ

ΤΟΝ ΤΟΠΟ

ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΤΟΠΟ

01.01

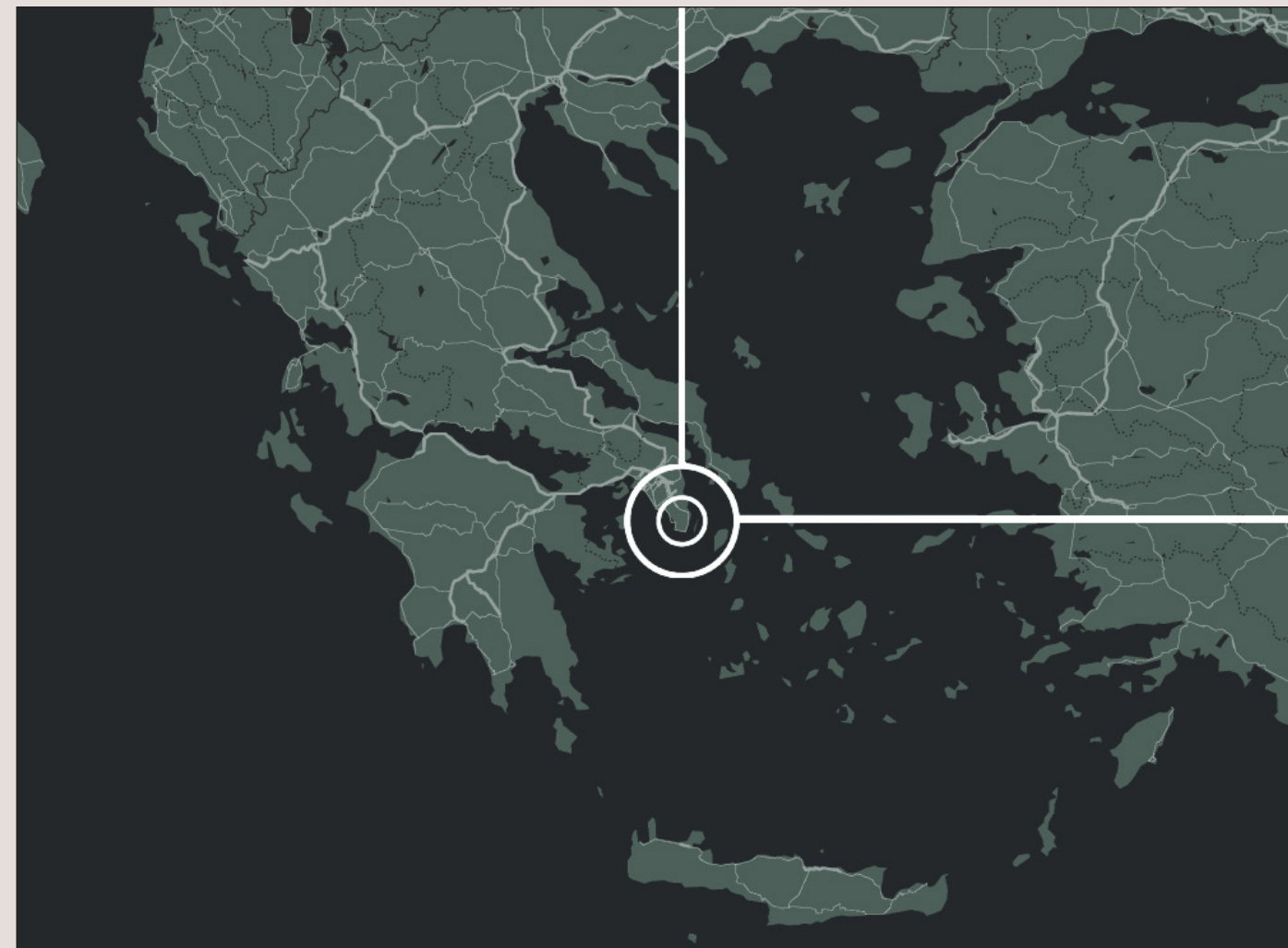
Άγιος Κωνσταντίνος

Πρόκειται για οικισμό της Ανατολικής Αττικής και ανήκει στον Δήμο Λαυρεωτικής, όπου είναι μια παραθεριστική, οικιστική ζώνη.

Η πιο παλιά ονομασία του οικισμού, ήταν Καμάριζα, μια ονομασία που διατηρήθηκε μέχρι το 1954, αφού ύστερα μετονομάστηκε σε Άγιος Κωνσταντίνος, όπως το γνωρίζουμε μέχρι σήμερα. Η ονομασία Καμάριζα, προήλθε από το σχήμα που είχαν οι εισοδοί των στοών στα αρχαία μεταλλεία της περιοχής.

Όπως αναφέρεται στην περιοχή της Νότιας Αττικής, η Λαυρεωτική είναι μια πόλη ιστορικής σημασίας, στην οποία υπάρχουν ίχνη ανθρώπινης δραστηριότητας, σχετικά με την εξόρυξη και επεξεργασία των μεταλλευμάτων, με τον αργυρούχο μόλυβδο να διαφέρει. Στον τόπο αυτό συνυπάρχουν οι ιστορικές βιομηχανικές εγκαταστάσεις της αρχαιότητας, με αυτών των νεότερων χρόνων. Πρόκειται για μια ερημική περιοχή, όπου δημιουργήθηκε στην Ελλάδα τον περασμένο αιώνα, για τις ανάγκες μιας συγκεκριμένης βιομηχανικής δραστηριότητας.

Η περιοχή έχει χαρακτηριστεί ως αρχαιολογικός χώρος, ιστορικός τόπος και τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, διότι υπάρχουν εκτεταμένα αρχαία λείψανα (όπως αρχαία μεταλλεία, εργαστήρια, οικισμοί κ.λπ.) καθώς και φυσικά μνημεία (π. χ. Χάος).

Εικόνα 02_Χάρτης

Από τα αρχαία χρόνια, η περιοχή ήταν γνωστή και ως Μαρώνεια (Αριστοτέλης 4ος αι. π. Χ.), αυτό γιατί οι μεταλλωρύχοι – δούλοι ερχόντουσαν από την περιοχή της Μαρώνειας, της Θράκης, για να εργαστούν στα μεταλλεία της περιοχής.

Μέσα, αλλά και στην ευρύτερα περιοχή του Αγίου Κωνσταντίνου, βρίσκονται τέσσερα (4) ορυχεία: το Σερπιέρι, το Κριστιάνα, το Υλαρίων και το Ζαν Μποαμπίστ, τα οποία όλα συνδέονται μεταξύ τους. Το 483 π. Χ. ανακαλύφθηκε ένα μεγάλο κοιτάσμα αργύρου στην περιοχή, το οποίο ήταν αρκετά πλούσιο. Η επαναλειτουργία των αρχαίων ορυχείων ξεκίνησε την δεκαετία του 1860, όταν τα απομεινάρια των ορυχείων αυτών χρησιμοποιήθηκαν, από την γαλλοιταλική εταιρεία Roux Serpieri Fressynet C. E. , αποκλειστικά για την εξαγωγή αργυρούχου μολύβδου. Το 1869, κατασκευάστηκε ένας νέος σιδηρόδρομος, όπου ένωνε τα ορυχεία μεταξύ τους, αλλά και με το λιμάνι του Λαυρίου.

01.01.01

Περιοχή Μελέτης

Εικόνα 03

Η περιοχή που θα μελετηθεί είναι λίγο πιο έξω από την κατοικημένη περιοχή του Αγίου Κωνσταντίνου, όπου σύμφωνα με πολλούς μελετητές, πρόκειται για την καρδιά των μεταλλευτικών έργων, όχι μόνο στην αρχαιότητα, αλλά και στα νεότερα χρόνια.

Οι πρώτες εξορυκτικές εργασίες πραγματοποιήθηκαν τον 4ο αιώνα π. Χ..

Στη δεκαετία του 19ου αιώνα, με βάση τις αρχαίες εργασίες, εντοπίστηκαν νέα κοιτάσματα αργυρούχου μόλυβδου και ανθρακικού ψευδάργυρου. Έτσι, η περιοχή εξελίχθηκε στον πιο σπουδαίο μεταλλευτικό τομέα του Δήμου της Λαυρεωτικής. Χαρακτηριστικό της περιοχής αποτελεί ο σιδηρόδρομος που κατασκευάστηκε γύρω στο 1870 και ένωσε την Καμάριζα – Άγιο

Κωνσταντίνο με το λιμάνι του Λαυρίου (περίπου 6 χιλιόμετρα απόσταση), και η τηλεφωνική σύνδεση πραγματοποιήθηκε το 1880.

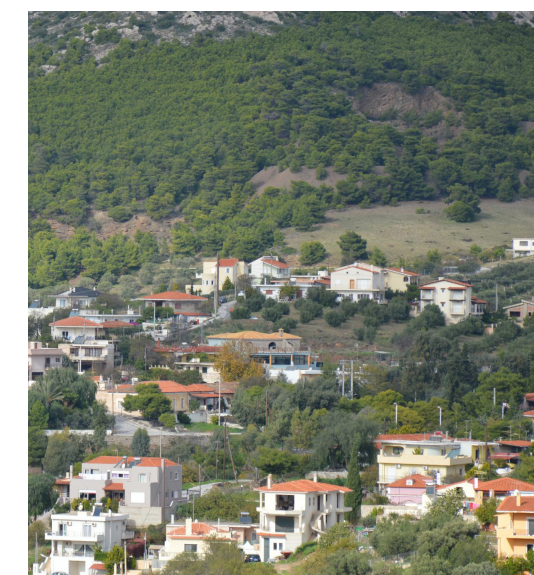
Η Καμάριζα, όπου το όνομά της προέρχεται από τις καμάρες των υπόγειων στοών, αποτελούσε το χωριό των μεταλλωρύχων, χτισμένο πάνω σε αρχαίες εγκαταστάσεις, τις οποίες χρησιμοποίησαν και διέφυραν αργότερα οι νεότεροι μεταλλευτές. Χαρακτηριστικό της περιοχής αποτελεί το γεγονός ότι εκεί σώζονται πολλά φρέατα – πηγάδια, στοές εξόρυξης του μεταλλεύματος, που μαρτυρούν με παραστατικό και ανάγλυφο τρόπο την εξορυκτική διαδικασία από τα αρχαία χρόνια.

Επίσης, η Καμάριζα διαθέτει μεταλλευτικές στοές μήκους περίπου 50 – 80 χιλιομέτρων. Το γεγονός ότι εκεί ανακαλύφθηκαν τα πιο βαθιά μεταλλεία, σε συνδυασμό με τα ορύγματα και τις στοές που υπάρχουν στην περιοχή, αποτελούν αδιάψευστα στοιχεία των αξιολογών αρχαίων μεταλλευτικών εργασιών.

Εκτός των άλλων, η Καμάριζα υπήρξε από τους πρώτους βιομηχανικούς οικισμούς, προέκταση ουσιαστικά του Λαυρίου. Σήμερα στην περιοχή σώζονται οι εργατικές κατοικίες που στέγασαν τους εργάτες – δούλους των ορυχείων.

Αξίζει να αναφερθεί ότι, κοντά στο χωριό της Καμάριζας, βρίσκεται ένα τεράστιο εντυπωσιακό βύθισμα της γης, σαν υποχώρηση του εδάφους, το οποίο αποτελεί γεωλογικό φαινόμενο, ονόματι “Εγκοίλον Χάος” ή απλώς Χάος. Πρόκειται για μια μεγάλη τρύπα στη γη, σε κυκλικό σχήμα και με βάθος άνω των 50 μέτρων. Παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, από επιστημονικής άποψης, αλλά και προσθέτει μια ιδιαίτερη πινελιά στην ομορφιά του τοπίου.

Τέλος, ο οικισμός του Αγίου Κωνσταντίνου, έχει ενδιαφέρον γιατί είναι χτισμένος σε ένα πυκνό πευκόφυτο περιβάλλον, το οποίο έρχεται σε αρμονία με τα παλιά σπίτια των μεταλλωρύχων, τις εκκλησίες και τις μεταλλευτικές εγκαταστάσεις, οι οποίες του προσδίδουν ένα ιδιαίτερο χρώμα.

Εικόνα 04

01.02

Μεταλλευτική Εικόνα Λαυρεωτικής

Ιδιαίτερη σημασία και αξία για την περιοχή της Λαυρεωτικής κατέχει η μεταλλευτική πρακτική, όπως επίσης και τα συστήματα παραγωγής που εφαρμόστηκαν. Η γεωλογία, η ορυκτολογία και η κοιτασματολογία της περιοχής, καθώς και οι τεχνολογίες εξόρυξης, εμπλουτισμού και μεταλλουργίας αποτελούν σημαντικές πτυχές της μεταλλευτικής και μεταλλουργικής ιστορίας της πόλης.

Ορύγματα, μικρές στοές (διατομή 0,60 X 0,60 μ.), μεταλλευτικά φρέατα (βάθος μέχρι 100 μ.) και έπειτα συνεχίζονταν στοές πολλών χιλιομέτρων. Ακόμη, τα μεταλλικά εργαστήρια επεξεργασίας των μεταλλευμάτων, τα πλυντήρια καθαρισμού τους, οι δεξαμενές νερού, οι εγκαταστάσεις καμίνων, εκατοντάδες χιλιάδες τόνοι ακατέργαστου και παρθένου υλικού από τη διάνοιξη των στοών και φρεάτων και οι εκατοντάδες χιλιάδες τόνοι μεταλλεύματος, συνθέτουν την αρχαία μεταλλευτική εικόνα της περιοχής. Πρόκειται για έργα διασκορπισμένα σε όλη την περιφέρεια της Λαυρεωτικής, τα οποία μαρτυρούν την μεταλλευτική δραστηριότητα που υπήρξε από τα βάθη των αιώνων.

Σύμφωνα με τη γεωλογική εικόνα, υπάρχουν στρώματα μαρμάρου και σχιστόλιθου που εφάπτονται μεταξύ τους. Στα σημεία επαφής, λοιπόν, των δύο αυτών υλικών, συγκεντρώνεται το μετάλλευμα, όπου είναι κυρίως θειούχο και αποτελείται από ψευδάργυρο, μόλυβδο και σίδηρο. Οι αρχαίοι εκμεταλλεύονταν κυρίως το θειούχο μόλυβδο και τον ανθρακικό μόλυβδο, όπου περιείχαν άργυρο.

Η νεότερη μεταλλευτική εποχή του Λαυρίου ξεκινά το 1865, όταν έγινε μια προσπάθεια παραγωγής μόλυβδου από την εκμετάλλευση των κατάλοιπων της περιοχής. Έτσι, η Λαυρεωτική εξελίχθηκε σε πεδίο δραστηριοποίησης διαφόρων συμφερόντων, για την εξόρυξη και την επεξεργασία των αρχαίων μεταλλευμάτων. Για αυτόν τον λόγο, ιδρύθηκαν στην συνέχεια πολλές εταιρείες, όπως η Ilarion Roux et Cie (1865 – 1873), η Ελληνική Εταιρεία Μεταλλουργείων (1873 – 1917) και η Γαλλική Εταιρεία Μεταλλείων Λαυρίου (1875 – 1977).

Ωστόσο, σε ολόκληρη τη Λαυρεωτική, υπάρχουν διάσπαρτα αρχαία, και νεότερα μεταλλευτικά έργα, τα οποία αποτελούν τεχνικά μνημεία και έργα της πόλης, όπου διακρίνονται ανάλογα με την τοποθεσία τους, εντός της πόλης του Λαυρίου βρίσκονται τα τεχνικά μνημεία, και τα τεχνικά έργα βρίσκονται εκτός της πόλης.

01.02.01

Αρχαία Μεταλλεία Ιστορία

I Μεταλλευτική Δραστηριότητα (κατά των Αρχαίων Χρόνων)

Τα μεταλλεία της περιοχής του Λαυρίου είναι από τα αρχαιότερα μεταλλεία στην Ελλάδα. Η μεταλλευτική δραστηριότητα χρονολογείται από το 3.000 π. Χ., όπου και υπάρχουν ίχνη εξόρυξης χαλκού. Η συστηματική εκμετάλλευση ξεκίνησε το 508 π. Χ., με τη δημιουργία της Αθηναϊκής Δημοκρατίας, όπου και υπήρξαν η κύρια πηγή εσόδων της Αθήνας, κατά την κλασική εποχή. (5ος – 4ος αιώνας π. Χ.)

Η πρώτη ενέργεια των μεταλλείων ήταν η κοπή του πρώτου αργυρού νομίσματος, της αθηναϊκής δραχμής, όπου χρονολογείται γύρω στο 580 π. Χ..

Το 512 π. Χ., η Αθήνα βασίστηκε αποκλειστικά στα έσοδα που επέφεραν τα μεταλλεία του Λαυρίου, καθώς οι Πέρσες είχαν εισβάλει στην Βόρεια Ελλάδα. Τα έσοδα από τα μεταλλεία έγιναν αισθητά γύρω στο 500 π. Χ., ενώ οι πολεμικές προετοιμασίες απόκρουσης των Περσών βασίστηκαν εξ' ολοκλήρου στον άργυρο όπου εξορυσσόταν στα μεταλλεία του Λαυρίου.

Το 482 π. Χ. εντοπίστηκε ένα νέο μεγάλο κοιτάσμα αργύρου στην περιοχή, και τα νέα έσοδα από αυτό χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή ενός ισχυρού στόλου. Η Αθήνα, εκείνη την περίοδο, διέθετε ήδη 70 πολεμικά πλοία και με τα έσοδα που επέφεραν τα μεταλλεία κατασκευάστηκαν 130 πολεμικά πλοία επιπλέον. Με το νέο σύνολο των πλοίων να φτάνει τα 200 σε αριθμό, η Αθήνα κατάφερε να αποκρούσει με επιτυχία τις δυνάμεις του Ξέρξη, ο οποίος έχοντας περάσει τις Θερμοπύλες, κατευθυνόταν προς την πόλη. Ο αθηναϊκός στόλος, έχοντας αποκτήσει την απαιτούμενη δύναμη, καταναυμάχησε τον περσικό στόλο στη ναυμαχία της Σαλαμίνας¹, διακόπτοντας, με αυτόν τον τρόπο, την δυνατότητα ανεφοδιασμού, από τις δυνάμεις της ξηράς.

1. Η Ναυμαχία της Σαλαμίνας διεξήχθη στις 22 Σεπτεμβρίου του 480 π. Χ., στα στενά της Σαλαμίνας μεταξύ της συμμαχίας των ελληνικών πόλεων – κρατών και της Περσικής Αυτοκρατορίας.

Τα μεταλλεία έχασαν προσωρινά την αξία τους, όταν η Αθήνα έχασε τον Πελοποννησιακό Πόλεμο². Επανήλθαν, προσωρινά, σε αξιόλογη εκμετάλλευση, κατά τον 4ο αιώνα, επί της εποχής του Λυκούργου.³ Ωστόσο, η ανακάλυψη νέων μεταλλείων στη Βόρεια Ελλάδα μαζί με την αθηναϊκή επιδείνωση, τα έθεσαν ξανά στο περιθώριο.

Τον 2ο αιώνα, οι μεταλλευτικές δραστηριότητες σταμάτησαν για τρεις λόγους. Πρώτον, η εξόρυξη ξεκίνησε να γίνεται δύσκολη, αφού σε βάθος 100 μ. συναντούσαν νερό στις στοές, δεύτερον, οι Ρωμαίοι δυσκολεύτηκαν με την ανεύρεση και επεξεργασία του μεταλλεύματος, και τρίτον, οι Ρωμαίοι εκμεταλλεύονταν τα κοιτάσματα αργύρου στην Ισπανία, με αποτέλεσμα τα μεταλλεία του Λαυρίου να χάσουν την αξία τους και την πρωτιά στην παραγωγή αργύρου.

---

2. Ο Πελοποννησιακός Πόλεμος ήταν Αρχαιοελληνική στρατιωτική σύγκρουση μεταξύ της Δηλιακής Συμμαχίας και της Πελοποννησιακής Συμμαχίας, που ξεκίνησε το 431 π. Χ., με την εισβολή των Σπαρτιατών και των συμμάχων τους, στην Αττική, και έληξε το 404 π. Χ. με την νίκη των Σπαρτιατών.

3. Ο Λυκούργος (390 – 324 π. Χ.) ήταν Αθηναίος πολιτικός και ρήτορας που συμπεριλαμβάνεται στον “Κανόνα των δέκα αττικών ρητόρων”.

Μεταλλευτική Δραστηριότητα (κατά των Νεότερων Χρόνων)

Τα μεταλλεία παρέμειναν αδρανή μέχρι τον 19ο αιώνα π. Χ.

Το 1860 ο μεταλλειολόγος Κορδέλλας Ανδρέας (1836 – 1909) επισκέφτηκε την περιοχή και παρατήρησε σημαντική οικονομική προοπτική. Έπειτα, ήρθε σε επικοινωνία με τον Σερπιέρι Τζιανμπατίστα (1832 – 1897), έναν Ιταλό επιχειρηματία, ο οποίος ασχολήθηκε με παρόμοιες ενέργειες εκμετάλλευσης σκωρίας. Ο Σερπιέρι διέβλεπε την οικονομική δραστηριότητα που μπορούσε να προσφέρει το Λαύριο, και έτσι το 1864, ίδρυσε την εταιρεία “Roux – Serpierre – Fressynet C. E.”. Η εταιρεία διατηρήθηκε μέχρι και το 1873, έχοντας αλλάξει ονομασία σε “Ελληνική Εταιρεία των Μεταλλουργείων Λαυρίου”, όπου και κατασκευάστηκαν εγκαταστάσεις στο λιμάνι του Λαυρίου και ανέλαβαν την αποκλειστική παραγωγή αργυρούχου μόλυβδου από τα κατάλοιπα της περιοχής.

Το 1873, από το Λαυρεωτικό ζήτημα⁴, δημιουργήθηκαν δύο εταιρείες: η “Εταιρεία των Μεταλλουργείων Λαυρίου” και η “Μεταλλεία Καμάρizas”, η οποία και διατηρήθηκε μέχρι το 1877.

Οι οικίες και τα καταστήματα ανήκαν στις εταιρείες αποκλειστικά, οι οποίες και ανέλαβαν την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των εργαζομένων, την κατασκευή σχολείων, ναών και λιμενικών εγκαταστάσεων.

Το 1880 εμφανίστηκε η πρώτη οικονομική κρίση, αφού οι τιμές του μόλυβδου έπεσαν διεθνώς και οι εταιρείες αντιμετώπισαν μεγάλο οικονομικό πρόβλημα. Μεγάλο πλήγμα και στις δύο εταιρείες έφερε, επίσης, και ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος⁵. Ωστόσο, η γαλλική εταιρεία κατάφερε να επιζήσει και από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο⁶, και το 1950 ξεκίνησε η εντατική, συστηματική εκμετάλλευση των μεταλλευμάτων.

Παρ' όλα αυτά, ως συνέπεια της αποβιομηχάνισης, που επεκτάθηκε παγκοσμίως, η εταιρεία αναγκάστηκε να διακόψει τις δραστηριότητές της, το 1977. Κατά συνέπεια, οι κάτοικοι της πόλης εγκατέλειψαν το μέρος, έχοντας πληγεί από την ανεργία.

● Το 1992, το εργοστάσιο της Γαλλικής Εταιρείας Μεταλλείων Λαυρίου κηρύχθηκε διατηρητέα μνημείο, και ήρθε στην κυριότητα του Υπουργείου Πολιτισμού. Στη συνέχεια, παραχωρήθηκε στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το οποίο, το 1995 δημιούργησε το Τεχνικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου.

---

4. Ως Λαυρεωτικό ζήτημα περιγράφεται η νομική διαφορά μεταξύ της γαλλοϊταλικής εταιρείας Roux – Serpierre – Fressynet C. E. με το ελληνικό δημόσιο, σχετικά με την έκταση της εκμετάλλευσης των μεταλλείων του Λαυρίου. (1869 – 1875).

5. Ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος, επίσης γνωστός ως ο Μεγάλος Πόλεμος ήταν μια γενικευμένη σύγκρουση των Ευρωπαϊκών Δυνάμεων που διήρκησε από τον Ιούλιο του 1914 ως τις 11 Νοεμβρίου του 1918.

6. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος διήρκησε από το 1939 έως το 1945, αποτέλεσε την πιο εκτεταμένη γεωγραφικά και δαπανηρή σε πλουτοπαραγωγικούς πόρους ένοπλη σύγκρουση στην ιστορία της ανθρωπότητας.

Η εξόρυξη γινόταν στις υπόγειες στοές, όπου έφταναν σε μεγάλο μήκος, από εργάτες – δούλους εκείνης της εποχής. Ο φυσικός αερισμός και φωτισμός των στοών ήταν αδύνατον να πραγματοποιηθεί, λόγω του μεγάλου βάθους που έφταναν οι στοές. Για τον φωτισμό χρησιμοποιούσαν λυχνάρια, ενώ η ανάγκη εξαερισμού δημιούργησε τα μεταλλευτικά φρέατα, δηλαδή πηγάδια λαξευμένα στο βράχο, τα οποία ξεκινούσαν από την επιφάνεια του εδάφους και κατέληγαν στο επίπεδο των στοών.

Τα μεταλλεύματα μεταφέρονταν σε μεγάλα κομμάτια στα εργαστήρια, μέσα σε κοφίνια με άμαξες. Εκεί οι εργάτες τα έσπαγαν πάνω σε μεγάλες λίθινες πλάκες, σε μικρότερα κομμάτια, και τα έτριβαν με τριβεία από τραχείτη σε μικρούς κόκκους, μέσα σε ειδικούς χώρους όπου λεγόντουσαν κεχρεώνες. Μετά από την διαλογή που έκαναν με τα χέρια τους, το πλούσιο μέταλλευμα ήταν έτοιμο για τη μεταλλουργική κατεργασία.

Τα μεταλλεύματα μικρής περιεκτικότητας σε μόλυβδο, ήθελαν εμπλουτισμό. Έτσι, τα οδηγούσαν προς λειοτρίβηση, και στη συνέχεια στα πλυντήρια για αύξηση της περιεκτικότητάς τους σε μόλυβδο, μετά από την απομάκρυνση των στείρων και ανεπιθύμητων υλικών.

Πιο συγκεκριμένα, κατά τους κλασικούς χρόνους, η πρακτική διαδικασία για τη παραγωγή του αργύρου και του μολύβδου ακολουθούσε τρία στάδια: 1) Η ανακάλυψη και η εξόρυξη των κοιτασμάτων του αργυρούχου μολύβδου από τις στοές, 2) ο πλήρης καθαρισμός – εμπλουτισμός από τα άχρηστα συστατικά τους και 3) η τήξη του μεταλλεύματος για την παραγωγή μετάλλων.

Οι εργασίες του κάθε σταδίου διεξαγόntonταν σε διαφορετικούς χώρους. Πιο συγκεκριμένα, με την σειρά που ακολουθούσε η διαδικασία παραγωγής είναι: στο Μεταλλείο, στο Εργαστήριο Καθαρισμού – Πλυντήρια και στο Εργαστήριο Καμίνων.

Η προαναφερθείσα συνολική διαδικασία χρονολογείται, από τους ερευνητές, στους κλασικούς χρόνους⁷. Από τεχνολογική και παραγωγική άποψη, η διαδικασία αυτή είναι πλέον άρτια και αποδοτική.

7. Κακαβογιάννης Χ. Ευάγγελος, (1995), Αρχαιολογικές έρευνες στη Λαυρεωτική για την ανακάλυψη μεταλλευτικών έργων και μεταλλουργικών εγκαταστάσεων των προκλασικών χρόνων, Αρχαιολογικά Ανάλεκτα εξ Αθηνών, Τόμος XXII (1989), Αρχαιολογικά Χρονικά, ανάπτυπο, Αθήνα, σελ. 72.

Τα ίχνη αυτής της εκμετάλλευσης, καθώς και τα ερείπια άλλων συγγενικών κτισμάτων και κατασκευών που βρίσκονται διάσπαρτα στη περιοχή της Λαυρεωτικής είναι ορατά σε μια τεράστια έκταση και ορίζουν τα γεωγραφικά όρια του κόσμου των αρχαίων και νεότερων μεταλλευτών.

Σύμφωνα με τον Ε. Κακαβογιάννη⁸, ο οποίος ασχολήθηκε αποκλειστικά με τα τοπωνύμια της περιοχής, τα διέκρινε σε: “αρχαία”, τα περισσότερα από τα οποία σχετίζονται με τα μεταλλεία και με τον κόσμο που αναπτύχθηκε γύρω από αυτά, “μεσαιωνικά”, τα οποία είναι εντελώς διαφορετικά από τα αρχαία και δεν σώζεται κανένα μεσαιωνικό τοπωνύμιο και τέλος, τα “νεότερα”, τα οποία παρουσιάζουν ομοιότητες με τα “αρχαία” και των οποίων ο αριθμός είναι πολύ μεγαλύτερος από όλα τα προηγούμενα.

Χαρακτηριστικά είναι τα τοπωνύμια που προήλθαν από περιοχές μεταλλευτικής δραστηριότητας, προκειμένου να δηλώσουν ορισμένους μεταλλευτικούς χώρους και στη συνέχεια όρισαν την ονομασία μιας ολόκληρης περιοχής. Μεταξύ αυτών είναι τα ακόλουθα:

- Γαλλική: Ονομάζεται το εργοστάσιο και η γύρω περιοχή από την εταιρεία που ιδρύθηκε το 1875.
- Ελληνική: Η Νοτιοδυτική ακτή του λιμανιού του Λαυρίου, όπου είχαν ανεγερθεί οι εγκαταστάσεις της Ελληνικής Εταιρείας των Μεταλλουργείων Λαυρίου.
- Εννιά: Αποτελεί όνομα ακτής, Νότια του Δασκαλιού που πήρε το όνομά της από τον αριθμό της μεταλλευτικής στοάς που βρίσκεται εκεί.
- Γαλλική Σκάλα: Ονομάζονται οι εγκαταστάσεις της Γαλλικής Εταιρείας, για τη φόρτωση των μεταλλουργικών προϊόντων της σε πλοία, και η ακτή στη Βόρεια πλευρά του λιμανιού του Λαυρίου.
- Σερπιέρη: Μεταλλευτικό φρέαρ στην Καμάριζα της Γαλλικής Εταιρείας, που ονομάστηκε έτσι προς τιμής του Σερπιέρη.

8. Κακαβογιάννης Χ. Ευάγγελος, (1986), Επιλογή τοπωνυμίων της Λαυρεωτικής, αναδημοσίευση από τα πρακτικά της Α' Επιστημονικής Συνάντησης Ν. Α. Αττικής, Βιβλιοθήκη της Εταιρείας Μελετών Λαυρεωτικής, αριθ. 1, Λαύρειον.

02

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ

ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα γίνει αναφορά στη σχέση του ανθρώπου με τον τόπο.

Μια σχέση που ανάγεται από τις πρώτες στιγμές ύπαρξης του ανθρώπου, όπως επίσης, και πώς αυτή η σχέση επηρεάζει άμεσα την ίδια την αρχιτεκτονική. Το καθετί που υπάρχει στη γη διέπεται από φυσικούς και μη νομούς, έτσι και ο τόπος φέρει τους δικούς του νόμους και κανόνες, οι οποίοι εναρμονίζονται με το πνεύμα το τόπου. Η ωραιότητα της φύσης αποτελεί πηγή ψυχικής ηρεμίας και έμπνευσης.

02.01

Σχέση Ανθρώπου & Τόπου

Ο χαρακτήρας ενός τόπου, αλλά και κατ' επέκταση ο ίδιος ο τόπος επηρεάζεται και μεταβάλλεται εξαιτίας των ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

Διερευνώντας την σχέση του ανθρώπου και του φυσικού περιβάλλοντος από την αρχαιότητα, είναι φανερό πως πρόκειται για μια σχέση αλληλεπίδρασης, καθώς ο άνθρωπος είναι συνδεδεμένος με την φύση με έναν πανίσχυρο δεσμό. Ανέκαθεν, εξαρτιόταν απόλυτα από το φυσικό περιβάλλον του, αφού δρούσε και αλληλοεπιδρούσε στο πλαίσιο του, ενώ και μέσα σε αυτό έμαθε να εξασφαλίζει την τροφή του, να προστατεύεται, άρα κατ' επέκταση να επιβιώνει.

Έτσι, ο άνθρωπος αδυνατώντας να ερμηνεύσει τα φυσικά φαινόμενα, αντιμετώπιζε τη φύση ως κάτι ιερό, γι' αυτό και τη θεοποίησε. Μέσα από τα ομηρικά έπη (1.100 – 750 π. Χ.) φαίνεται ξεκάθαρα η σχέση του ανθρώπου με τον τόπο. Σύμφωνα με τους Στωικούς, ο άνθρωπος για να μπορέσει να βρει ηρεμία και ευδαιμονία, όφειλε να ζει αρμονικά με την φύση, από την στιγμή που και οι δύο διέπονται από τους ίδιους κοσμικούς κανόνες.

Από το 10.000 π. Χ. μέχρι το 1.800 μ. Χ. εμφανίστηκαν τα πρώτα είδη ήπιας παρέμβασης του ανθρώπου στο φυσικό περιβάλλον. Αναλυτικότερα, η εξημέρωση των ζώων, το κυνήγι, η καλλιέργεια της γης, η ανακάλυψη της φωτιάς, και η μετατροπή των δασών σε βοσκοτόπους με τη χρήση της φωτιάς, ήταν μερικές από τις αρχικές παρεμβάσεις του ανθρώπου.

Από το 1.800 μ. Χ. (βιομηχανική επανάσταση) έως τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο (1.939-1.945 μ. Χ.), ο άνθρωπος έγινε κυρίαρχος του περιβάλλοντος. Εκμεταλλεύτηκε τις ορυκτές πηγές ενέργειας (άνθρακα, πετρέλαιο), λειτούργησε εργοστάσια και ξεκίνησε τη ρύπανση της ατμόσφαιρας. Συνεπώς, ο άνθρωπος αποστράφηκε από τη φύση και τον τόπο, ενώ θεώρησε το φυσικό περιβάλλον ως μια ανεξάντλητη πηγή πόρων.

Από τον 2ο παγκόσμιο πόλεμο μέχρι σήμερα, ο άνθρωπος έχει επιβληθεί στο φυσικό περιβάλλον και έχει απομακρυνθεί πλήρως από τη φύση και τον τόπο. Η φύση έχει πλέον αξία μόνο ως εμπορεύσιμο αγαθό. Τα πάντα έχουν υποταχθεί στην ανεξέλεγκτη κατανάλωση, παραγωγή και ικανοποίηση των επιθυμιών του ανθρώπου.

Εικόνα 06

02.02

Τόπος

Όπως προαναφέρθηκε, ο άνθρωπος από την αρχαιότητα ήταν και είναι συνδεδεμένος με τον τόπο. Τι είναι όμως ο τόπος;

Ένας συγκεκριμένος όρος που δηλώνει το περιβάλλον είναι η λέξη τόπος. Στην καθημερινή γλώσσα περιγράφοντας συμβάντα, την απάντηση δίνει ο φυσικός χώρος, στον οποίο λαμβάνει χώρα ένα περιστατικό. Είναι πρακτικά αδύνατο να περιγραφεί οποιοδήποτε συμβάν, χωρίς να γίνει αναφορά σε κάποια τοποθεσία. Επομένως, γίνεται κατανοητό πως ο τόπος συνιστά ένα αδιάσπαστο τμήμα της ύπαρξης.

Ο τόπος, όμως, είναι κάτι περισσότερο από μια αφηρημένη τοποθεσία. Σύμφωνα με τον Schulz (1.926 – 2.000)⁹ (Norberg, 2009), «*Πρόκειται για ένα σύνολο που απαρτίζεται από συγκεκριμένα πράγματα με υλική υπόσταση, σχήμα, υφή και χρώμα. Όλα αυτά μαζί, καθορίζουν τον "περιβαλλοντικό χαρακτήρα", όπου είναι η ουσία ενός τόπου. Ο τόπος είναι ένα σύνολο, που αναδίδει έναν χαρακτήρα ή και μια ατμόσφαιρα, αποτελώντας ένα ποιοτικό "ολικό" φαινόμενο, που δεν μπορεί να περιοριστεί σε καμία από τις επιμέρους ιδιότητές του.*»

Σε μεγάλο βαθμό, ο χαρακτήρας ενός τόπου έχει άμεση εξάρτηση με άλλη μια αφηρημένη συνθήκη που διέπει τη ζωή, δηλαδή τον χρόνο. Ως εκ τούτου, οι παράγοντες που επηρεάζουν και μεταβάλλουν τον τόπο είναι οι εποχές, οι ώρες της ημέρας και οι καιρικές συνθήκες, στοιχεία δηλαδή που σχετίζονται με το φως. Επιπλέον, ο χαρακτήρας ενός τόπου εξαρτάται από την υλική υπόσταση και μορφολογική σύστασή του. Η σύσταση του εδάφους, τα υλικά και το φως διαφέρουν από τόπο σε τόπο.

9. Christian Norberg-Schulz: Νορβηγός αρχιτέκτονας, συγγραφέας και εκπαιδευτικός, ο οποίος ήταν μέλος στο Μοντενιστικό Κίνημα στην αρχιτεκτονική και συνδέθηκε με την αρχιτεκτονική φαινομενολογία. (1926-2000)

Εικόνα 07

02.02.01

Αρχιτεκτονική & Τόπος

Κάθε φορά που μελετάται και σχεδιάζεται ένα αρχιτεκτονικό έργο, δημιουργείται το πρόβλημα της αντιμετώπισης του υφιστάμενου χωρικού πλαισίου, στο οποίο επρόκειτο να τοποθετηθεί.

Ποιες πρόκειται να είναι οι νέες σχέσεις που θα προκύψουν στο δεδομένο περιβάλλον, και ποια θα είναι η επιρροή του έργου στον τόπο που θα το υποδεχτεί;

Κάθε αρχιτεκτονική παρέμβαση, είτε πρόκειται για μικρή, είτε για μεγάλη, είτε εσωτερική είτε εξωτερική, διαταράσσει μια παγιωμένη τάξη, που αντικατοπτρίζει την κουλτούρα της εποχής, καθώς και τις σχέσεις του έργου με τον τόπο.

Αν διερευνηθούν οι δεσμοί της αρχιτεκτονικής με τον τόπο, πέρα από το χτισμένο περιβάλλον, πέρα από την οπτική της διάσταση, τότε ίσως να καταλήξουμε σε μια "μέσα βλέψη", όπως έγραψε ο Δ. Πικιώνης (Αντωνακάκη, 1.999), όπου θα πλουτίσει την αρχιτεκτονική όραση. Η δυσκολία της αρχιτεκτονικής σήμερα, έγκειται στο γεγονός ότι οι δρόμοι ανοίγονται σε άπειρες κατευθύνσεις, και το πνεύμα του τόπου διαχέεται.

02.03

Πνεύμα του Τόπου

Σύμφωνα με τον Schulz, ο τόπος αναδίδει έναν χαρακτήρα, μια ατμόσφαιρα, όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη ενότητα. Ο όρος το "Πνεύμα του Τόπου" χρησιμοποιείται, για να περιγράψει την ατμόσφαιρα μιας περιοχής, τον χαρακτήρα που εκπέμπει και κάνει κάθε τόπο ξεχωριστό.

Ο ρωμαϊκός όρος για το Πνεύμα του Τόπου είναι *genius loci*, όπου σύμφωνα με την αρχαία ρωμαϊκή μυθολογία (Norberg, 2009), αυτό θεωρήθηκε ως ένα ζώο φύλακας ή ένα μικρό υπερφυσικό ον. Κάθε ανεξάρτητο ον έχει το δικό του δαιμόνιο, δηλαδή το πνεύμα - φύλακά του. Το πνεύμα αυτό δίνει ζωή στους ανθρώπους και στους τόπους, τους συνοδεύει κατά τη διάρκεια της ζωής τους, και καθορίζει το χαρακτήρα και την ουσία τους. Στην διάρκεια της ιστορίας, το *genius loci* παραμένει μια ζωντανή πραγματικότητα, αν και μπορεί να μην ονομαζόταν ρητά έτσι.

Το πνεύμα του τόπου είναι μια αόριστη φαινομενολογική¹⁰ έννοια, που ορίζεται από διάφορες πειθαρχίες. Η εννοιολογική προσέγγιση της έννοιας του τονίζει ότι, δημιουργείται μέσω της ιστορίας σε ένα συγκεκριμένο μέρος ενός τόπου και απαιτεί μια μεμονωμένη μέθοδο προσέγγισης στη διατήρησή του.

10. Η φαινομενολογία είναι ένα φιλοσοφικό κίνημα, όπου βασίζεται στη διερεύνηση των φαινομένων, δηλαδή των πραγμάτων που γίνονται αντιληπτά ενσυνείδητα μέσω των αισθήσεων, και όχι στην ύπαρξη οποιουδήποτε πράγματος "αυτού καθ' αυτού".

«Το παρόν ενός τόπου είναι κεντημένο με ορατά και αόρατα υλικά του παρελθόντος του. Η ιστορία ενός τόπου είναι πάντα εκεί - εμείς είμαστε οι περαστικοί του παρόντος, σ' έναν τόπο που διαρκώς εξελίσσεται στο χρόνο. Είναι δύσκολο να αποκαλυφθούν στον επισκέπτη, αλλά και στον κάτοικο του τόπου, αυτά που δε μπορεί να δει με την πρώτη ματιά – αλλά είναι τόσο απαραίτητα για να αισθανθεί την αληθινή αύρα του τόπου, την ανάσα του χρόνου μέσα στην τωρινή ομορφιά του.» (Μαρκαντωνάτου, 2011)

Εικόνα 08

02.04.01

Παραδείγματα Κτιρίων

The Foundry Athens

Εικόνα 09

Αρχιτεκτονική Μελέτη: Μιλτιάδης Πορτοκάλης, Έφη Μαλανδράκη
Τοποθεσία: Σαρρή 40, Αθήνα
Έτος: 2018
Εμβαδό: 860 m²
Είδος: Boutique Hotel
Φωτογραφίες: Ζαχαρίας Δημητριάδης, Κωνσταντίνος Τσερώνης

Στο κέντρο της Αθήνας υπάρχουν κτίρια που κρύβουν πολλές ιστορίες στα θεμέλιά τους.

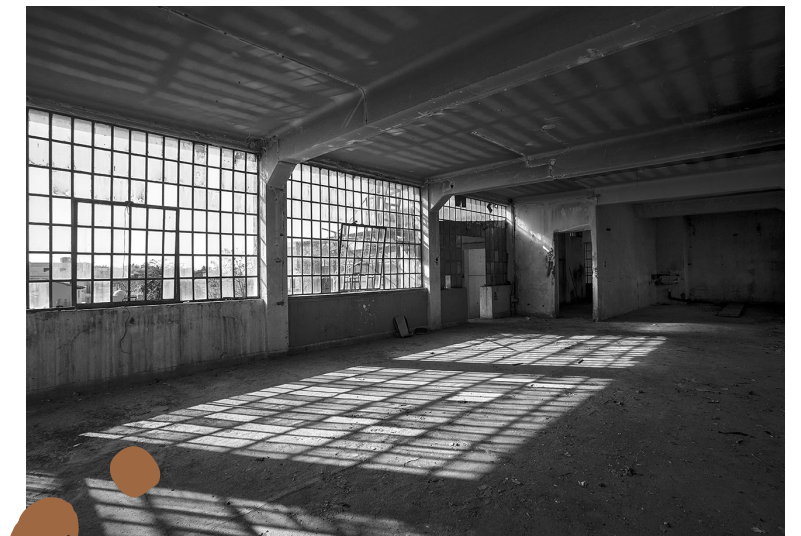
Το συγκεκριμένο Boutique Hotel που εξετάζεται, χρονολογείται από το 1930, και ήταν ένα παλιό δώροφο τυπογραφείο, το οποίο ανακαινίστηκε εξ' ολοκλήρου και κατασκευάστηκαν χώροι διημέρευσης αυτοτελών διαμερισμάτων.

Ο χαρακτήρας που επέλεξαν οι αρχιτέκτονες να δώσουν στο άψυχο κουφάρι του κτιρίου, για να αναγεννηθεί ξανά, είναι συνδυασμός στοιχείων βιοτεχνικού χαρακτήρα, της αθηναϊκής ιστορίας και του ελληνικού τοπίου, και ένας σύγχρονου αρχιτεκτονικού σχεδιασμού. Ο συνδυασμός αυτός γίνεται αισθητός από την είσοδο του κτιρίου, μέχρι και το φυτεμένο του δώμα.

Εικόνα 11

Το σύνολο της επιφάνειας του κτιρίου ανέρχεται στα 860 τετραγωνικά μέτρα, έχοντας πέντε στάθμες. Αναφορικά, οι βοηθητικοί χώροι καταλαμβάνουν τη στάθμη του υπογείου, αφού στο ισόγειο είναι ο κύριος χώρος υποδοχής των επισκεπτών, ενώ τα δωμάτια αναπτύσσονται στους ορόφους. Χαρακτηριστικό του κτιρίου αποτελεί το δώμα, αφού φυτεύεται εξ' ολοκλήρου με ελληνικά παραδοσιακά φυτά, προσφέροντας στον επισκέπτη έναν χώρο χαλάρωσης με θέα την ιστορική πόλη.

Εικόνα 10

Εικόνα 12

Βασικές Αρχές

Ο σεβασμός του υφιστάμενου κελύφους του κτιρίου αποτέλεσε βασική αρχή και οδηγό για τους αρχιτέκτονες, όπως επίσης καθοριστικό ρόλο, για την διαμόρφωση της αρχιτεκτονικής του ταυτότητας, έπαιξε η διάσωση και η επανένταξη των υπάρχοντων στοιχείων του κτιρίου.

Όπως προαναφέρθηκε, το δώμα του κτιρίου φυτεύεται με ελληνικά φυτά. Για να μπορέσει αυτό να ανταποκριθεί στα φορτία που δημιουργούνται για την νέα του χρήση, έπρεπε να μελετηθεί και να ενισχυθεί στατικά, επιπλέον, για αυτό το κομμάτι.

Τα υφιστάμενα κατακόρυφα ανοίγματα του βιομηχανικού κτιρίου, τα οποία έφταναν σε ύψος μέχρι και τα πέντε μέτρα, αντικαταστάθηκαν από νέα σιδερένια κουφώματα, διατηρώντας το ύψος και την τυπολογία στην όψη του κελύφους, και ενισχύθηκαν με διπλούς υαλοπίνακες για την κάλυψη των σύγχρονων αναγκών σε ηχομόνωση και θερμομόνωση.

Αξίζει να αναφερθεί ότι, οι αρχιτέκτονες έδωσαν ιδιαίτερη σημασία στην συντήρηση και την ανάδειξη των πέτρινων τοίχων, αφού βασική τους αρχή ήταν ο σεβασμός του υφιστάμενης κατάστασης του κτιρίου. Στη συνέχεια, ενσωματώθηκαν στον σχεδιασμό δυο αυθαίρετες κατασκευές, ως πράσινοι κύβοι, και αναδείχθηκαν με την διαφοροποίηση των υλικών της κατασκευής τους, δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο αντίθεση μεταξύ του παλιού και του νέου, και στη συνέχεια "ντύνεται" με ελληνικά φυτά.

Η προαναφερθείσα αντίθεση που δημιουργείται στο κέλυφος του κτιρίου, γίνεται πλήρως αισθητή και έχει ως στόχο τον διαχωρισμό της κάθε επέμβασης και τη δημιουργία ενός σύγχρονου σημείου αναφοράς για τον επισκέπτη της πόλης.

Εικόνα 13

Εικόνα 14

Οι Χώροι

Χώρος Υποδοχής

Ο χώρος υποδοχής βρίσκεται στο ισόγειο και περιβάλλεται από ειδικές κατασκευές επίπλων, με φωτιστικά αποκλειστικά διαμορφωμένα για τον χώρο και σχεδιασμένα από τους αρχιτέκτονες.

Στο ξύλινο δάπεδο αυτής, υπάρχει μια γυάλινη επιφάνεια που αποκαλείται την υπόγεια, ειδικά διαμορφωμένη κάβα του ξενοδοχείου, η οποία πρότινος είχε την χρήση μιας παλιάς δεξαμενής του εργοστασίου. Η δεξαμενή αυτή, αφού συντηρήθηκε στη συνέχεια ανακατασκευάστηκε σε χώρο αποθήκευσης κρασιών και ελληνικών προϊόντων.

Εικόνα 15

Ένα σημείο το οποίο είναι άξιο αναφοράς, αποτελεί η βιβλιοθήκη, αφού αποδείχεται ως φόρος τιμής στην τυπογραφική ιστορία του κτιρίου και περιλαμβάνει βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά αθηναϊκών και ελληνικών εκδόσεων, του 20ου αιώνα.

Τα Διαμερίσματα

Εικόνα 16

Εικόνα 17

Στο ισόγειο και στους δύο από πάνω ορόφους, αναπτύσσονται δώδεκα, εκ των οποίων και ανεξάρτητα υπνοδωμάτια, όπου οι επιφάνειές τους κυμαίνονται από 25 έως και 60 τετραγωνικά μέτρα.

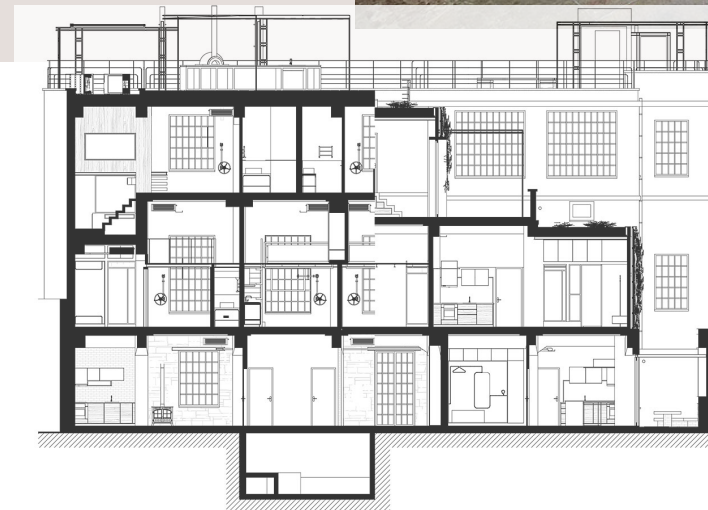
Στον ισόγειο χώρο του κτιρίου βρίσκονται δύο από τα δώδεκα υπνοδωμάτια, όπου η ιδιαιτερότητά τους είναι ότι είναι σχεδιασμένα γύρω από εσωτερικά αίθρια, ιδιωτικής χρήσης. Ο σκοπός της σχεδίασης αυτής γίνεται έτσι ώστε ο επισκέπτης να έρχεται σε άμεση επαφή με το φυσικό στοιχείο, αλλά και η συμβολή των αιθρίων στον φυσικό αερισμό και φωτισμό των δωματίων.

Σε ορισμένα διαμερίσματα των ορόφων, οι αρχιτέκτονες σχεδίασαν χώρους διημέρευσης με διπλό ύψος. Αυτή η σχεδίαση προέκυψε από τα υφιστάμενα ανοίγματα του κτιρίου, αφού οι ίδιοι οι αρχιτέκτονες επέλεξαν να σεβαστούν και να διατηρήσουν το βιομηχανικό του κέλυφος, και ότι αυτό συνεπάγεται. Τα μεγάλα ανοίγματα ήταν μια πρόκληση για τους ίδιους, και έτσι εντάσσουν στα δωμάτια μεταλλικά πατάκια, δίνοντας την δυνατότητα στους επισκέπτες να έχουν μια ανοιχτή θέα στην καρδιά της Αθήνας.

Εικόνα 18

Το Φυτεμένο Δώμα

Εικόνα 19

Στο δώμα επιχειρείται η επανερμηνεία της παραδοσιακής ελληνικής αυλής, προσφέροντας έναν υπερυψωμένο χώρο χαλάρωσης και ψυχαγωγίας για τους επισκέπτες, έναν χώρο κατάφυτο και συνάμα δροσερό τις ζεστές μέρες.

Εικόνα 20

Χρησιμοποιώντας αποκλειστικά ελληνικά φυτά, όπως είναι η ελιά, η ροδιά, η λεβάντα και άλλα αρωματικά φυτά, συνδράμουν στην διαμόρφωση ενός περιπάτου με μαρμάρινες πλάκες, τοποθετημένες κάθε φορά σε διαφορετικές κλίσεις ως προς τους άξονες του περιγράμματος του κτιρίου.

Χρησιμοποιώντας αποκλειστικά ελληνικά φυτά, όπως οι ελιές, οι ροδιές, οι λεβάντες και άλλα αρωματικά φυτά, διαμορφώνεται ένας περίπατος με πλάκες μαρμάρου, τοποθετημένα σε διαφορετικές κλίσεις κάθε φορά, ως προς τους άξονες περιγράμματος του κτιρίου.

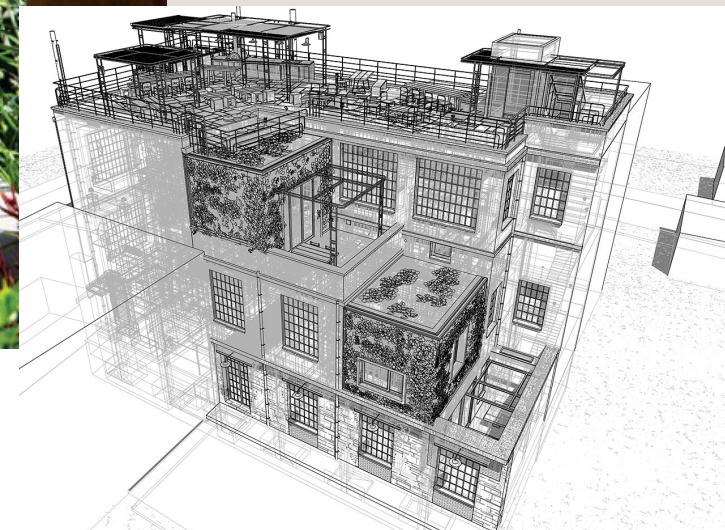

Εικόνα 21

Εικόνα 22

Ακόμη, στο φυτεμένο δώμα υπάρχουν κάποιες επιπλέον επιμέρους κατασκευές, όπως είναι οι μαρμάρινες κερκίδες, τα νέα στηθαία, τα οποία είναι επηρεασμένα από το ελληνικό Bauhaus, οι μεταλλικές πέργκολες με παραδοσιακή καλαμωτή στέγαση, καθώς επίσης και μια προσθήκη ξυλόφουρνου για την παρασκευή ελληνικών παραδοσιακών γευμάτων, συμβάλλουν στην σύνδεση του παλιού ιστορικού τοπίου και της σύγχρονης πινελιάς, δημιουργώντας στον επισκέπτη ένα συναίσθημα ευημερίας και ισορροπίας.

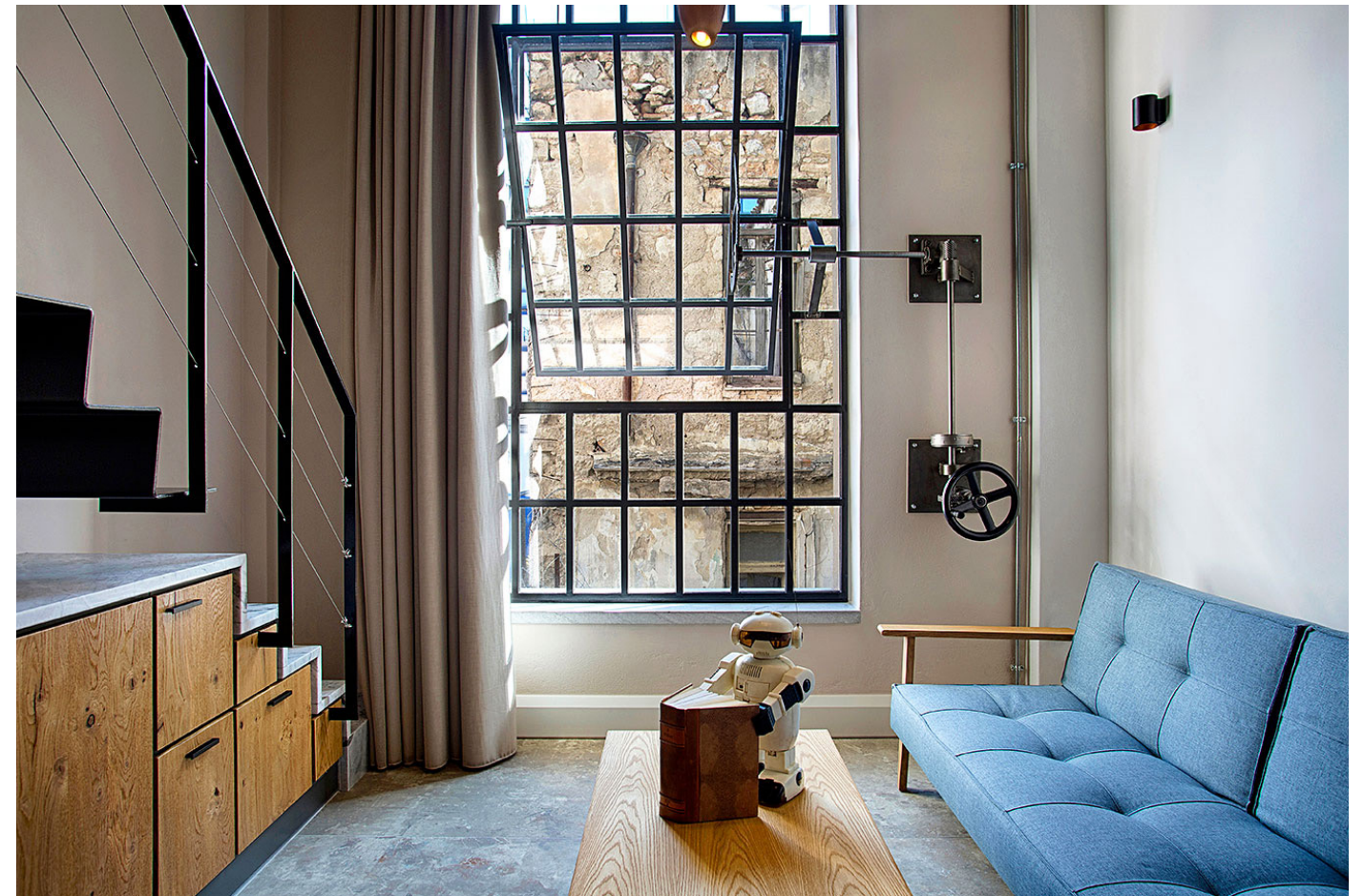
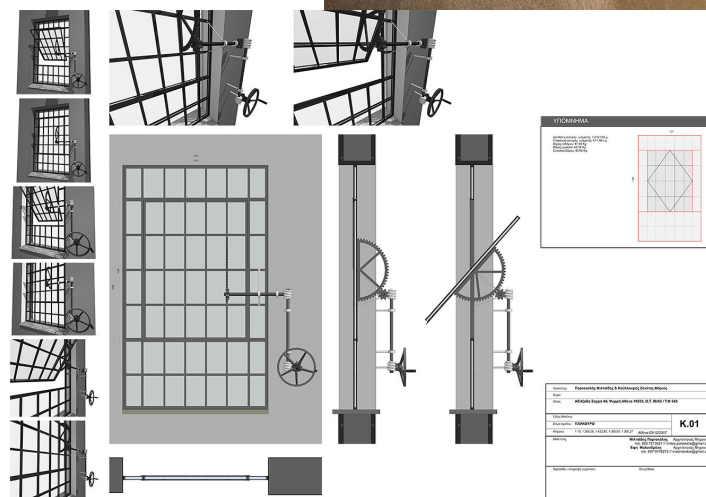
Σύγχρονη Επανερμηνεία της Ιστορίας

Σημαντικό για την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου σύγχρονου έργου, ήταν απαραίτητος ο συνδυασμός των στοιχείων ελληνικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής, με την χρήση, όχι μόνο των σύγχρονων υλικών, αλλά και της υψηλής τεχνολογίας. (όπως η μόνωση, οι ηλιακοί συλλέκτες, οι σύγχρονες Η/Μ εγκαταστάσεις κλπ)

Για την επένδυση των δαπέδων και των τοιχείων, χρησιμοποιήθηκαν καθαρά και φυσικά υλικά, καθώς και ελληνικά μάρμαρα μεγάλων διαστάσεων, για μια αίσθηση πολυτέλειας. Παράλληλα, για να ενισχύσουν οι αρχιτέκτονες την ιστορικότητα και την σημαντικότητα του κτιρίου, συντήρησαν και ανέδειξαν τα υφιστάμενα υλικά, όπως οι τοιχοποιίες και οι οροφές από τούβλα βυζαντινής προέλευσης, με αυτόν τον τρόπο κατάφεραν να δημιουργήσουν χώρους διαχρονικής αξίας και την αίσθηση της οικείας πολυτέλειας για τον επισκέπτη.

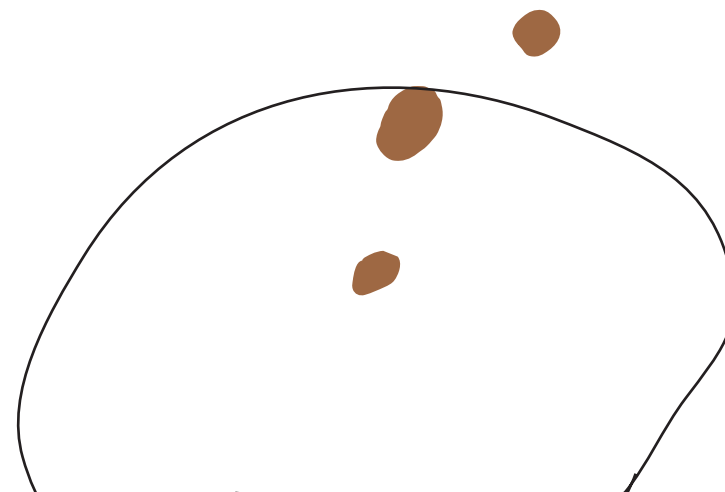

Εικόνα 23

Εικόνα 24

Η αντιμετώπιση των κουφωμάτων στα μεγάλα βιομηχανικά ανοίγματα του κτιρίου, ήταν μια πρόκληση για τους αρχιτέκτονες, αφού κατάφεραν να συνδυάσουν με αρμονικό τρόπο τις σύγχρονες απαιτούμενες ανάγκες για διπλούς υαλοπίνακες, για καλύτερη ηχοπροστασία και μόνωση, με την διατήρηση του παλιού, βιομηχανικού, μεταλλικού σκελετού των παραθύρων. Το αποτέλεσμα ήταν η δημιουργία ενός ειδικά σχεδιασμένου, ξεχωριστού ανοίγματος για τα κουφώματα, με την χαρακτηριστική λεπτομέρεια των γραναζιών. Με αυτή την μικρή, αλλά σημαντική λεπτομέρεια, ο επισκέπτης αντιλαμβάνεται και παράλληλα βιώνει την ιστορικότητα του κτιρίου, εκτιμώντας το διάλογο μεταξύ της σύγχρονης - μοντέρνας αρχιτεκτονικής με αυτόν του βιομηχανικού παρελθόντος του κτιρίου.

02.04.02

Παραδείγματα Κτιρίων

Niop Hacienda

Εικόνα 25

Αρχιτεκτονική Μελέτη: AS Architecture, R79
Τοποθεσία: Champton, Mexico
Έτος: 2014
Είδος: Boutique Hotel

«Το Μεξικό είναι χτισμένο από την ιστορία του και τον πολιτισμό του, αναγεννημένο από τις στάχτες του», λένε οι παλαιότεροι κάτοικοι, και το παράδειγμα έρχεται να δώσει το συγκεκριμένο συγκρότημα κατοικιών στο Champton, του Νοτιοανατολικού Μεξικό, αφού τα κτίρια αυτά είναι μάρτυρες του χρόνου.

Τα κτίρια αυτά, χαρακτηριζόμενα ως αντίκες χασιέντες (= αγρόκτημα), διατηρούνται πολλά χρόνια, και το πέρασμα του χρόνου είναι αισθητό στα θεμέλιά τους, ενώ έχουν προσαρμοστεί πλήρως με το τοπίο.

Λαμβάνοντας υπ' όψη όλα τα παραπάνω, και δεδομένης της αναδυόμενης κουλτούρας, της ανάκαμψης των παραδόσεων και του παρελθόντος, οι αρχιτέκτονες επιδίωξαν να μετατρέψουν το σύνολο των κτισμάτων, όπου προηγουμένως φιλοξενούσε ζώα, σε ένα Boutique Hotel. Ένα μέρος που θα προσφέρει στον επισκέπτη ηρεμία, χαλάρωση και γαλήνη, μακριά από το βάρος της καθημερινότητας και την φασαρία της πόλης.

Εικόνα 27

Εικόνα 26

Εικόνα 28

Εικόνα 29

Το Nior Hacienda αποτελείται από μια σειρά ερειπωμένων πέτρινων κτισμάτων, όπου σχηματίζουν ένα συγκρότημα κατοικιών, σχήματος Π. Στόχος των αρχιτεκτόνων ήταν η ένωση και η ομαδοποίηση των διάφορων στοιχείων, για την δημιουργία ενός ξενοδοχείου, με χώρο εκδηλώσεων και ένα παρεκκλήσι. Πρωταρχικός τους στόχος, είναι η διατήρηση του υπάρχοντα χαρακτήρα των παλιών, κατάφυτων, πέτρινων τοιχίων, αφού επρόκειτο να εκμεταλλευτούν κυρίως το κέλυφος αυτών.

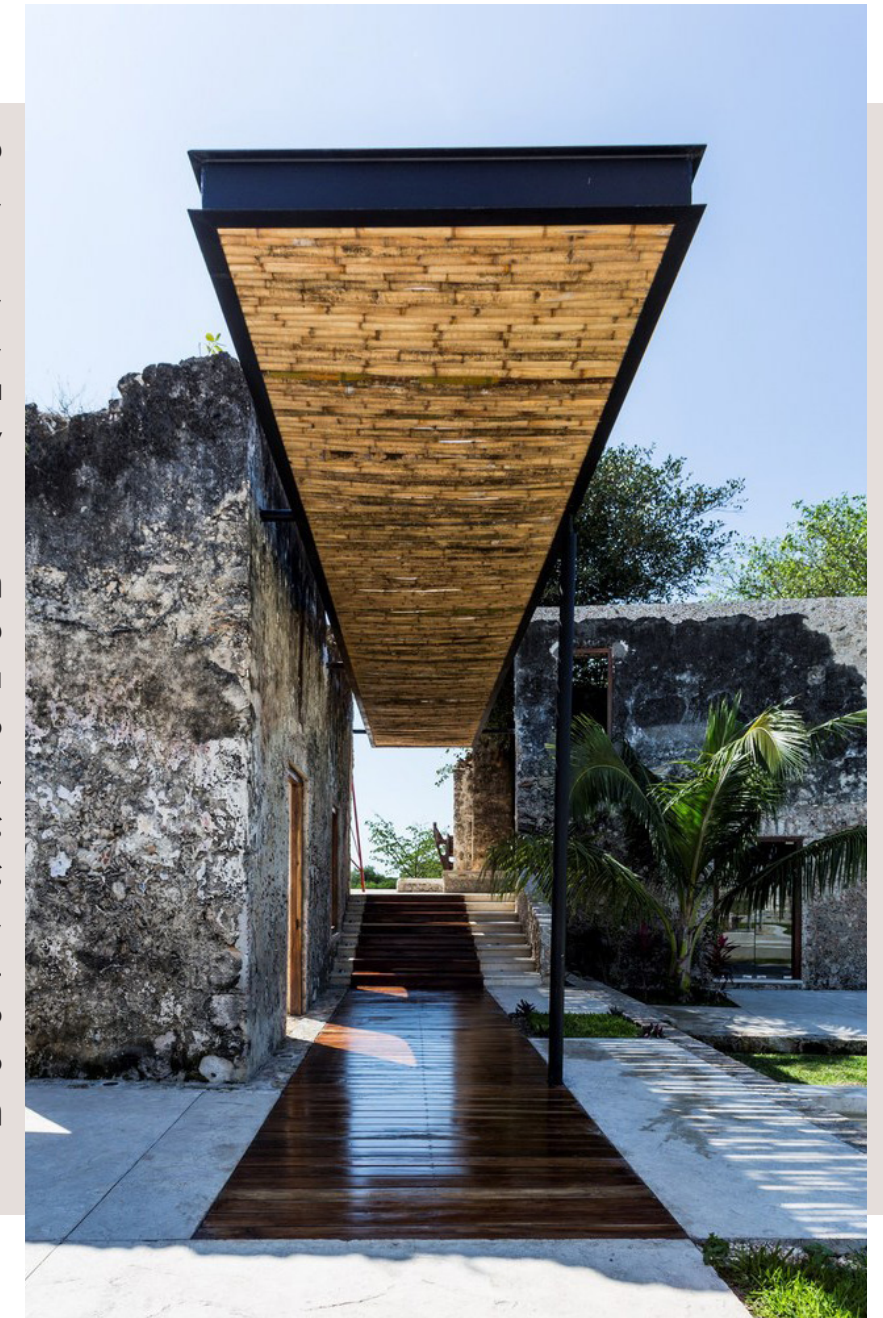
Στο έργο γίνεται μία σειρά μικρών παρεμβάσεων, όπου κυμαίνονται από την γενικότητα, όπως η διοργάνωση των περιοχών και των χώρων, μέχρι την ιδιαιτερότητα, όπως η επίλυση του περίπλοκου τρόπου συγχώνευσης του νέου και σύγχρονου design με την υφιστάμενη, παλαιά κατάσταση.

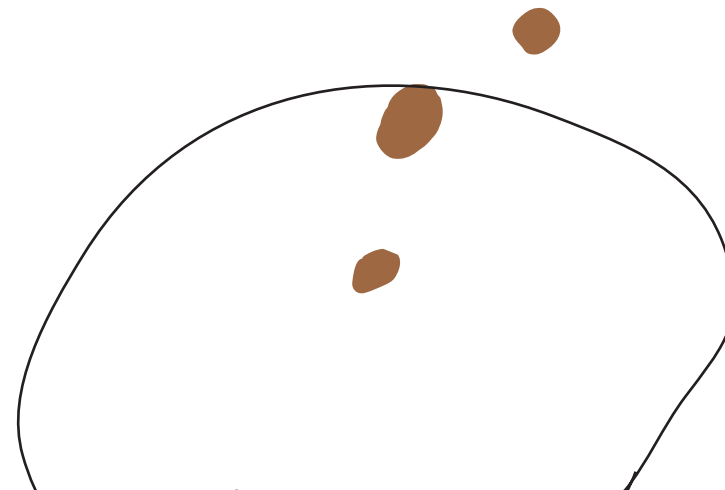
Οι Χώροι

Το κτιριολογικό πρόγραμμα που δημιούργησαν οι αρχιτέκτονες, αποτελεί τους ακόλουθους χώρους: Εστιατόριο, Αίθουσα Δεξιώσεων, Υπηρεσίες Υποστήριξης, Δωμάτια, Σουίτες και Μεγάλοι ανοιχτοί χώροι για την διεξαγωγή διάφορων δεξιώσεων.

Η πρώτη ιδέα για την οργάνωση των χώρων του ξενοδοχειακού συγκροτήματος, ήταν η δημιουργία ενός εφέ "έκπληξης", όπως το ονομάζουν οι αρχιτέκτονες. Σκοπός δηλαδή, είναι ο επισκέπτης να ανακαλύπτει σταδιακά τους χώρους που ανοίγονται σε αυτόν, ακολουθώντας μια διαδρομή. Δημιουργώντας μονοπάτια από ξύλινα δάπεδα, και στέγαστρα από μπαμπού, οδηγούν τον επισκέπτη στην τοποθεσία.

Εικόνα 30

Οι Χώροι

Το Μονοπάτι

Εικόνα 31

Εικόνα 32

Εικόνα 33

Ακολουθώντας τα βήματα του επισκέπτη, στο μονοπάτι που δημιούργησαν οι μελετητές, ο πρώτος χώρος που συναντάται είναι το lobby. Εκεί υπάρχει ένας πέτρινος χώρος που προσκαλεί τον ενδιαφερόμενο στο εσωτερικό του.

Στην συνέχεια, συνεχίζοντας την εξερεύνηση του αγροκτήματος, αποκαλύπτεται με την ακόλουθη σειρά, το παρεκκλήσι, η νυφική σουίτα και τα δωμάτια διανυκτέρευσης

Εικόνα 34

Ως αφετηρία της διαδρομής που ακολουθεί ο επισκέπτης του ξενοδοχείου, ορίζεται το lobby. Ο χώρος αυτός εκπέμπει αυθεντικότητα, μαζί με οικειότητα, αφού η παλέτα και οι υφές που χρησιμοποιούνται είναι θερμές και γήινες, όπως το κλίμα της περιοχής, και τραβάει τον ενδιαφερόμενο στο εσωτερικό του.

Στην συνέχεια, βρίσκεται ο χώρος του εστιατορίου, όπου εκεί σερβίρονται παραδοσιακά εδέσματα της περιοχής, έτσι ώστε ο φιλοξενούμενος ανακαλύπτει, όχι μόνο τις ομορφιές που προσφέρει ο τόπος, αλλά και τις γεύσεις και τα αρώματα.

Ένα μεγάλο επιβλητικό τραπέζι βρίσκεται στην μέση του δωματίου, όπου μπορούν οι επισκέπτες να καθίσουν, ενώ παράλληλα, μπορούν να καθίσουν και στον υπαίθριο στεγασμένο χώρο, απολαμβάνοντας την θέα.

Εικόνα 35

Οι Χώροι

Τα Δωμάτια

Εικόνα 36

Εικόνα 37

Φτάνοντας στα κτίσματα, όπου στεγάζονται τα δωμάτια και οι σουίτες, το ύφος που υπήρχε στους προηγούμενους χώρους συνεχίζεται, αφού, στα δωμάτια, το αίσθημα της οικειότητας γίνεται ακόμη πιο έντονο.

Ένας χώρος γεμάτος με θερμό φωτισμό και γήινα χρώματα, ενώ παράλληλα ιδιαίτερα αισθητή είναι η χρήση του ξύλου και της τσιμεντοκονίας, προκαλούν τον επισκέπτη να ζήσει και να ανακαλύψει ακόμη περισσότερα.

Σκοπός του έργου είναι να υπενθυμίσει στον επισκέπτη ότι, πρωταγωνιστής δεν είναι η αρχιτεκτονική που προσελκύει τα βλέμματα, αλλά η ίδια η επέμβαση και το σύνολό της που κάνει αισθητό το πέρασμα του χρόνου από τα κτίρια και από τον τόπο.

Εικόνα 38

03

ΠΡΟΤΑΣΗ

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ

03.01

Υφιστάμενη Κατάσταση

Μετά από μια ευχάριστη διαδρομή στο πυκνό πευκόφυτο δάσος της περιοχής, όπου κατά τη διάρκεια της διαδρομής συναντώνται περιμετρικά του οδοστρώματος πολλά φρέατα εκσκαφών παλιάς εξόρυξης ορυκτού, καταλήγει ο δρόμος σε ένα ξέφωτο όπου είναι έντονα τα απομεινάρια της οικιστικής ανάγκης των εργατών της εποχής εκείνης.

Με μια πρώτη ματιά εντοπίζονται πέτρινες ξερολιθιές μέγιστου ύψους (από ότι έχει απομείνει μέχρι σήμερα) 1,50 – 2,00 μέτρα, οι οποίες διαγράφουν έντονα τα περιγράμματα των χώρων του εργατικού οικισμού. Ο οικισμός ο συγκεκριμένος απαρτίζεται από πολύ μικρά κτίσματα με την μικρότερη δυνατή αυλή σε ακάλυπτο χώρο, ενώ σε ορισμένα σημεία οι ξερολιθιές μαρτυρούν την ύπαρξη στεγών μονόριχτων ή δύριχτων.

Προφανώς υπήρχαν κάποιοι ξύλινοι κορμοί, οι οποίοι υποβοηθούσαν στην στήριξη της στέγης, και με τον καιρό τα ξύλα αυτά αποσυντέθηκαν, έτσι ώστε να καταρρεύσει πλήρως η στέγη τους. Σε κάθε χώρο ξεχωριστά εντοπίζουμε ένα μεγάλο δωμάτιο που προφανώς χρησιμοποιούταν για χώρο ανάπαυσης – φαγητού, ενώ οι χώροι υγιεινής ήταν σε εξωτερικούς χώρους, σε ξέχωρο κομμάτι. Στον κύριο χώρο ανάπαυσης υπάρχει και η ένδειξη ενός τζακιού με εσοχή στον τοίχο και καμινάδα εντοιχισμένη σε αυτόν. Επειδή δεν διασώζεται σε κανένα κτίσμα κανένα πρέκι πόρτας ή παραθύρου, πιστεύεται ότι τα περισσότερα ήταν ξύλινα. Μόνο οι μεγάλες κύριες εισοδοί είχαν ως πρέκι στήριξης μεγάλα οριζόντια λαξευμένα αγκωνάρια.

Τέλος, στο ξέφωτο τοπίο του μεγάλου δάσους, που παρατηρείται ότι βρίσκεται, πιστεύεται ότι τα δέντρα γύρω από την περιοχή κόβονταν και χρησιμοποιούνταν για την ζεστασιά και την επιβίωση γενικότερα των κατοίκων.

Με μεγάλη έκπληξη παρατηρούνται σε ορισμένα σημεία, πολύ λίγα σημάδια από κάποιο επίχρισμα της εποχής με ιδιαίτερα, έντονα και γήινα χρώματα όπως το κόκκινο, μπεζ και ώχρα.

Παρατηρείται, επίσης, μια έντονη χωροταξία των οικιών, δηλαδή η μία δίπλα στην άλλη, κάνοντας με αυτόν τον τρόπο πιο έντονο το δέσιμο των κοινωνικών – εργατικών ομάδων που ζούσαν στο σημείο. Τα κτίρια είναι κτισμένα σε ένα οργανωμένο κλειστό μονόλιθο που εξαρτάται από την όλη παραγωγική διαδικασία και υποστηρίζει τις άμεσες ανάγκες του. Σύμφωνα με τις μελέτες που αναφέρθηκαν στο πρώτο κεφάλαιο, και μελέτες που έγιναν μετέπειτα στην περιοχή, ορισμένα από τα κτίρια που σώζονται σήμερα κτίστηκαν μεταξύ 1875 και 1876.

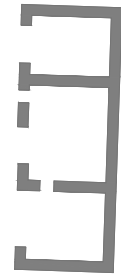

Ως επί το πλείστον, η κατάσταση της τοιχοποιίας δεν διασώζεται σε καλή κατάσταση και οι λιθοδομές παρουσιάζουν σημαντική αποδιοργάνωση. Σχεδόν παντού στο σύνολο, οι εξωτερικές και οι εσωτερικές επιστρώσεις είναι κατεστραμμένες, ενώ τα κουφώματα είναι είτε κατεστραμμένα είτε δε φαίνονται.

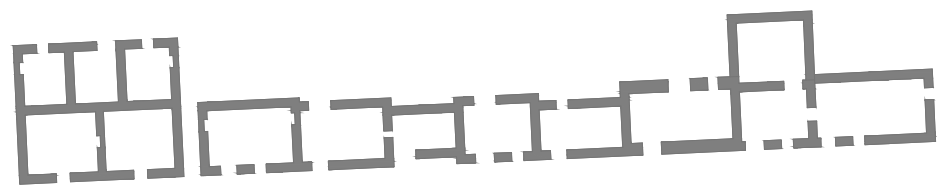
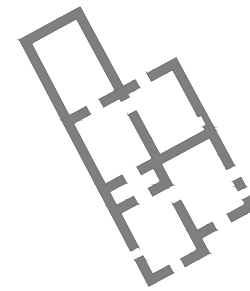
Η ιδιαιτερότητα που παρατηρείται στην υφιστάμενη αρχιτεκτονική και ο ειδικός τρόπος κατασκευής, λειτουργίας και παραγωγής απαιτούν τα διατηρητέα μνημεία αυτά να παραμείνουν στην πιο πιστή αρχική τους μορφή και σύνθεση.

Σχέδια Αποτύπωσης Υφιστάμενης Κατάστασης
MasterPlan

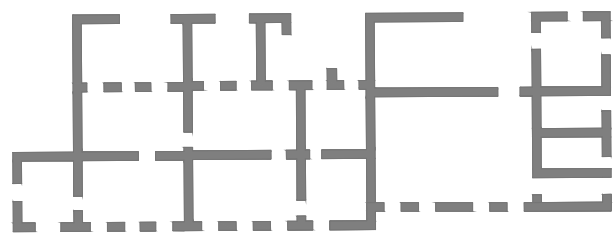

ε. 42

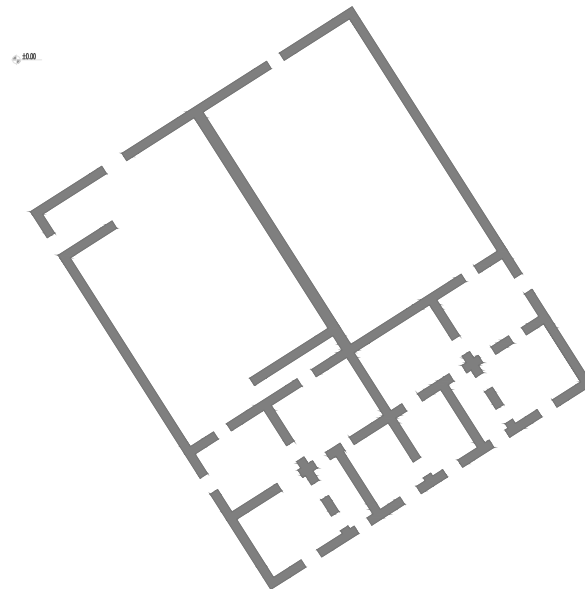

ε. 45

ε. 46

ε. 47

ε. 50

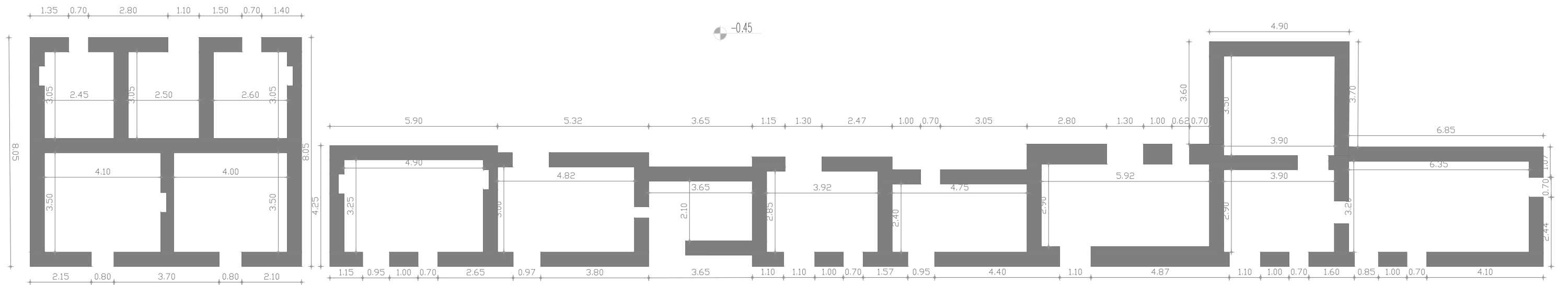
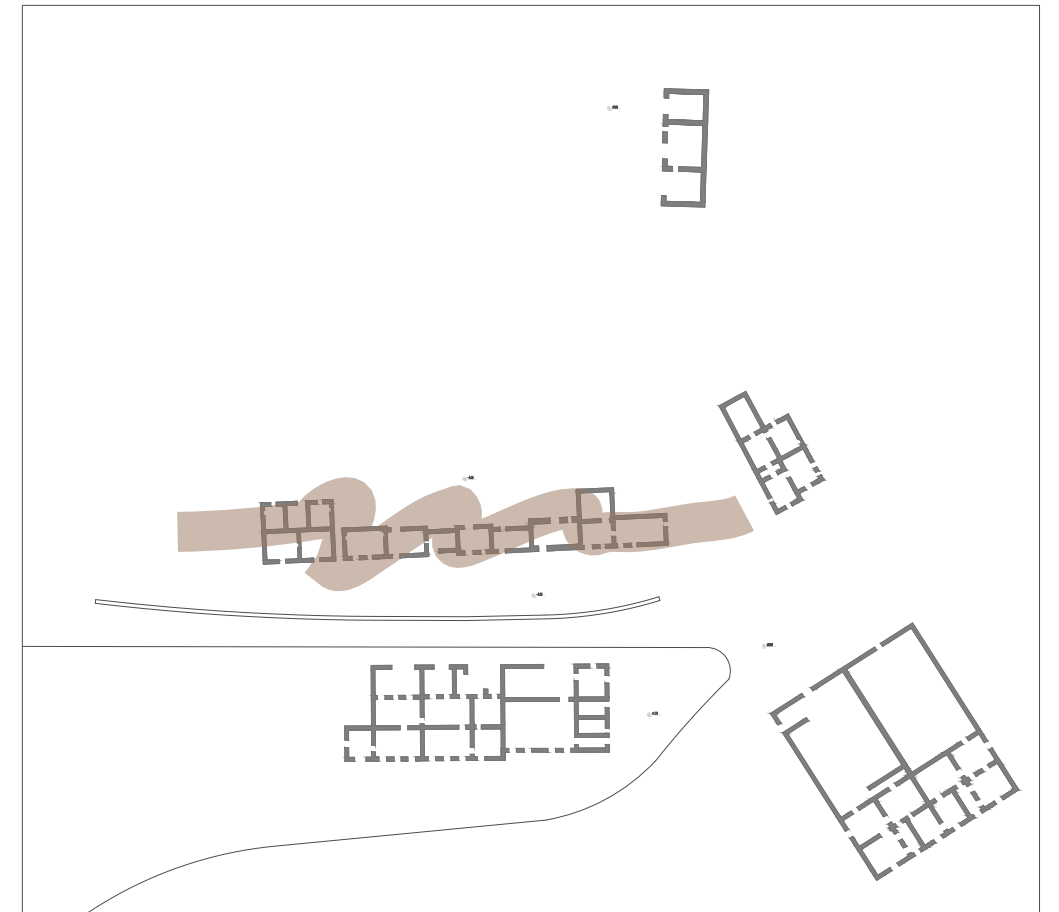

Εικόνα 39

Απόσπασμα Αεροφωτογραφίας

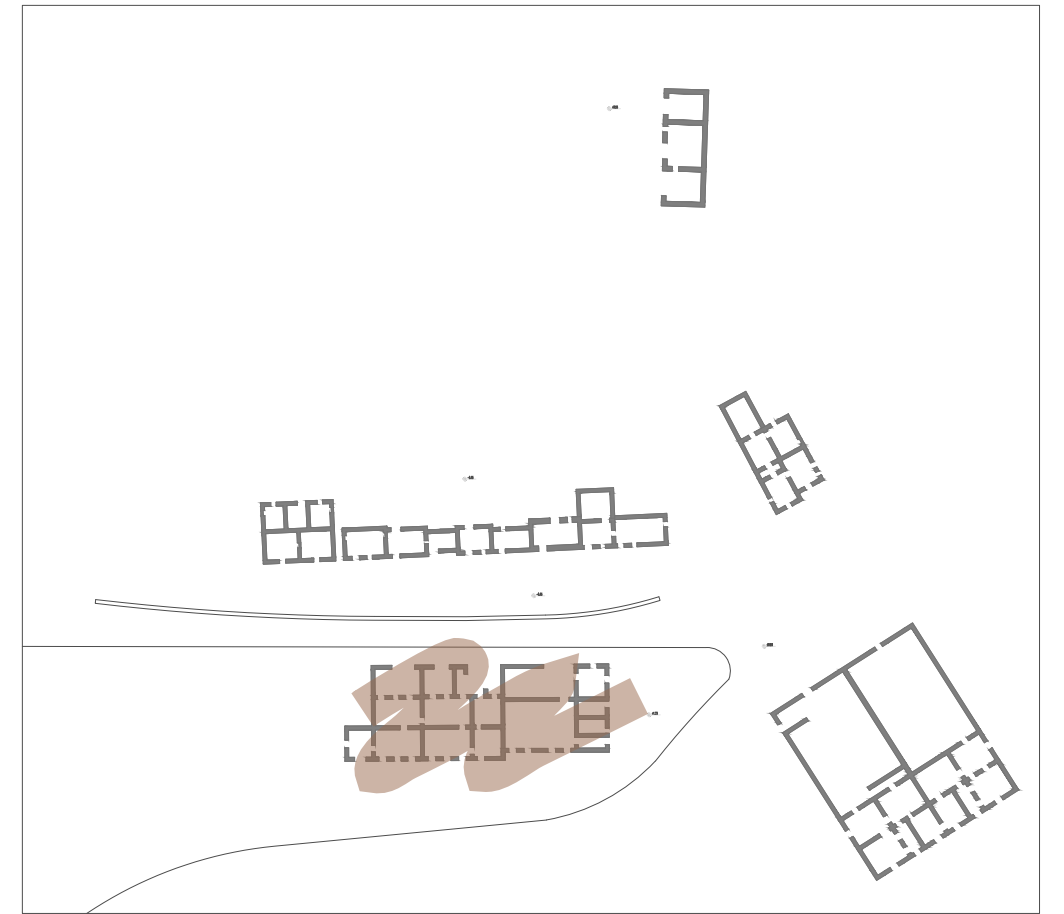

Σχέδια Αποτύπωσης Υφιστάμενης Κατάστασης Κτίριο 1

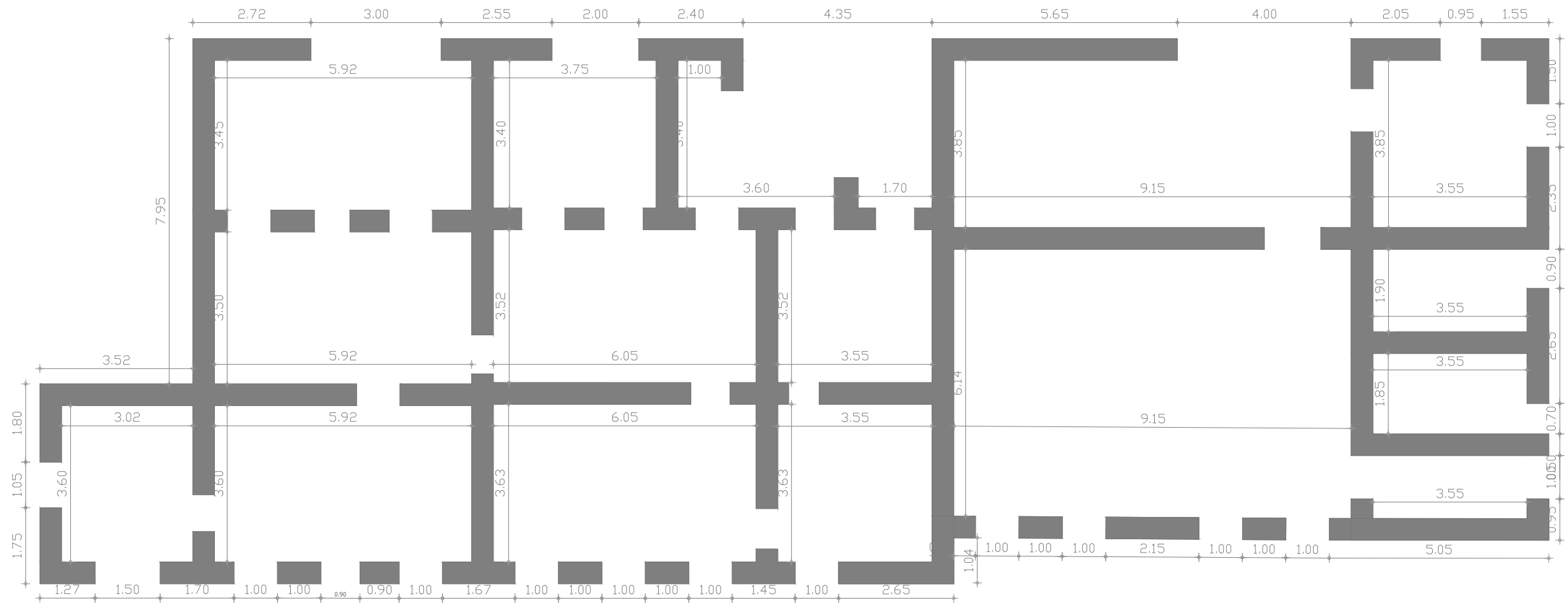

Σχέδια Αποτύπωσης Υφιστάμενης Κατάστασης Κτίριο 2

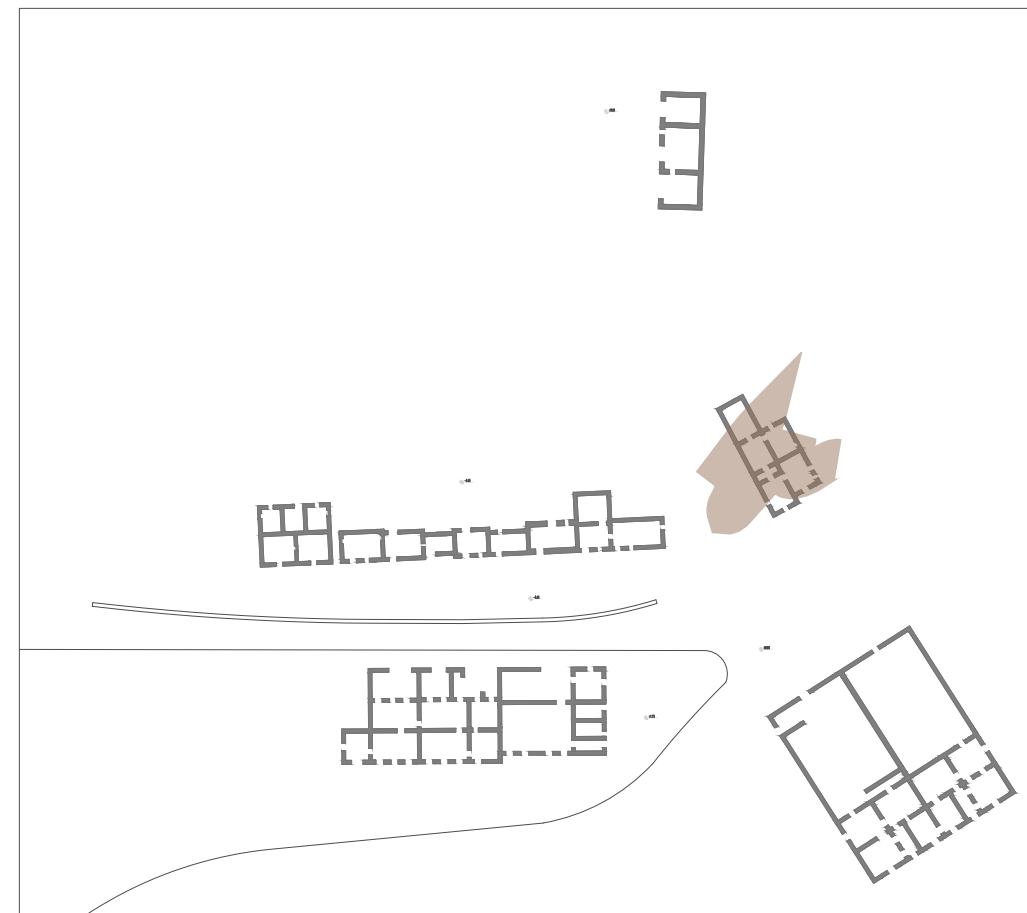
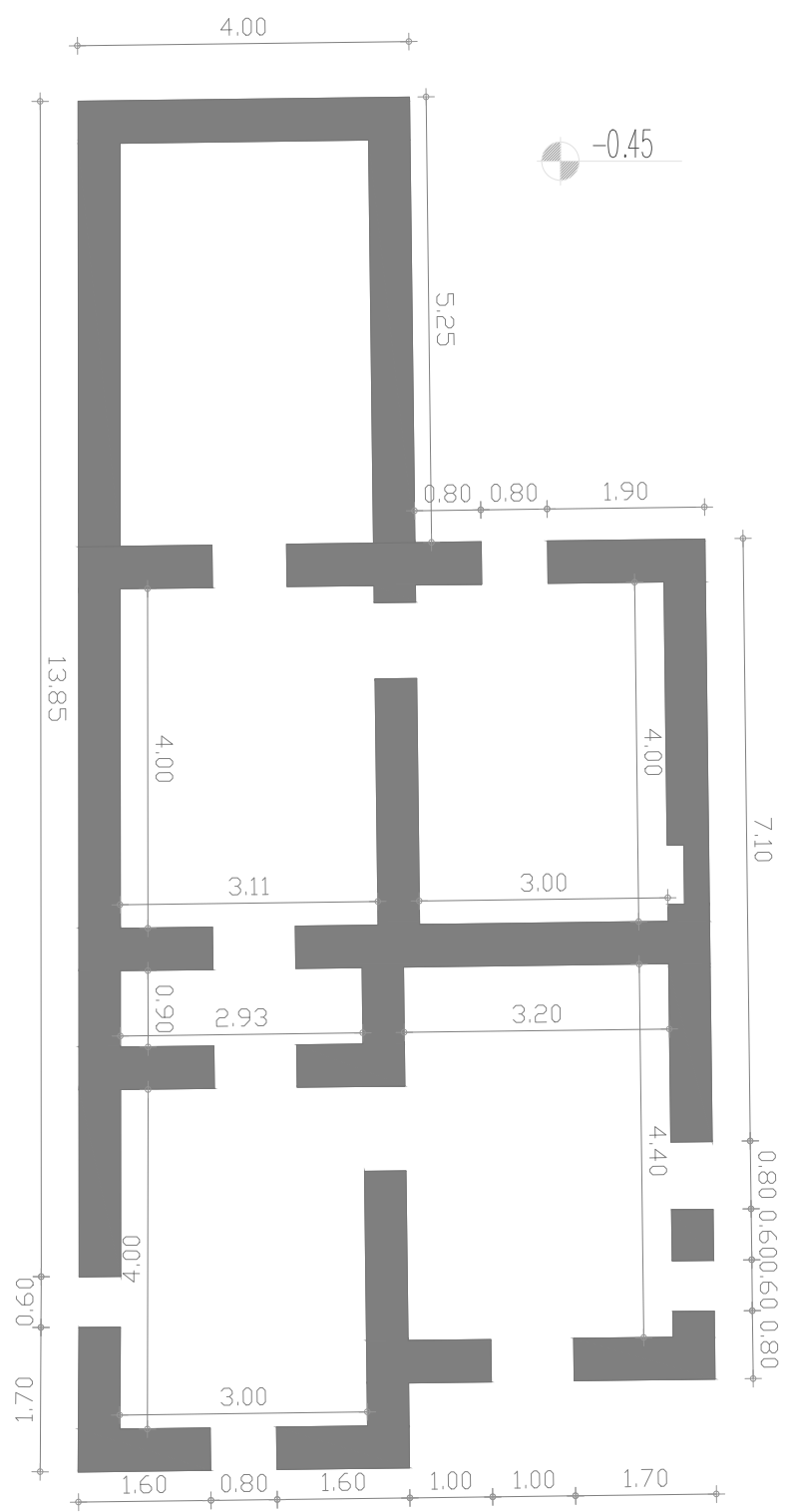

±1.75

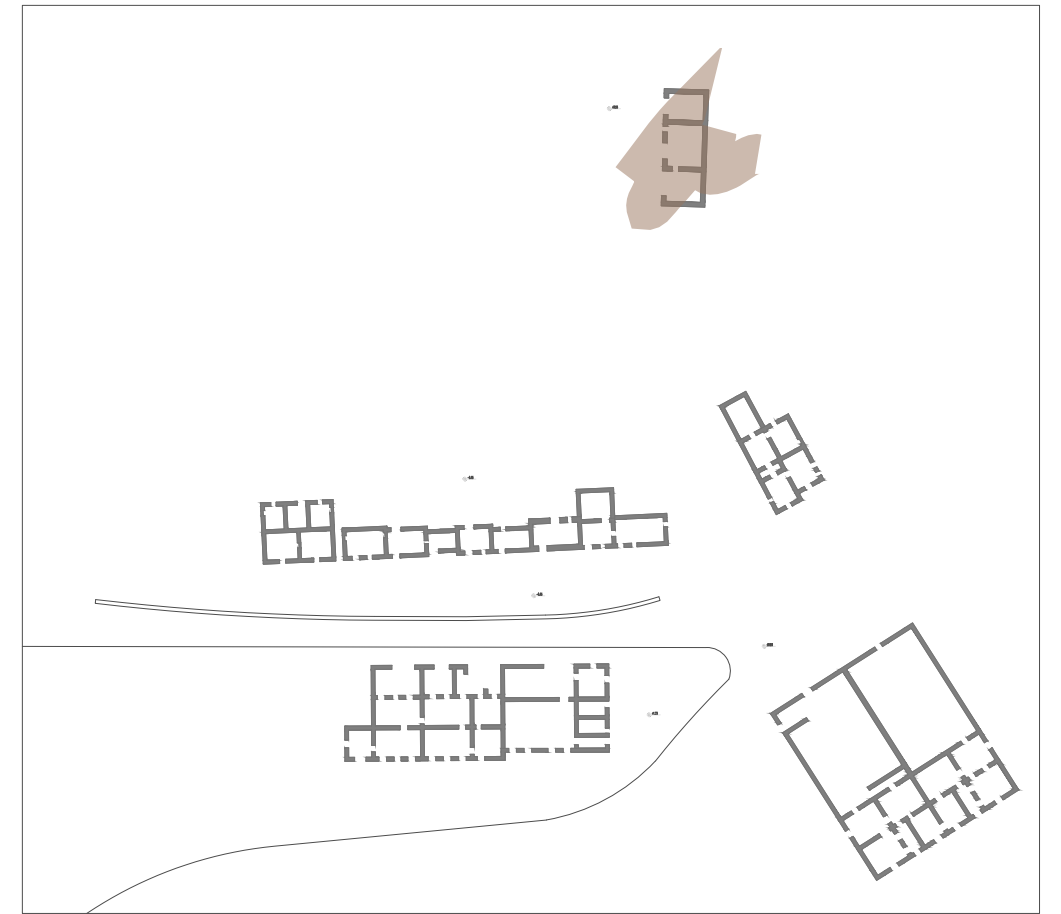
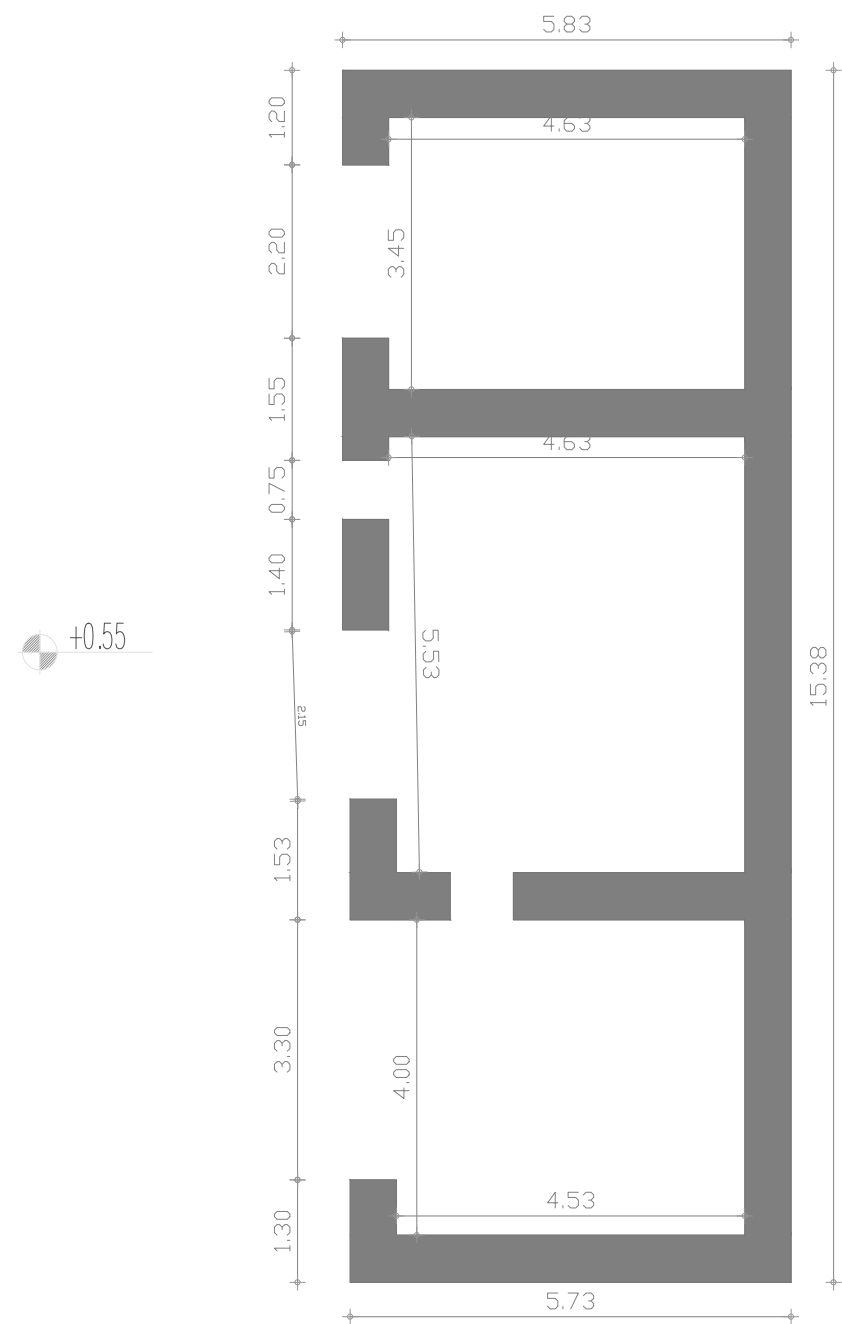

Σχέδια Αποτύπωσης Υφιστάμενης Κατάστασης Κτίριο 3

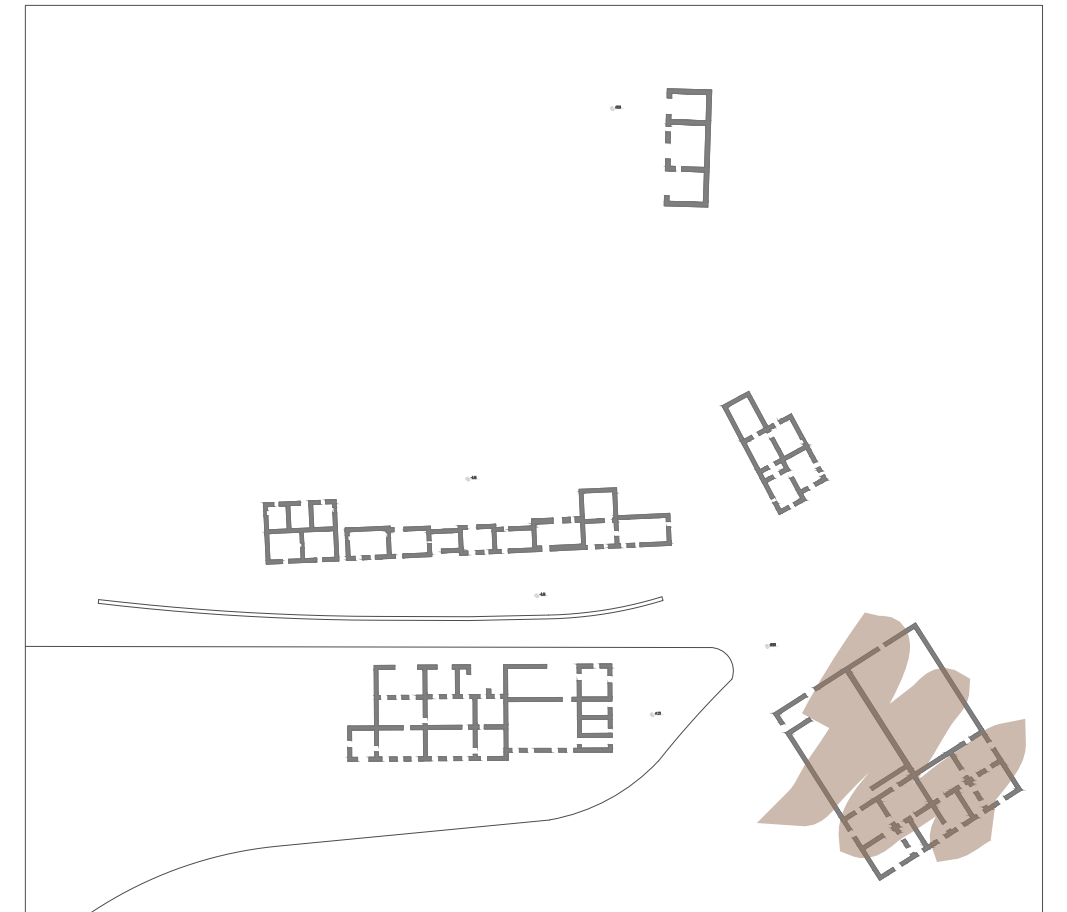
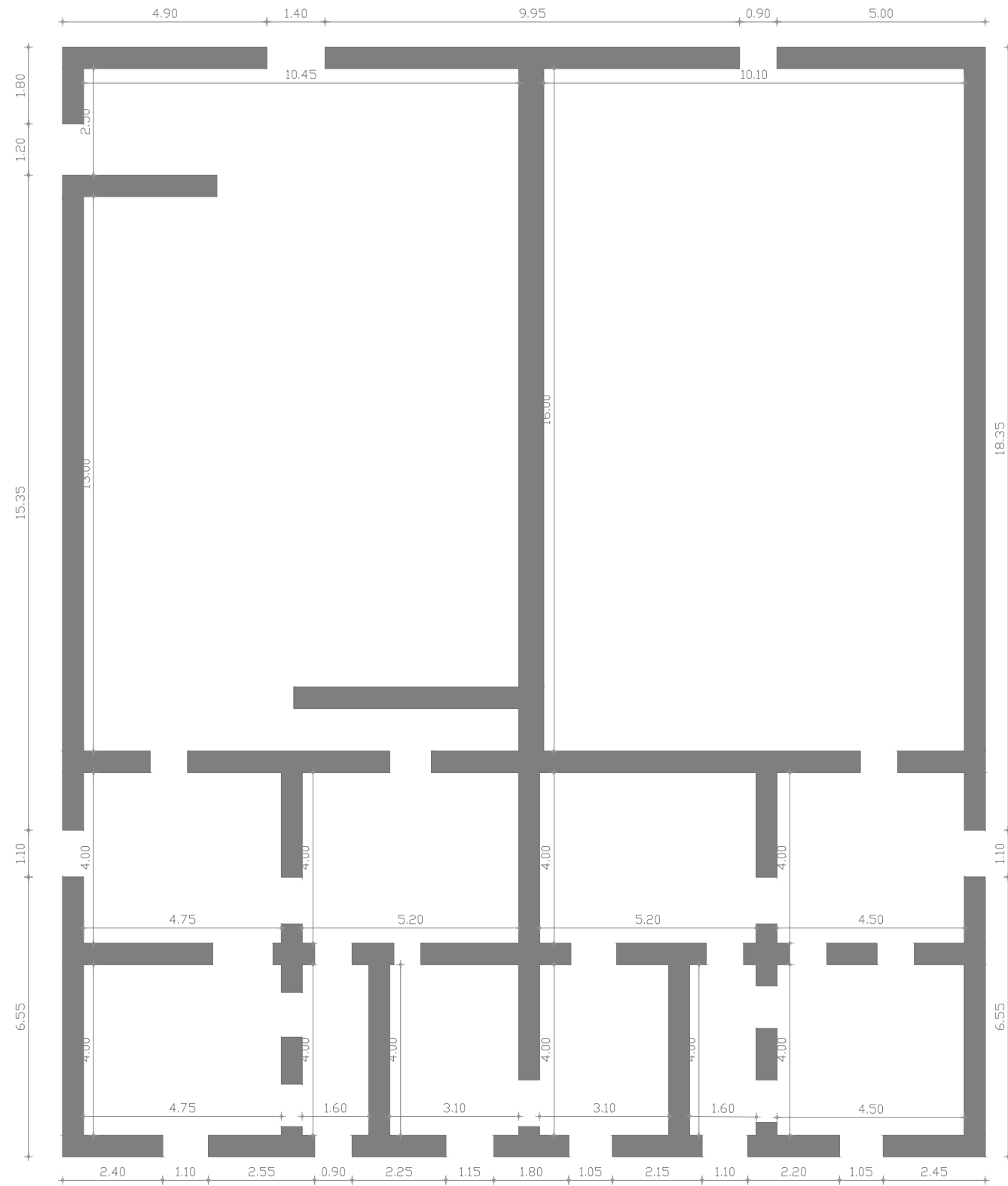

Σχέδια Αποτύπωσης Υφιστάμενης Κατάστασης
Κτίριο 4

Σχέδια Αποτύπωσης Υφιστάμενης Κατάστασης Κτίριο 5

03.02

Κεντρική Ιδέα

Ένας τόπος με πλούσια ιστορία, ήταν η πηγή έμπνευσης για την κεντρική ιδέα.

Η ιστορία φαίνεται να ξεκινάει με την εύρεση κοιτασμάτων χαλκού στην περιοχή του Λαυρίου, αλλά η συστηματική εκμετάλλευση ξεκίνησε με τη γέννηση της Αθηναϊκής Δημοκρατίας, το 508 π.Χ.

Τα μεταλλεία του Λαυρίου υπήρξαν η κύρια πηγή πλούτου της Αθήνας, κατά την κλασική εποχή, αφού τα έσοδα επενδύθηκαν στον αθηναϊκό στόλο.

Χάρη στην εύρεση νέου μεγάλου κοιτάσματος αργύρου, το 482 π.Χ., η Αθήνα κατάφερε να εξοπλίσει τον αθηναϊκό στόλο και να κατασκευάσει νέα πολεμικά πλοία, όπου και κατάφεραν να αποκρούσουν τις δυνάμεις του Ξέρξη, στη Ναυμαχία της Σαλαμίνας.

Αυτές και άλλες πολλές ακόμη είναι οι αναφορές για την ιστορία των μεταλλείων του Λαυρίου, όπου αποτέλεσαν την αρχή την κεντρικής ιδέας. Κάθε κομμάτι της ιστορίας βοήθησε για να δημιουργηθεί το σχεδιάγραμμα που απεικονίζεται στη φωτογραφία. Κάθε περίοδος που σημειώνεται στο διάγραμμα αποτελεί ένα αξιοσημείωτο γεγονός, όπου έλαβαν μέρος έμμεσα ή άμεσα τα μεταλλεία.

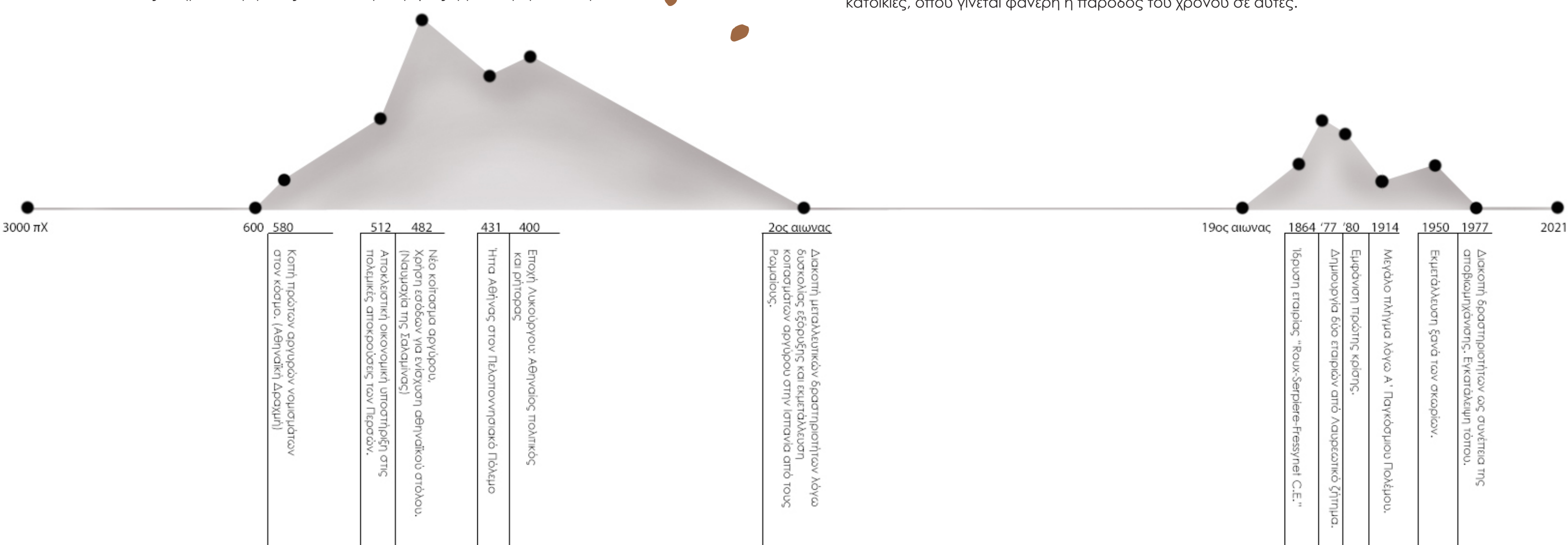
Ξεκινώντας από το μηδέν, σημειώθηκε η πρώτη ανοδική πορεία με βάση την ιστορία (εύρεση κοιτασμάτων χαλκού και οδήγησαν στην αξιοποίησή τους για της κοπή του πρώτου αργυρού νομίσματος) και στη συνέχεια με βάση τα γεγονότα που ακολούθησαν χρονολογικά, καταγράφεται στο σχεδιάγραμμα η πορεία των μεταλλείων. Σημειώνεται μια καθοδική πορεία μεταξύ του 400 π.Χ. μέχρι τον 2ο αιώνα π.Χ., όπου και καταγράφεται μια παύση των δραστηριοτήτων στα μεταλλεία, αφού έχασαν την αξία τους, όταν η Αθήνα ηττήθηκε στον Πελοποννησιακό Πόλεμο, και αφού έχασαν τα πρωτεία στην παραγωγή αργυρού, όταν οι Ρωμαίοι εκμεταλλεύτηκαν τα πλούσια κοιτάσματα στην Ισπανία.

Από τον 2ο αιώνα π.Χ. μέχρι τον 19ο αιώνα μ.Χ. δεν έγινε καμία καταγραφή στην ιστορία των μεταλλείων.

Από τον 19ο αιώνα και μετά σημειώνεται μια ανοδική πορεία, όταν ξεκίνησε ξανά η εκμετάλλευση των κοιτασμάτων στην περιοχή. Χάρη σε αυτή την ενέργεια, δημιουργήθηκαν εταιρείες, όπου έδωσαν ξανά πνοή στον τόπο, αφού δημιουργήθηκαν νέες οικίες και καταστήματα και προσέλκυσαν νέους κατοίκους στην περιοχή που εργάζονταν στις εταιρείες.

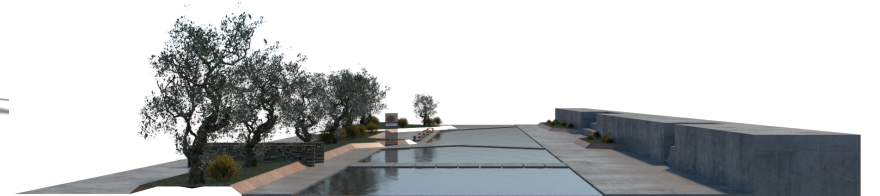
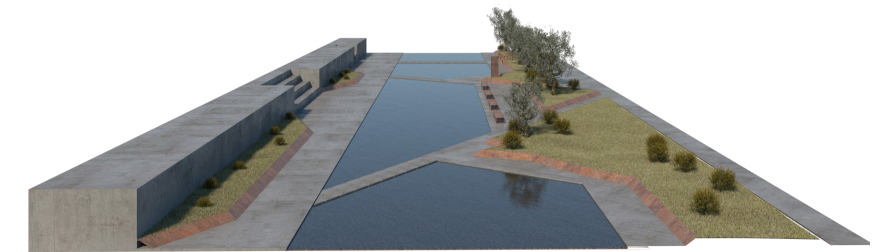
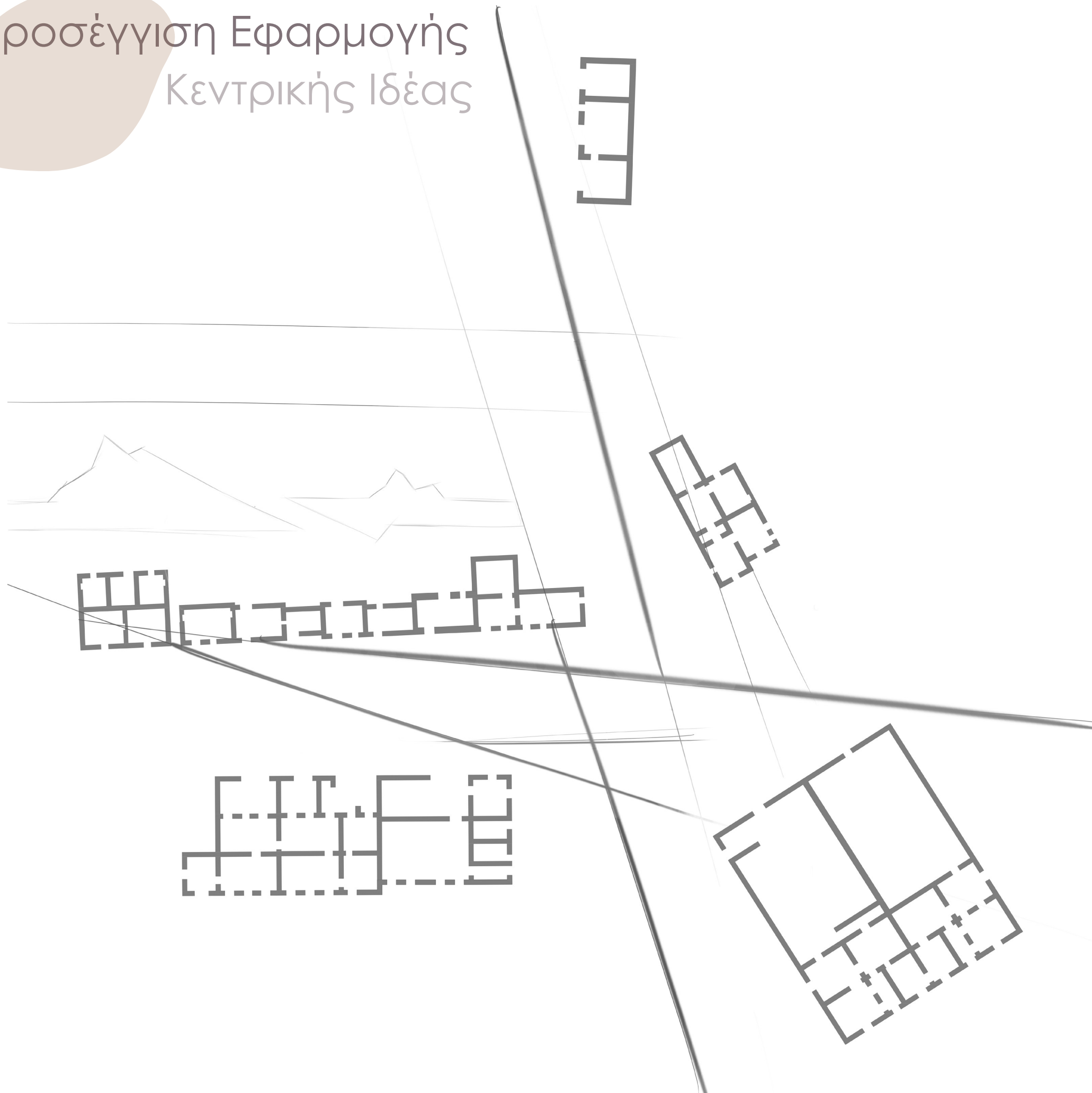
Τελευταία αναφορά σημειώνεται το 1.917, όπου έκλεισαν οι εταιρείες ως συνέπεια της αποβιομηχάνισης. Ο τόπος εγκαταλείφθηκε από τους κατοίκους και η περιοχή ερήμωσε.

Σήμερα, επισκέπτοντας τον χώρο των μεταλλείων παρατηρούνται κάποιες εγκαταλελειμμένες κατοικίες, όπου γίνεται φανερό η πάροδος του χρόνου σε αυτές.

Προσέγγιση Εφαρμογής Κεντρικής Ιδέας

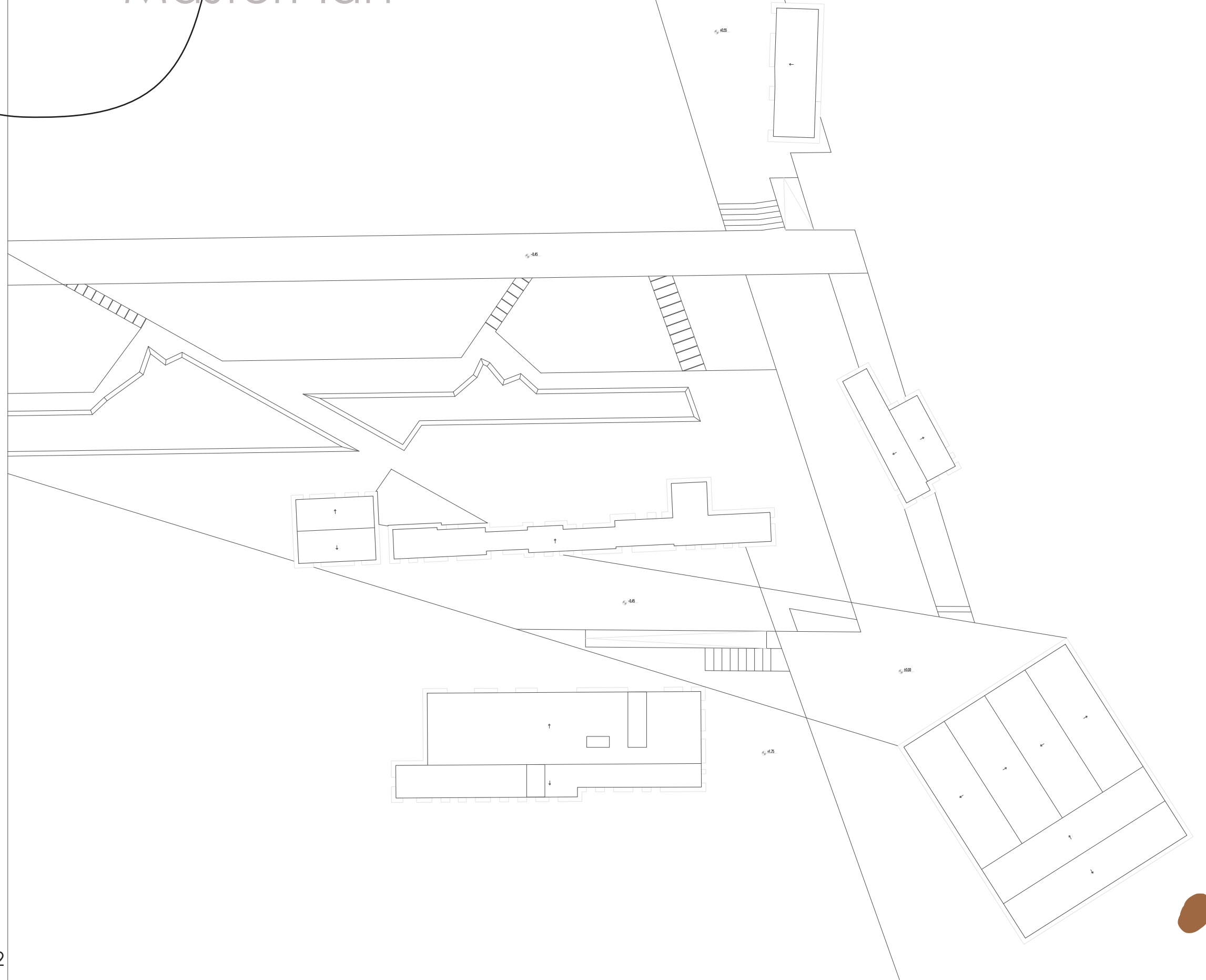
03.03

Πρόταση

Σχέδιο Πρότασης MasterPlan

Προσαρμόζοντας στον περιβάλλοντα χώρο την κεντρική ιδέα, δημιουργείται αυτόματα ένας χώρος χαλάρωσης και αναψυχής για τον κάθε επισκέπτη της περιοχής. Επεκτείνοντας την κεντρική ιδέα πέρα από τα όρια του σχήματος, δημιουργούνται νέες γραμμές, όπου άλλοτε καταλήγουν σε νέα μονοπάτια, και άλλοτε γίνονται δεσμίδες φωτός, για μια ευχάριστη και συνάμα ρομαντική ατμόσφαιρα τις νυχτερινές ώρες της ημέρας.

Διατηρώντας τις υφιστάμενες στάθμες του περιβάλλοντα τόπου, δημιουργούνται μονοπάτια από τσιμέντο, για την καλύτερη μεταβίβαση των επισκεπτών στα κτίρια. Παράλληλα, αξίζει να αναφερθεί ότι δημιουργούνται ράμπες για την εξυπηρέτηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ), όπως επίσης και για μικρά παιδιά, αφού ο χώρος συνίσταται για όλες τις περιπτώσεις.

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη ενότητα, χαρακτηριστικό του τόπου είναι το κατάφυτο πευκόφυτο δάσος της περιοχής, όπου δίνει ένα ιδιαίτερο χρώμα και ύψος στον τόπο. Στο συγκεκριμένο σημείο, όπου βρίσκονται τα ερειπωμένα κτίρια, παρατηρείται ότι πρόκειται για ξέφωτο, όπου αυτό συνεπάγεται σε ένα απροστάτευτο τοπίο από τους ισχυρούς ανέμους και από τις υψηλές ή χαμηλές θερμοκρασίες, στους καλοκαιρινούς ή χειμερινούς μήνες του χρόνου, αντίστοιχα. Για την αποφυγή αυτών των συνθηκών διαβίωσης και την δημιουργία καλύτερων και πιο ευχάριστων, γίνεται νέα φύτευση, με ποικίλα φυτά.

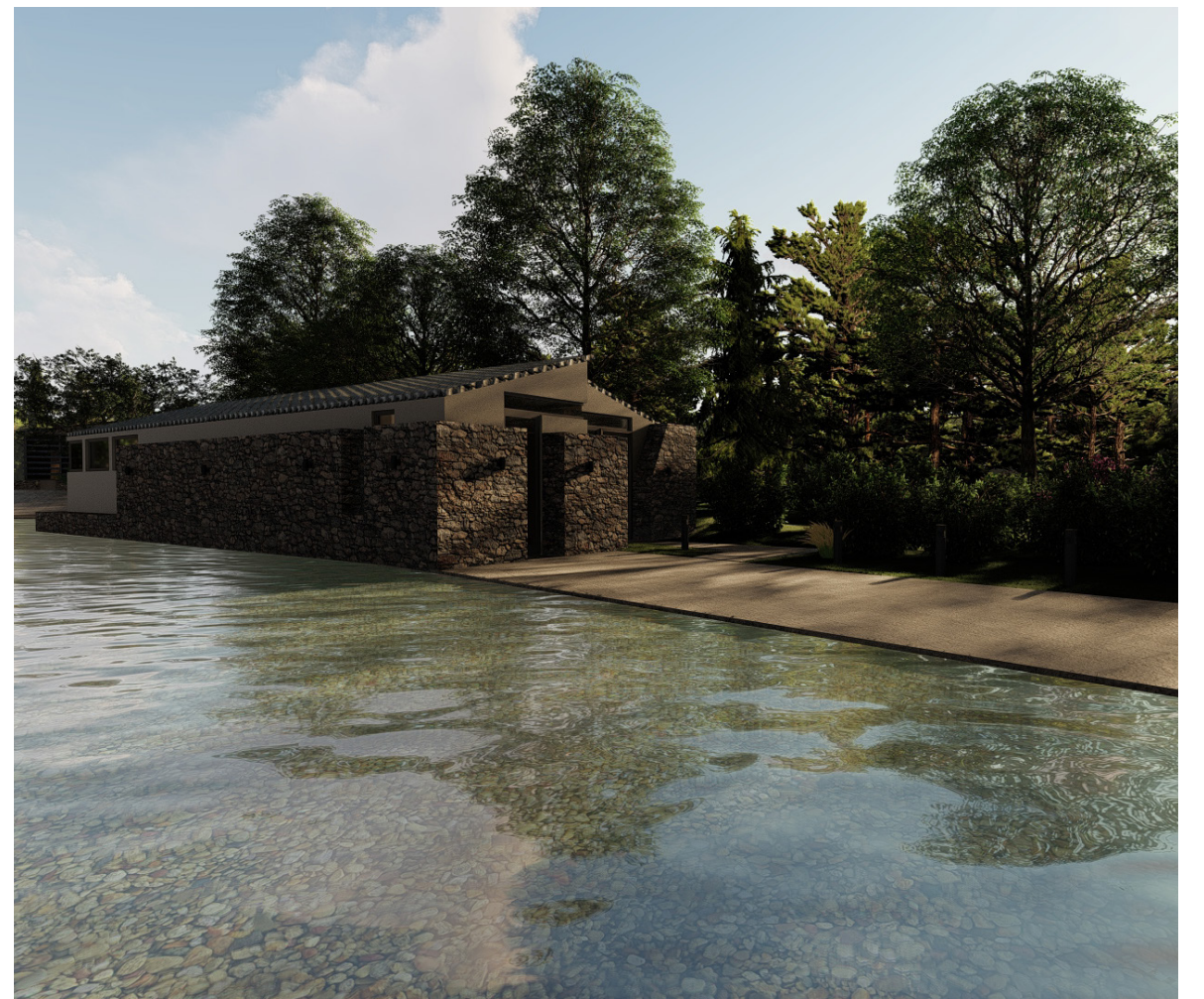
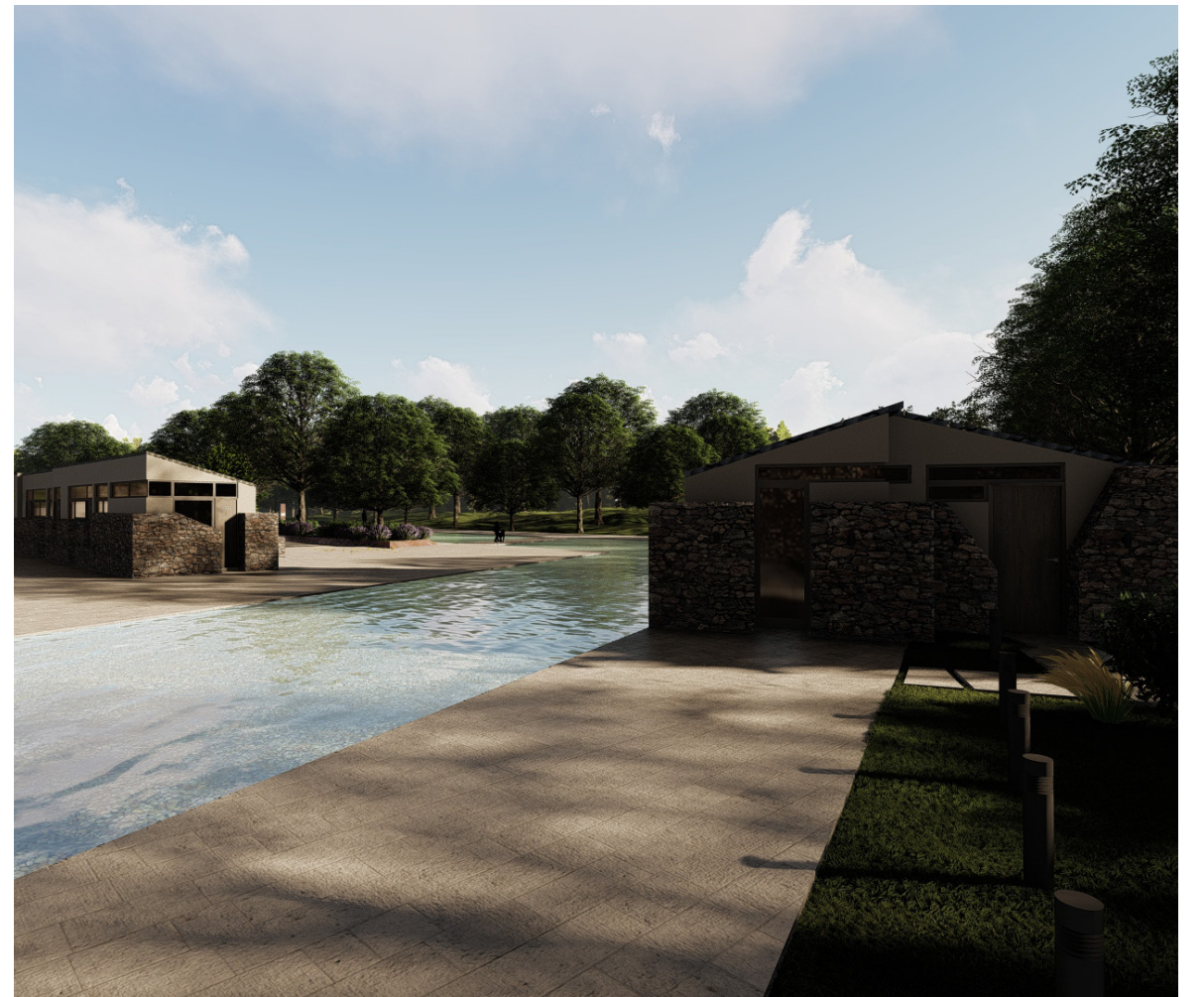

Επέκταση Δάσους (Μεταφύτευση) και Προσθήκη **Πευκόφυτου Χαρουπιών,** ως δέντρο που αντέχει σε βραχώδης περιοχές, ιδιαίτερα ανθεκτικό στις υψηλές θερμοκρασίες και προσφέρει μια δροσερή σκιά εξαιτίας του πυκνού και γυαλιστερού φυλλώματός του.

Νέα Δέντρα - Πλάτανος, η επιλογή φυλοβόλλου δέντρου έγινε έτσι ώστε να διαπερνά ο φυσικός φωτισμός και να ζεσταίνει τα δωμάτια τους χειμερινούς μήνες και να προσφέρει δροσερή σκιά. τους καλοκαιρινούς μήνες.

Υδάτινο Στοιχείο χαμηλού βάθους

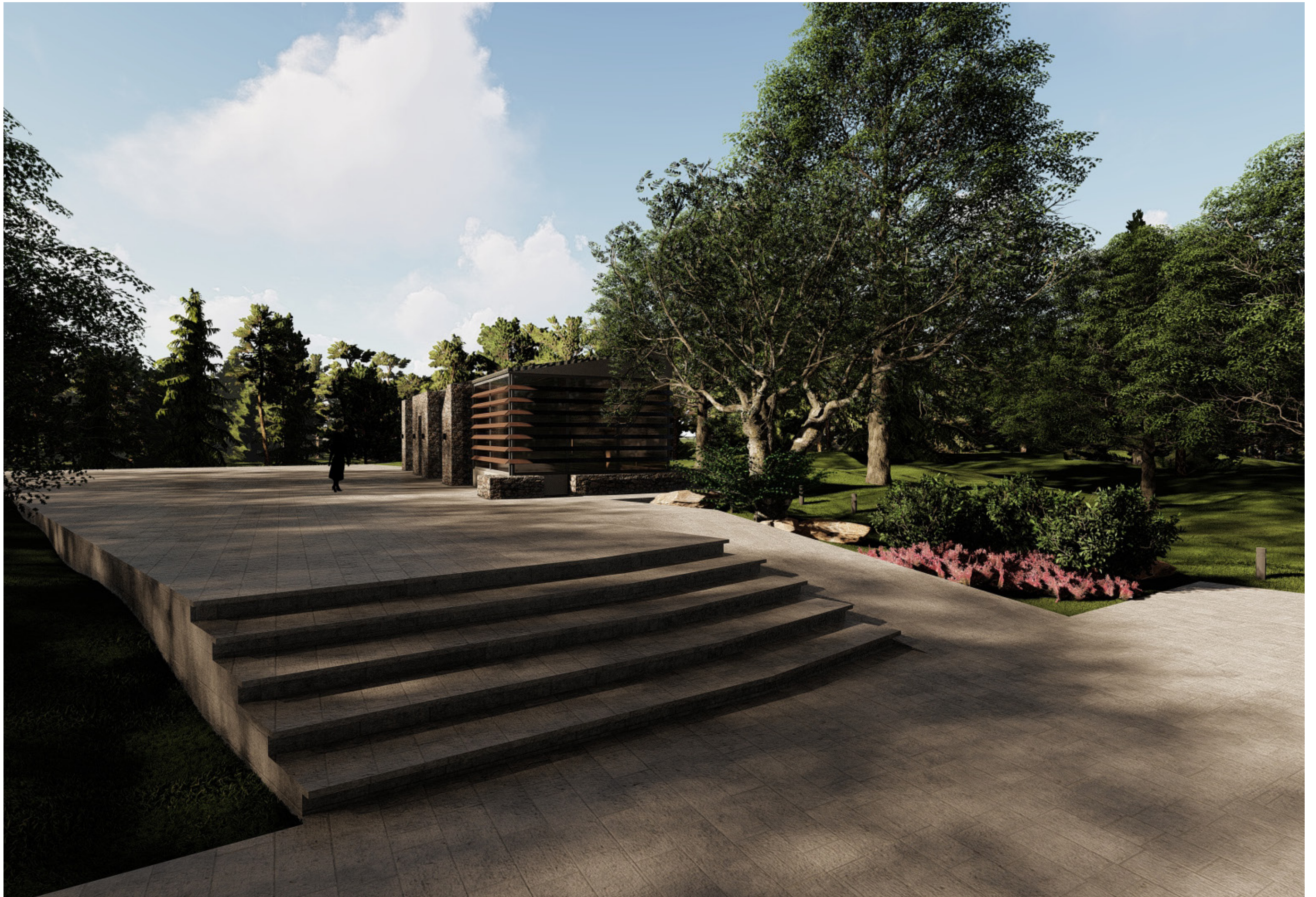

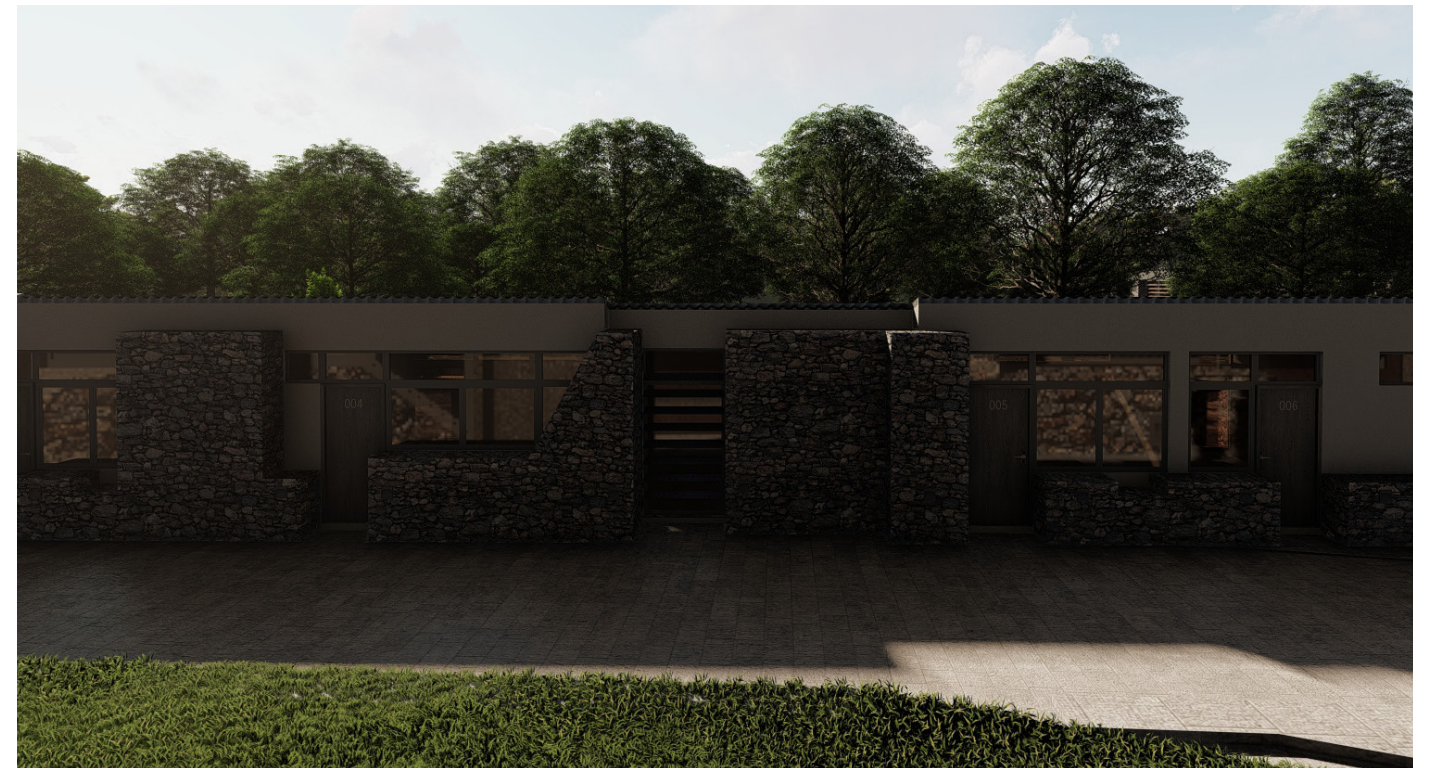

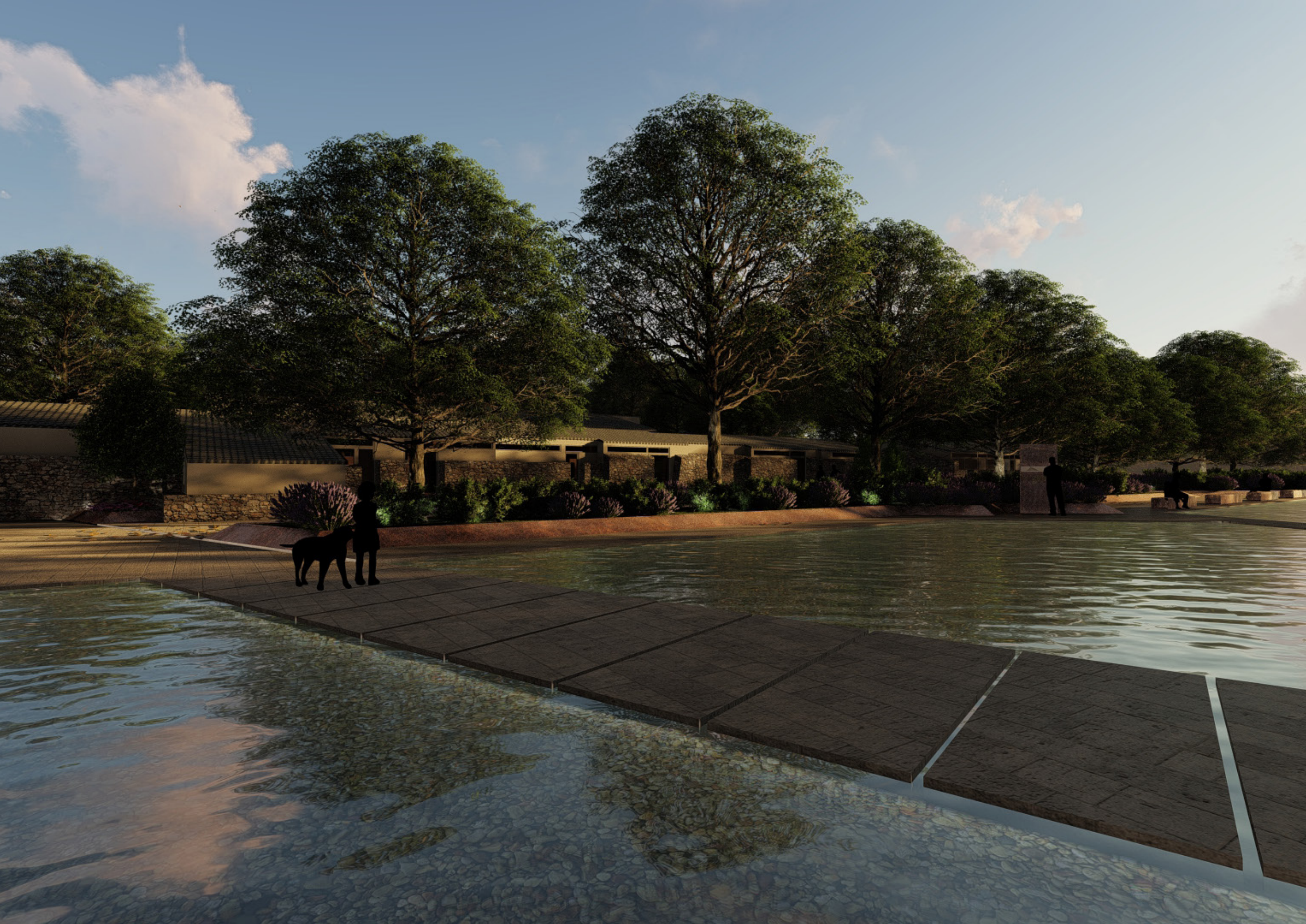

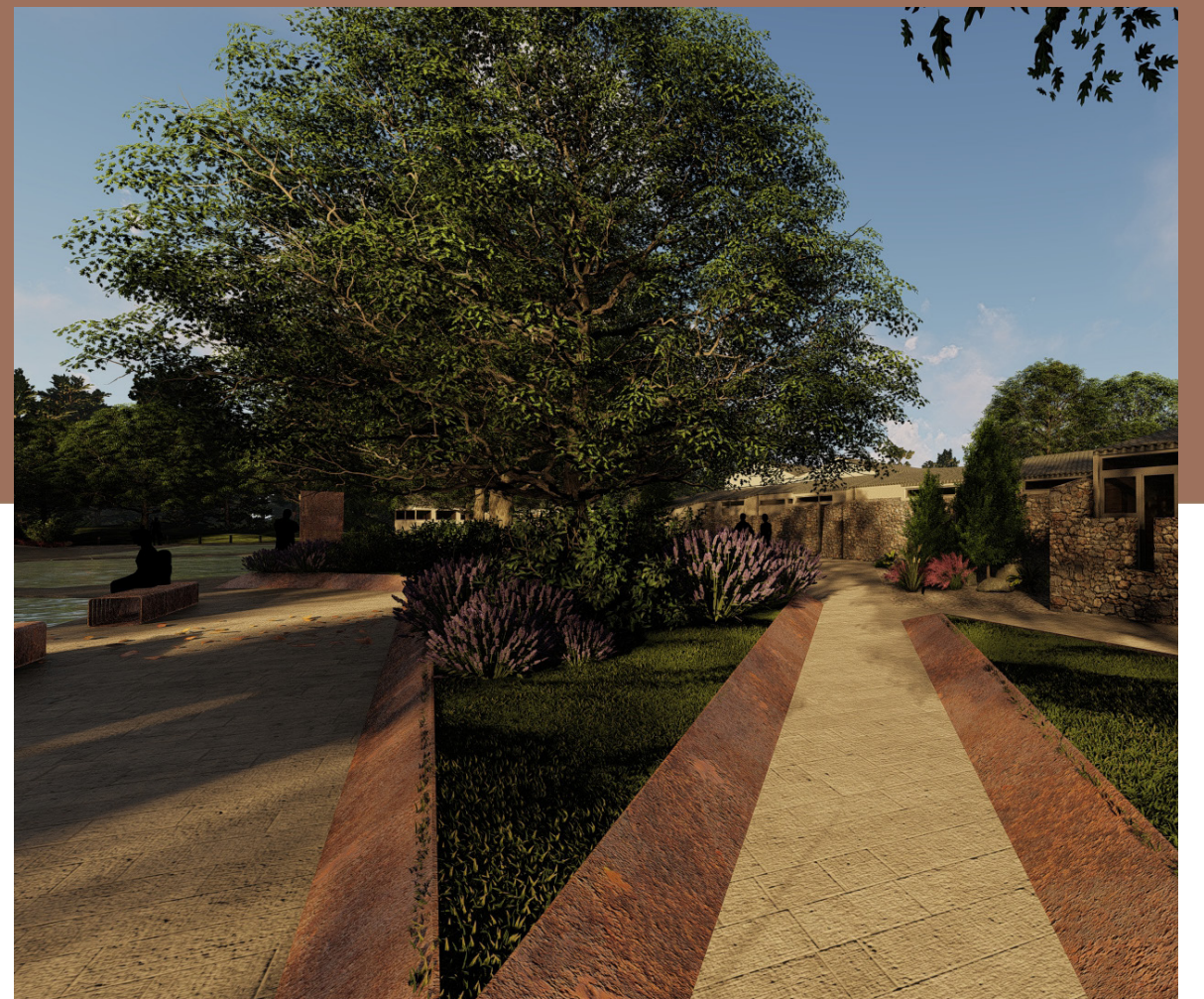

Ένα σημείο το οποίο είναι άξιο αναφοράς, είναι η πινακίδα που υπάρχει πάνω στον περίπατο, όπου απεικονίζεται η ιστορία του τόπου, έτσι ώστε δίνει την ευκαιρία στον επισκέπτη να μάθει για τον τόπο που μένει, και να κατανοήσει την ιδέα που λειτούργησε ο σχεδιασμός της εγκατάστασης.

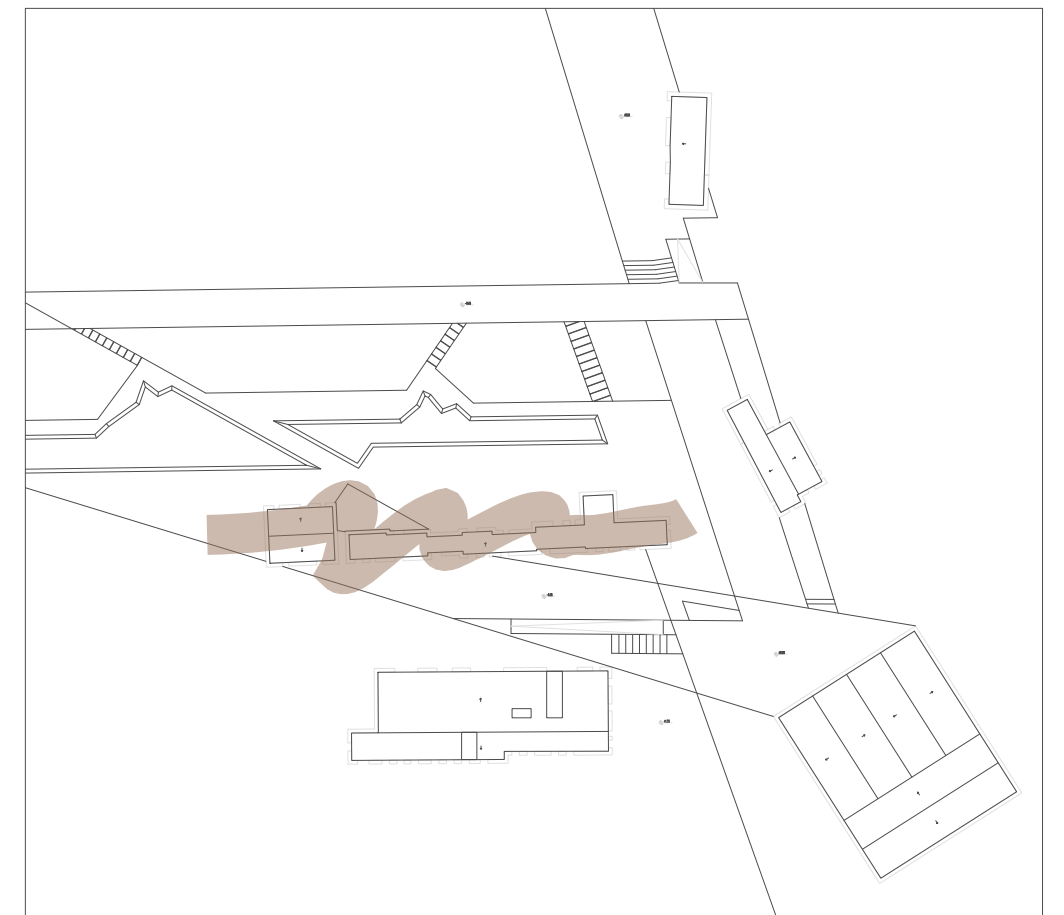
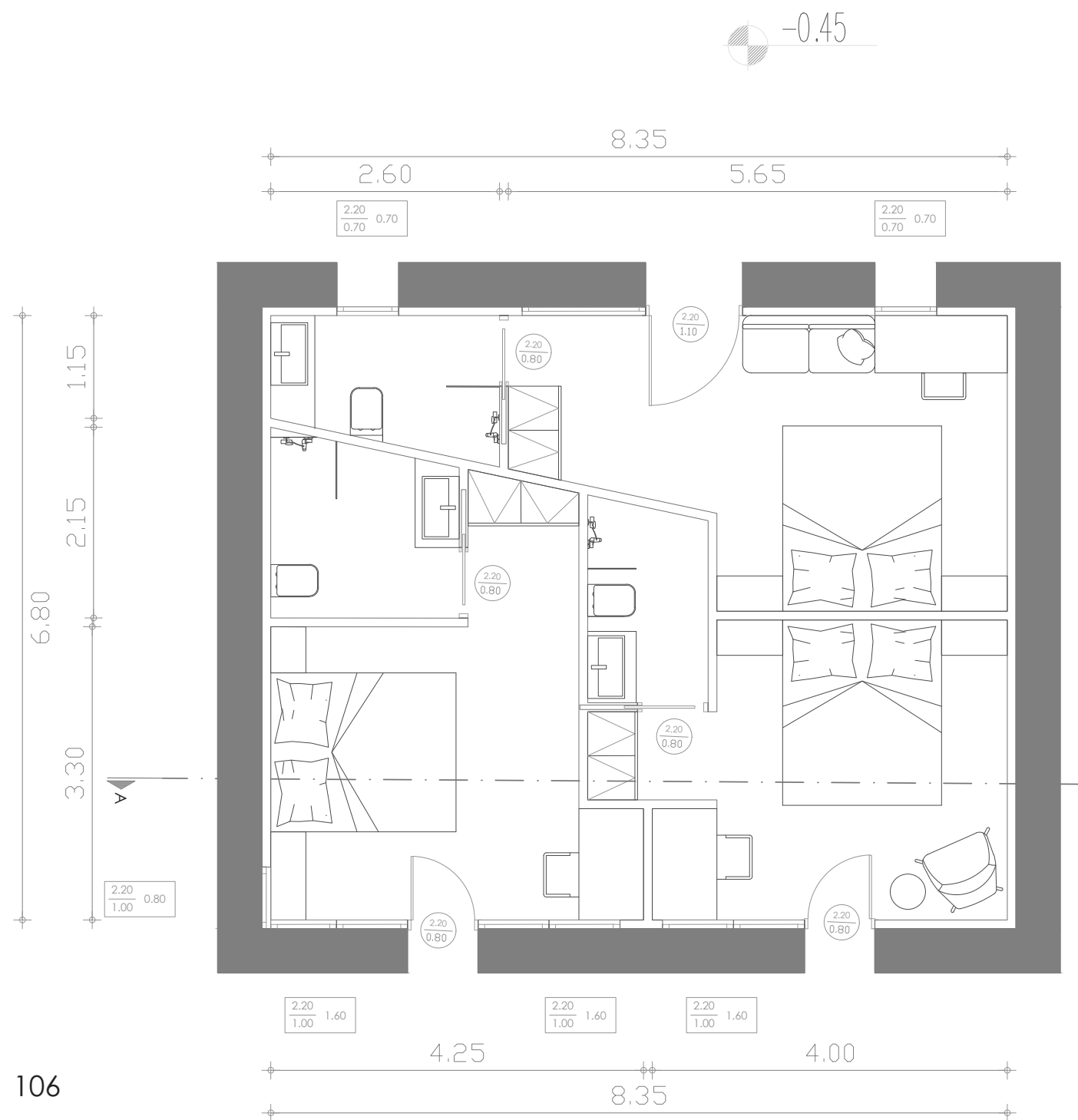

Σχέδιο Πρότασης Δωμάτια 1Α

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΤΙΡΙΟΥ

Χώροι Φιλοξενίας - Δωμάτια

Κατηγορία: Standard

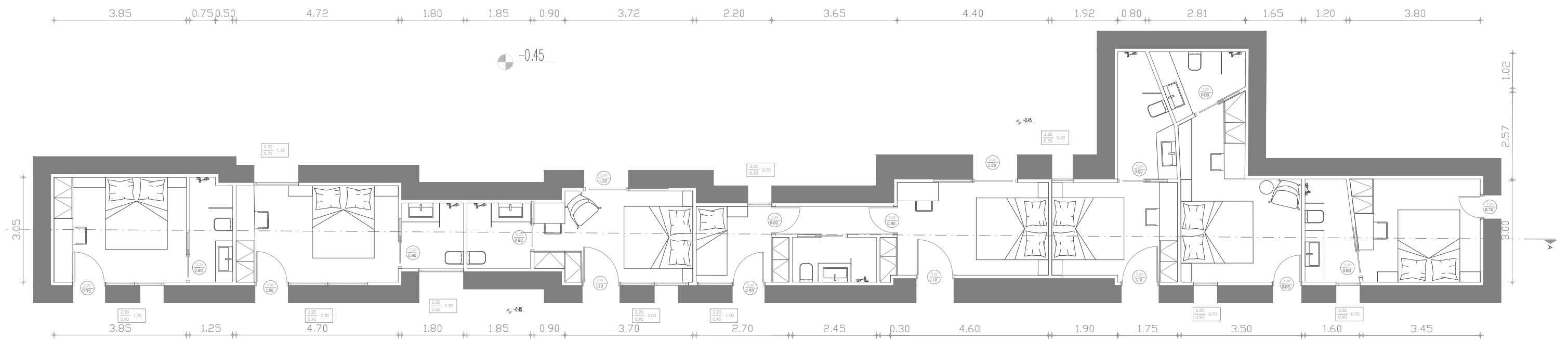
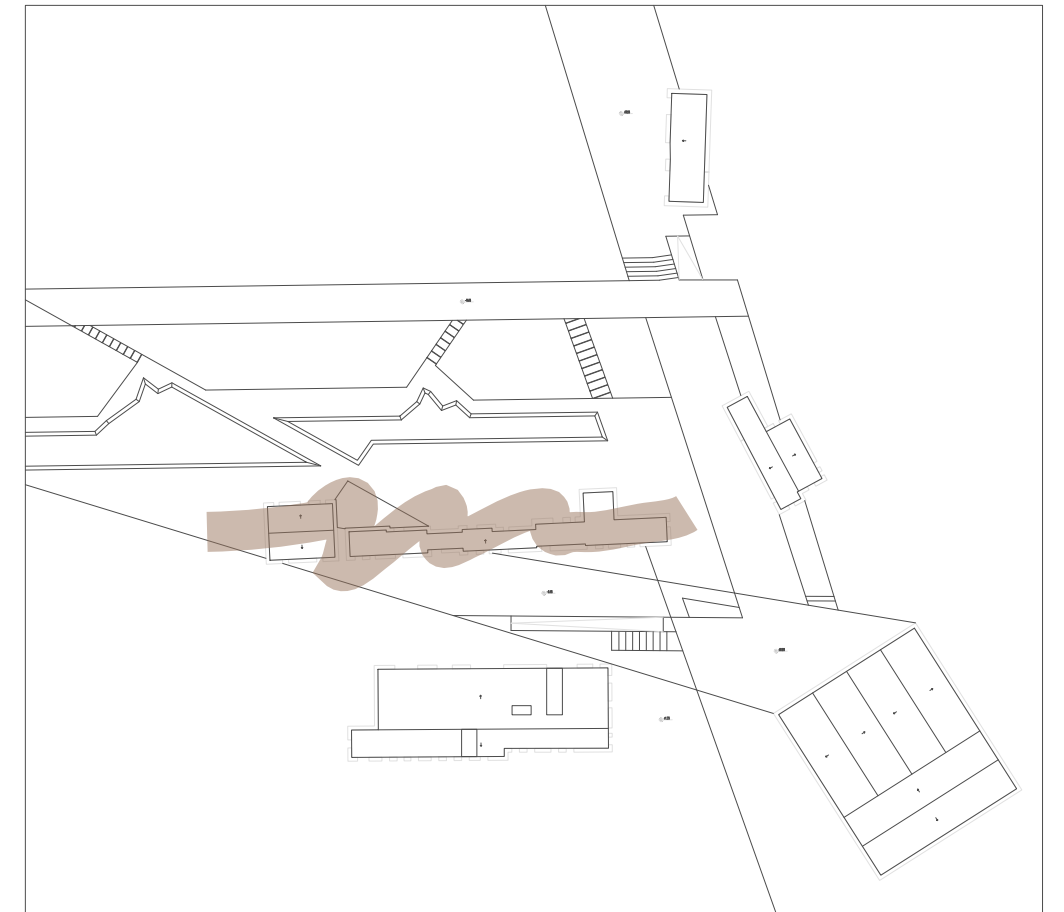

Σχέδιο Πρότασης Δωμάτια 1B

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΤΙΡΙΟΥ

Χώροι Φιλοξενίας - Δωμάτια

Κατηγορία: Standard

Πρόσοψη

Πλάγια Όψη

ΠΙΣΩ ΟΨΗ

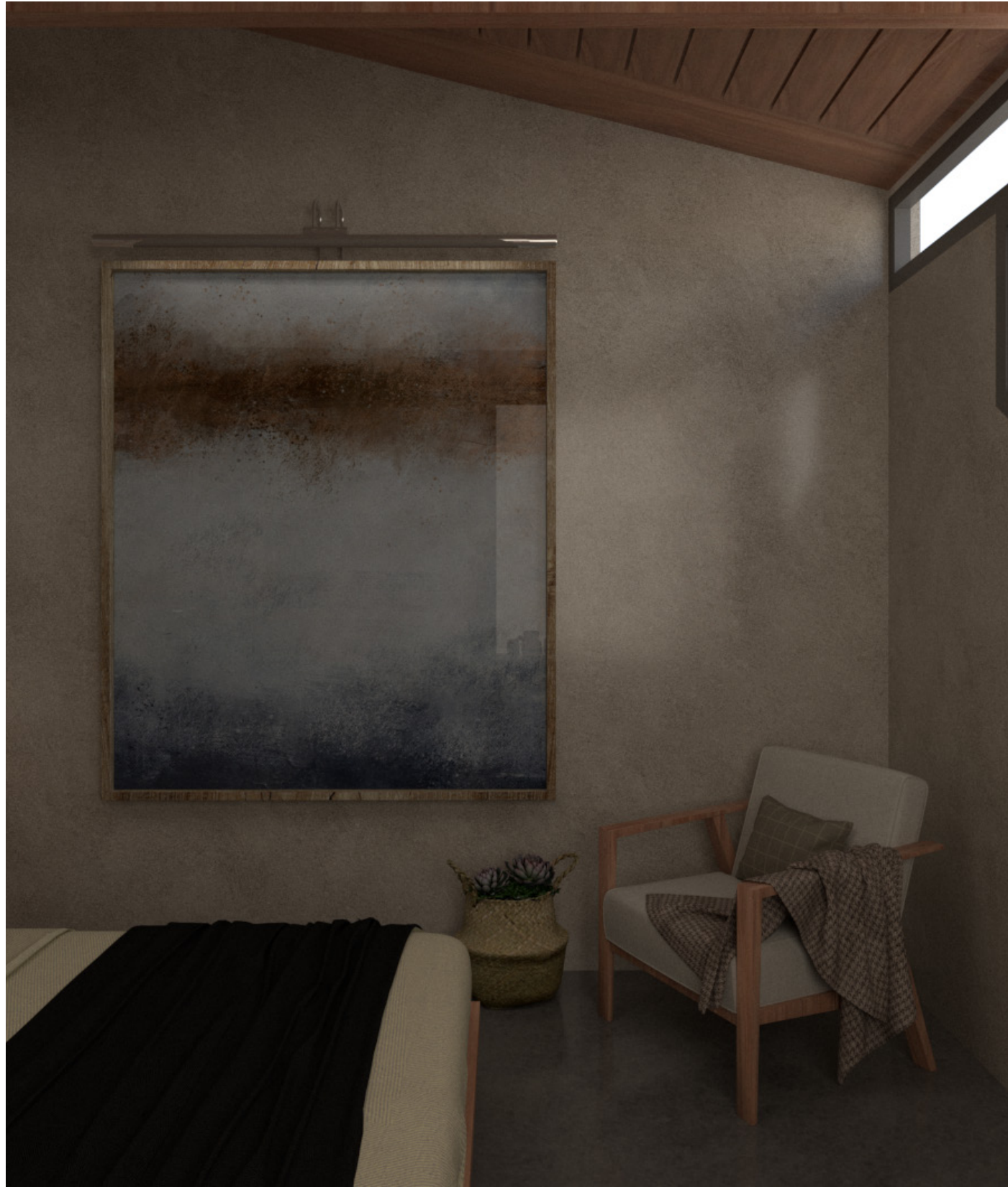

Πλάγια Όψη

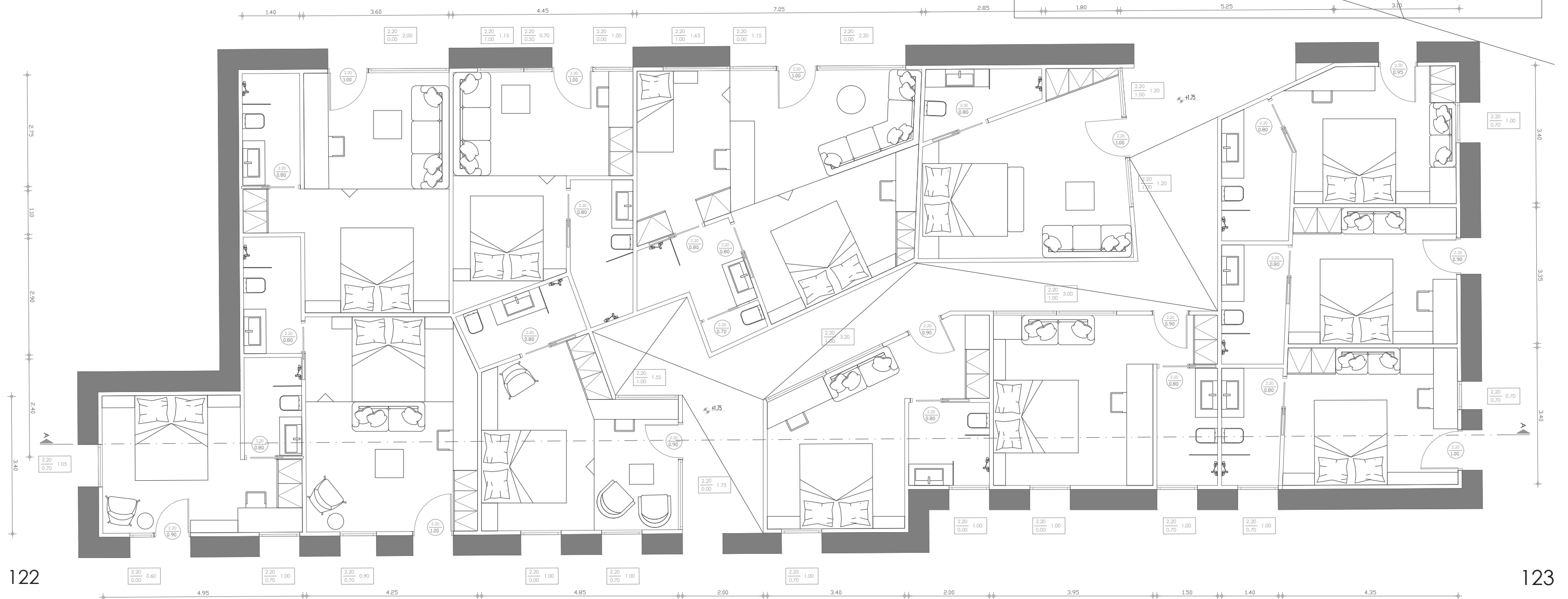
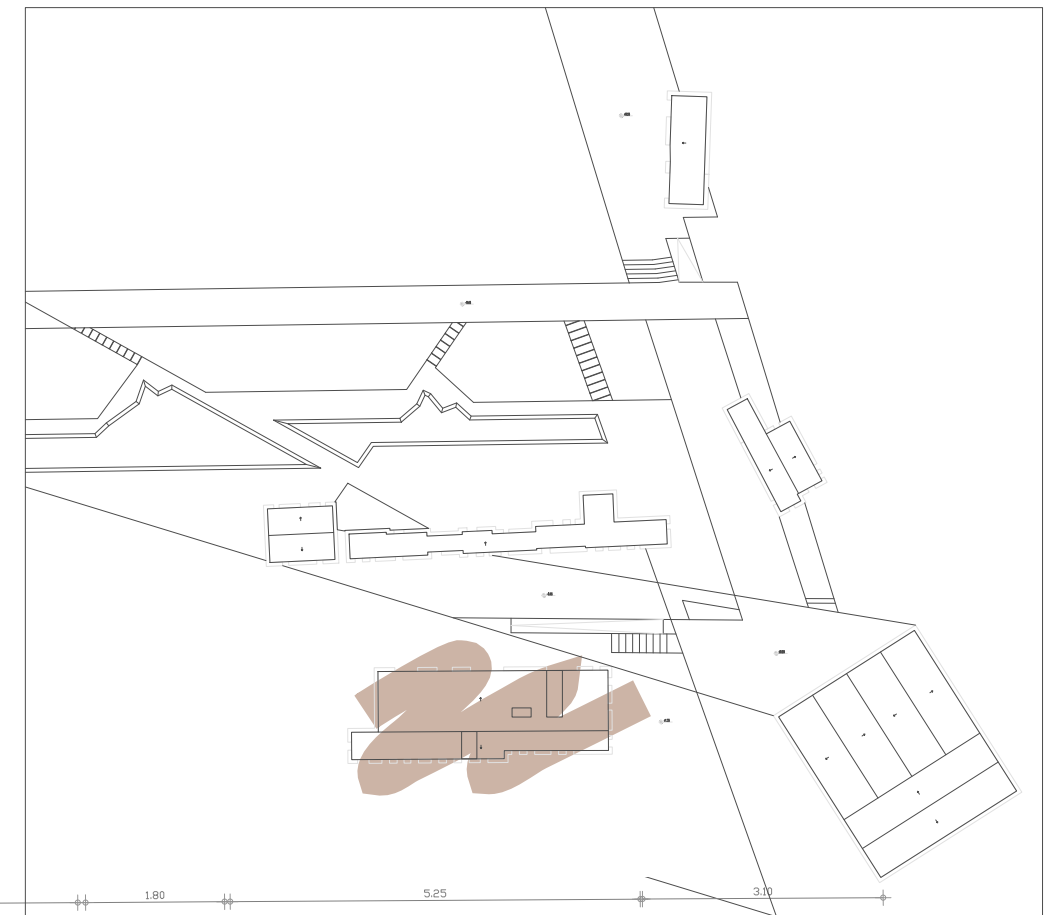

Σχέδιο Πρότασης Δωμάτια 2

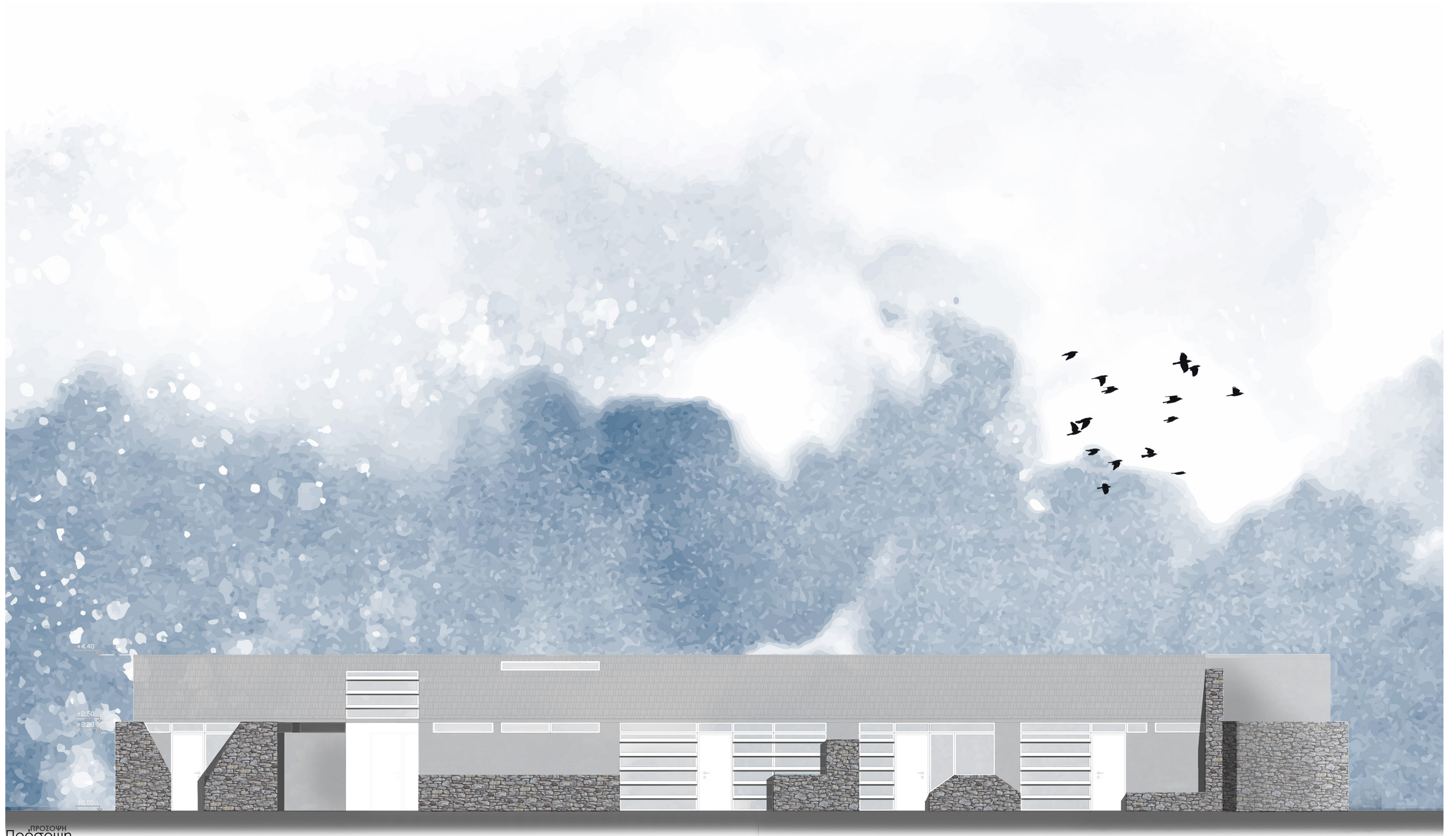
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΤΙΡΙΟΥ

Χώροι Φιλοξενίας - Δωμάτια

Κατηγορία: Standard + Suites

ΠΡΟΣΩΠΗ
Πρόσοψη

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ
Πλάγια Όψη

ΠΙΣΩ ΌΨΗ

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ
ΠΑΛΙΑ ΟΥΗ

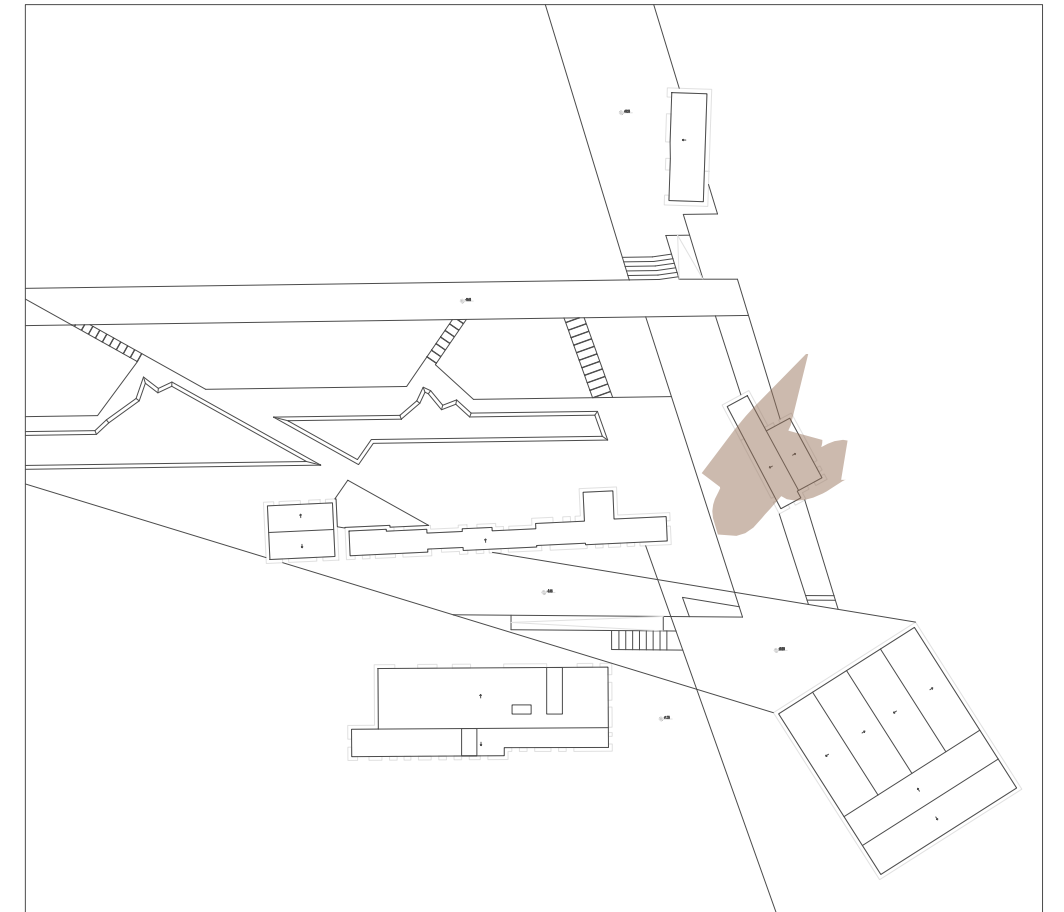
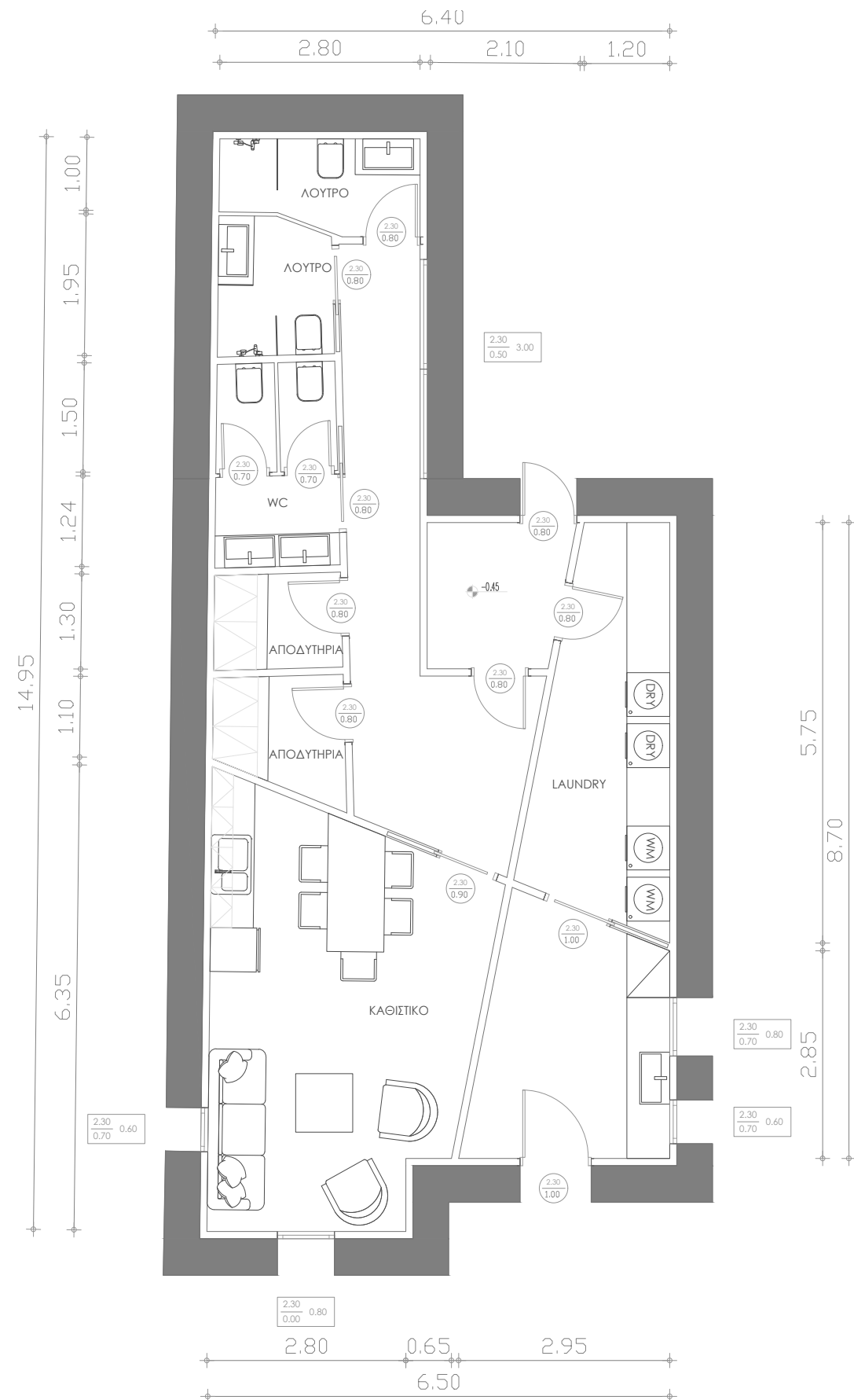

Σχέδιο Πρότασης Κτίριο Προσωπικού

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΤΙΡΙΟΥ

Κτίριο Προσωπικού

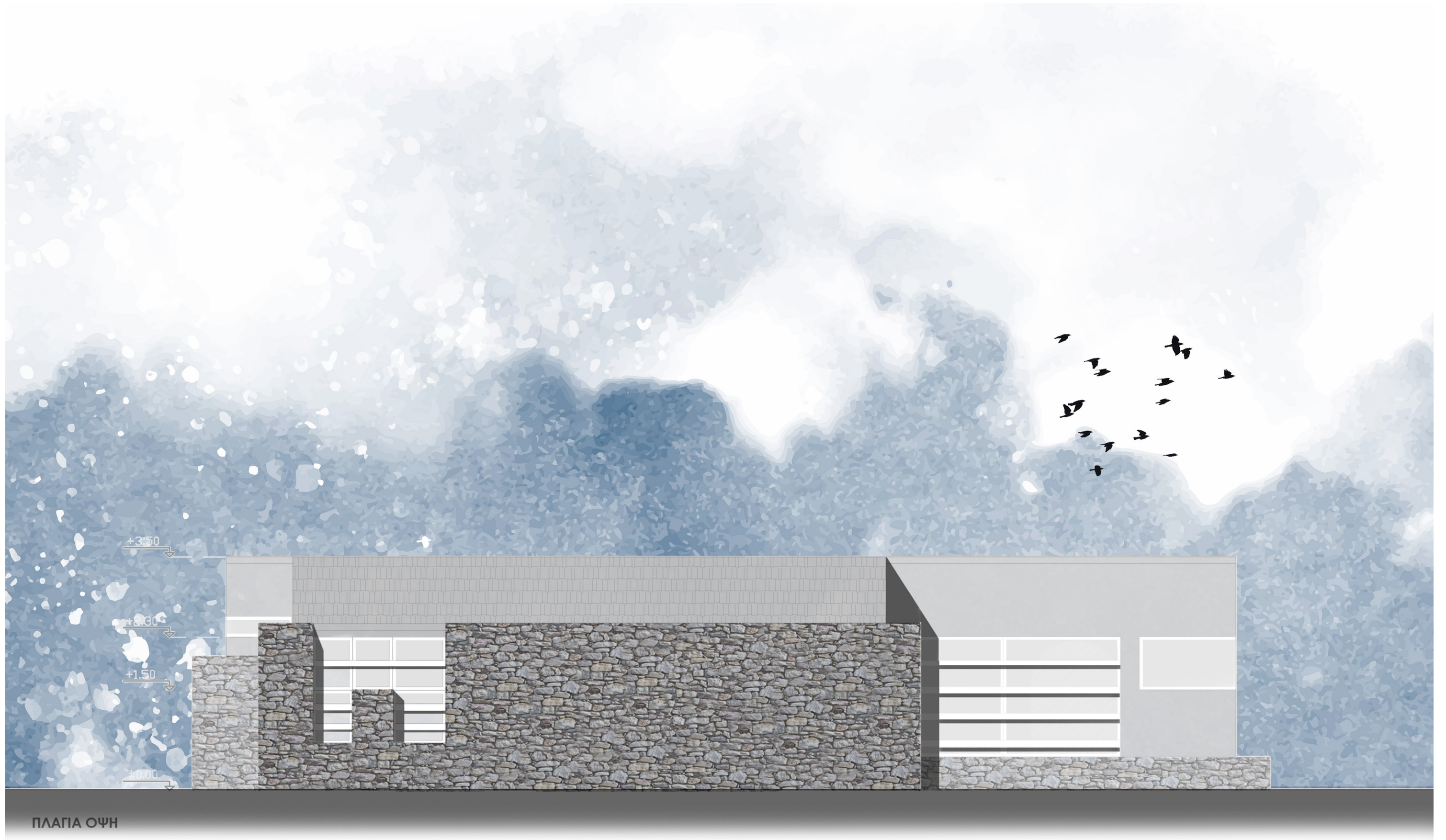
Παροχές:

- Χώρος Χαλάρωσης
- Κουζίνα
- Αποδυτήρια
- WC
- Λουτρά
- Laundry Room

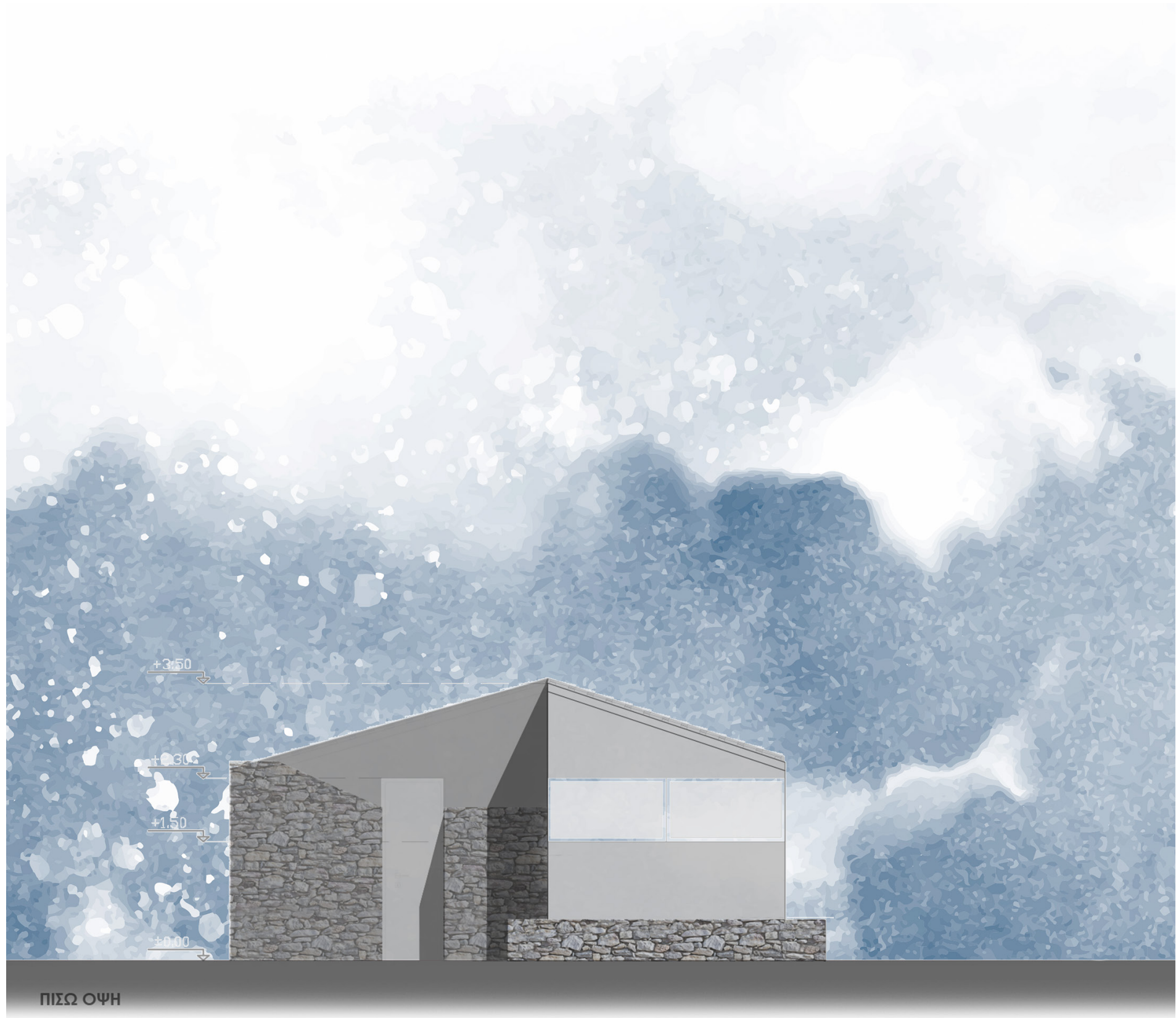

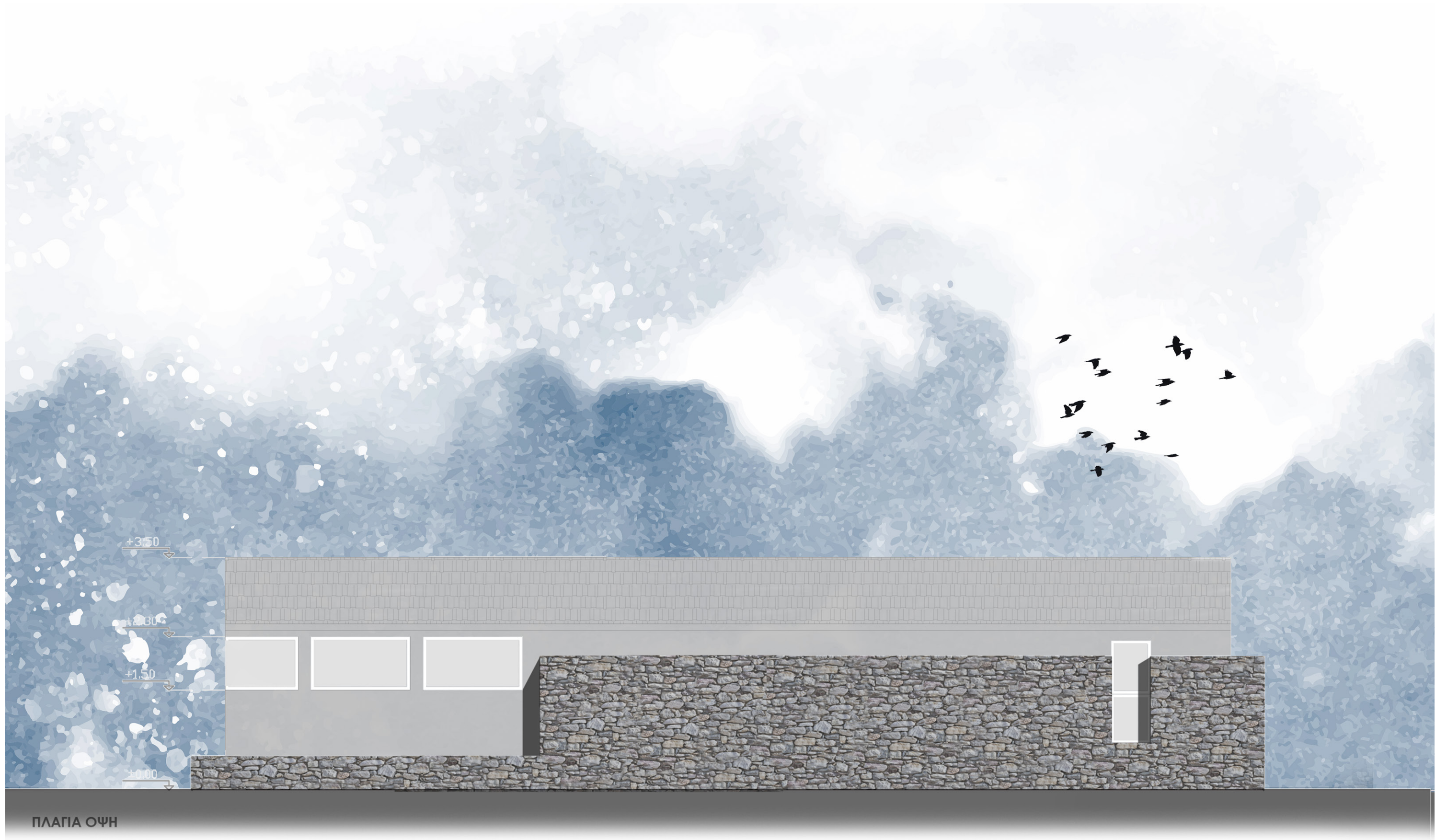

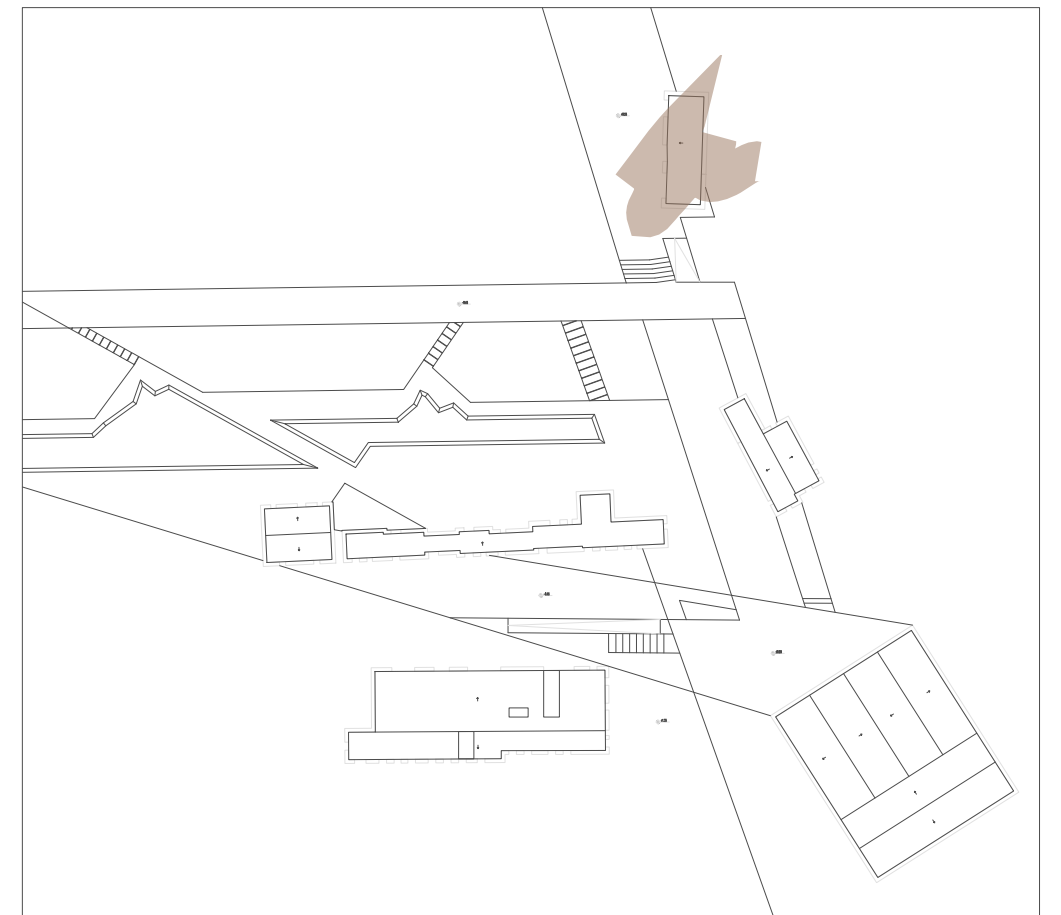
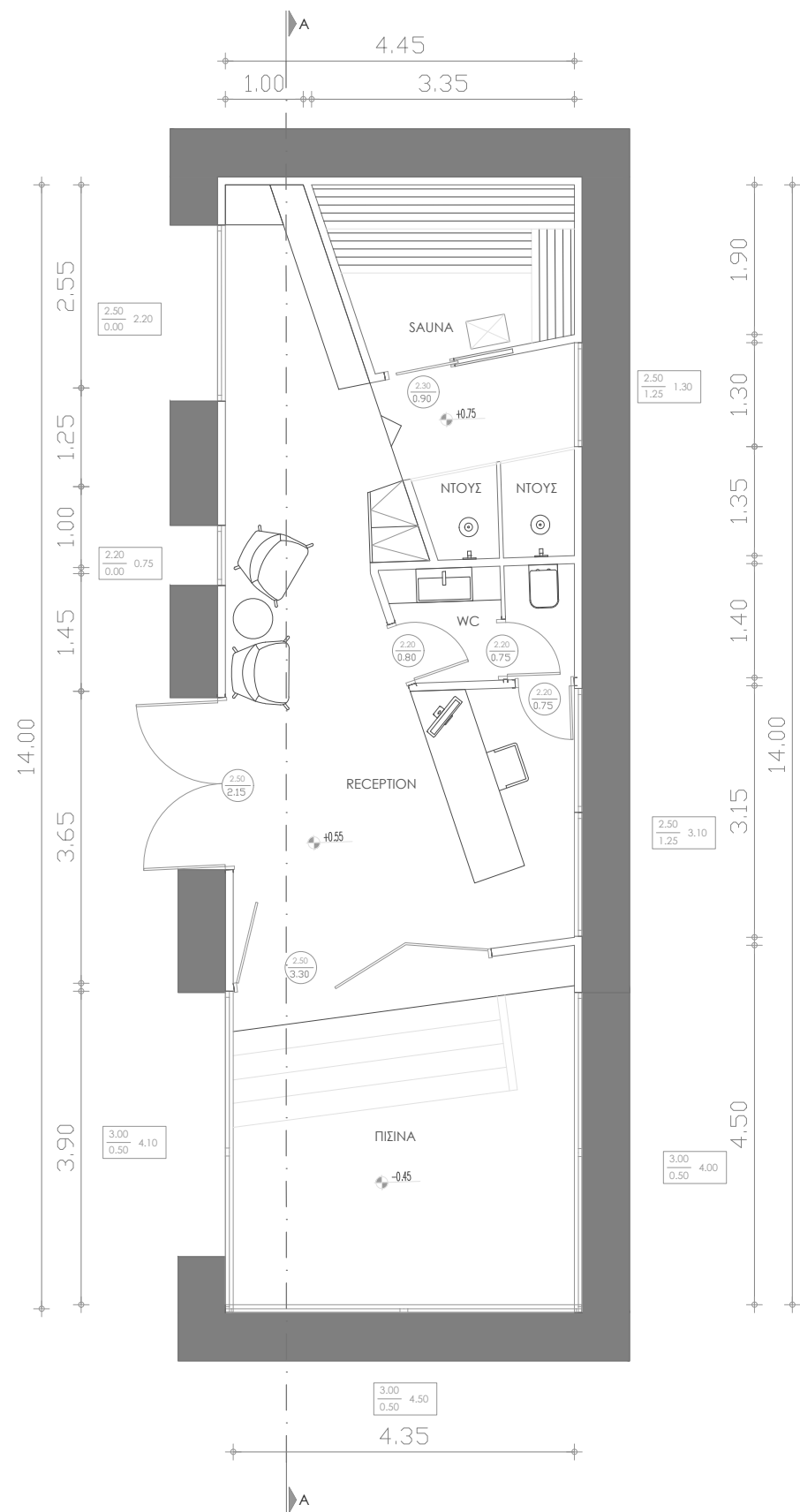

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

Σχέδιο Πρότασης SPA

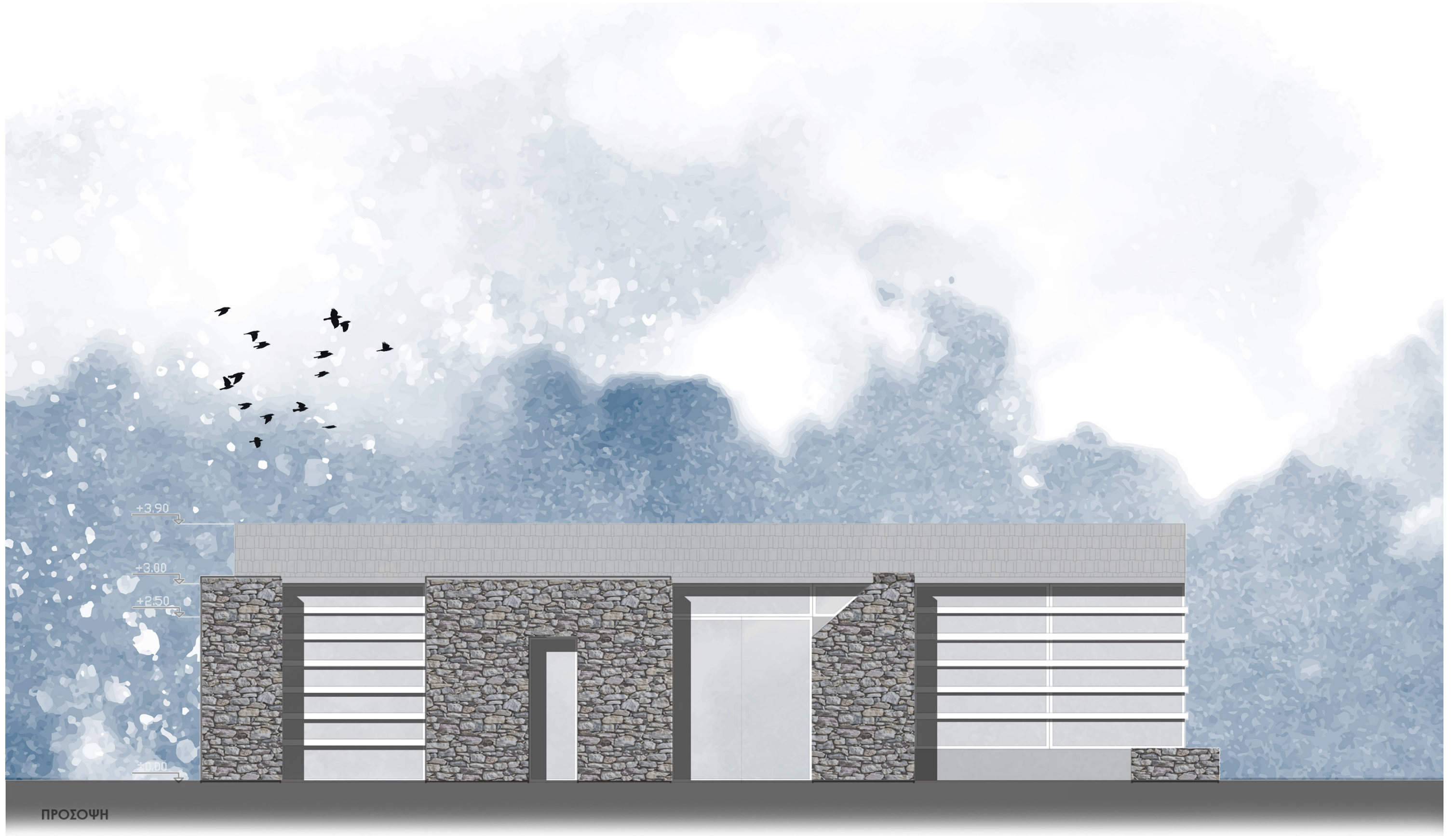
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΤΙΡΙΟΥ

SPA

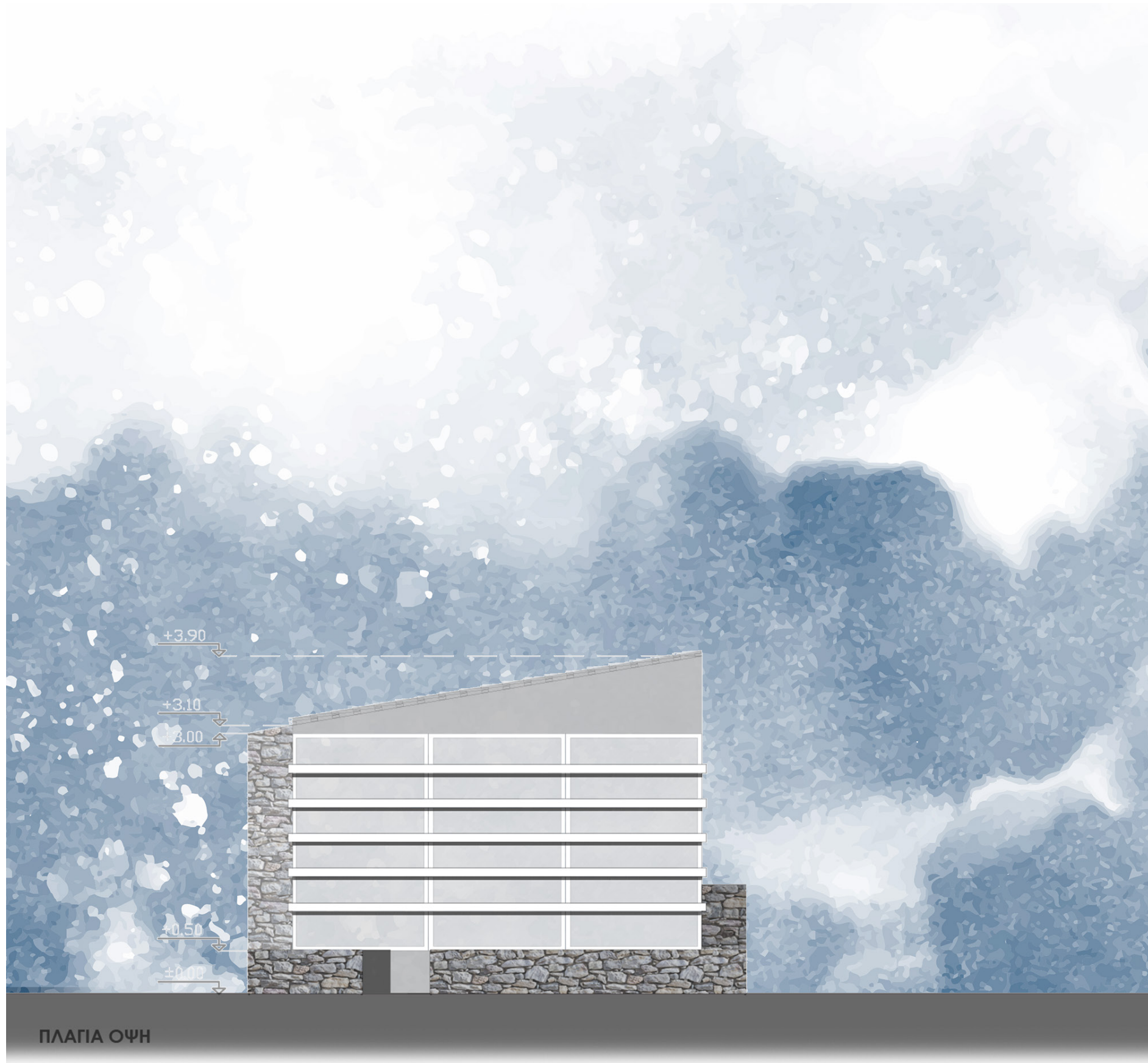
Παροχές:

- Χώρος Υποδοχής - Reception
- Sauna
- Κολυμβητική Δεξαμενή
- Ντους
- WC

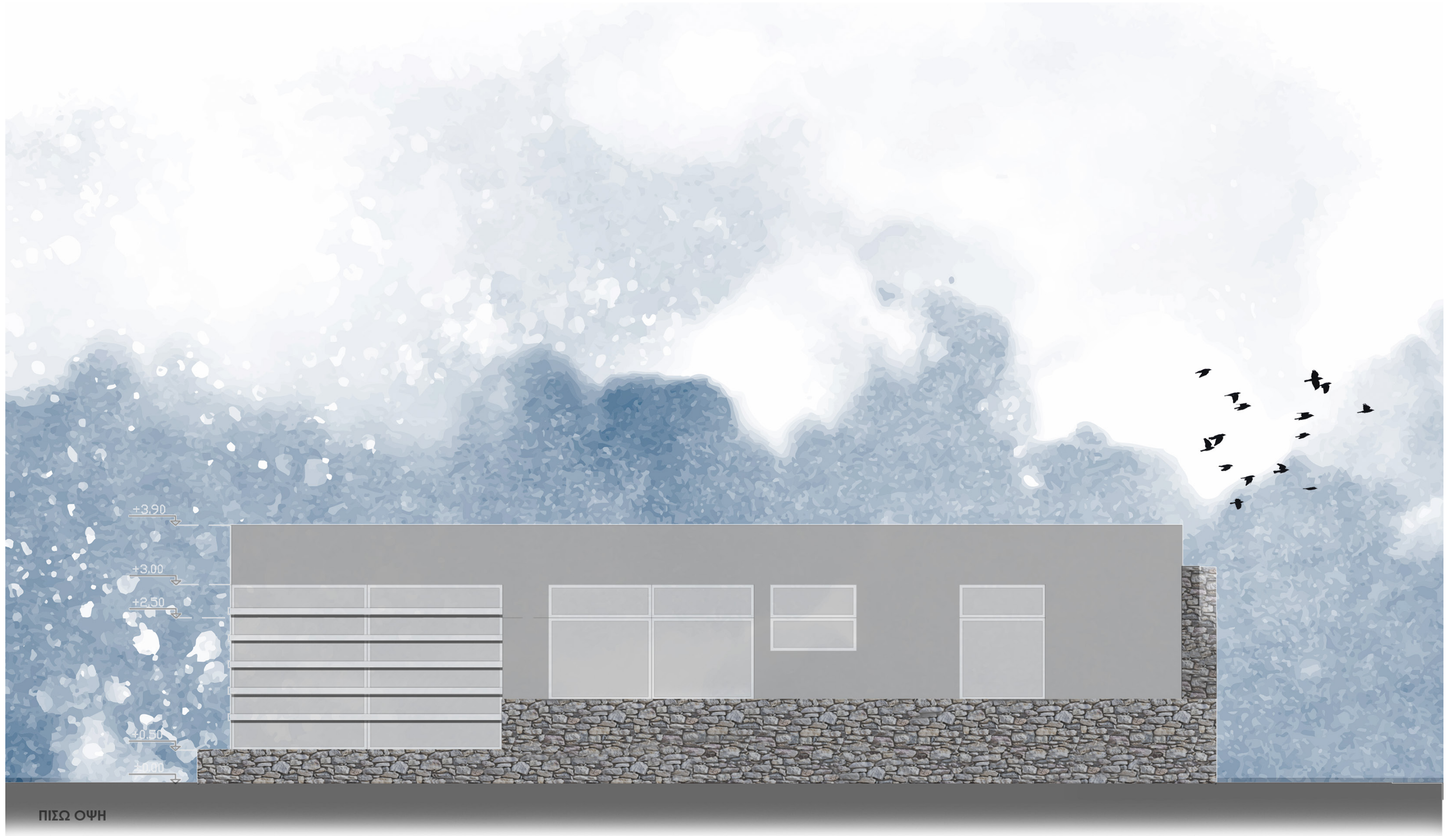

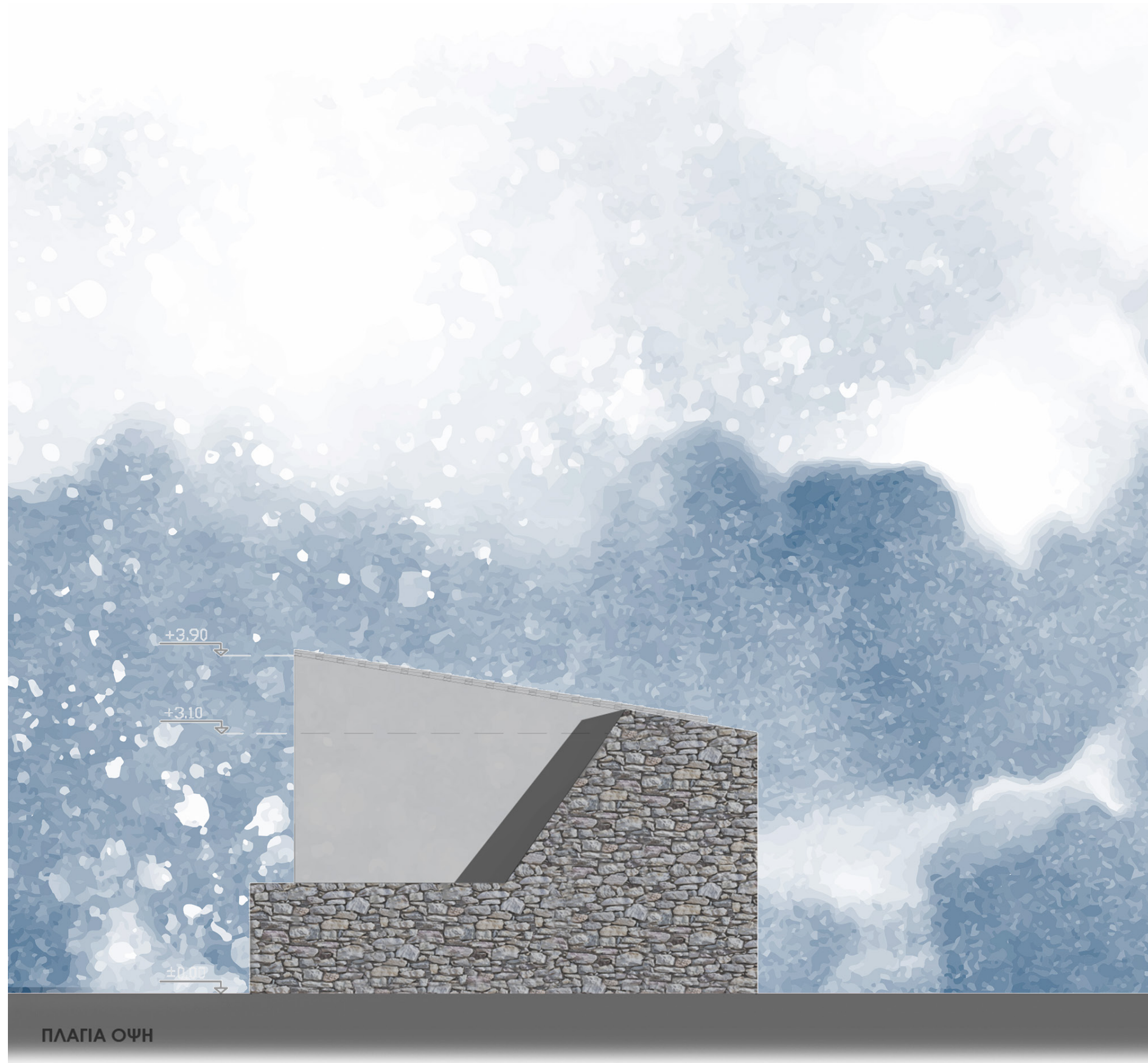

ΠΙΣΩ ΟΨΗ

Χώρος Υποδοχής

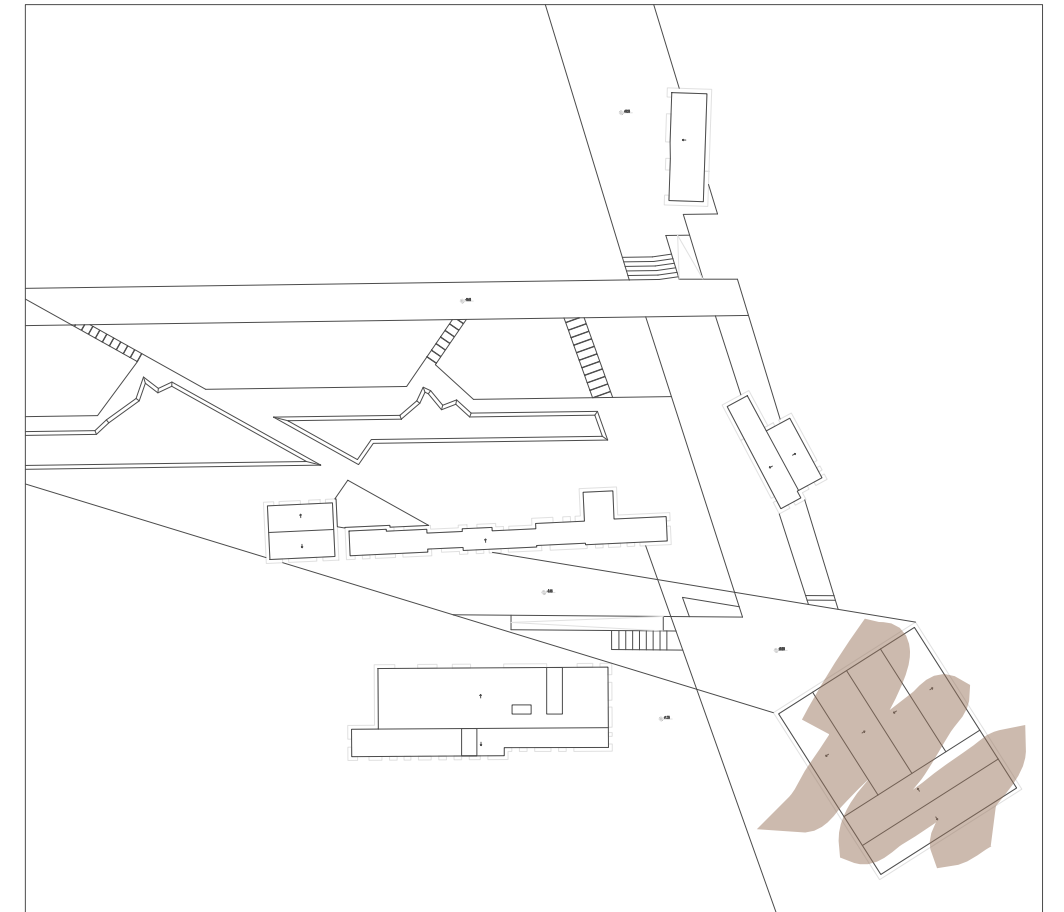
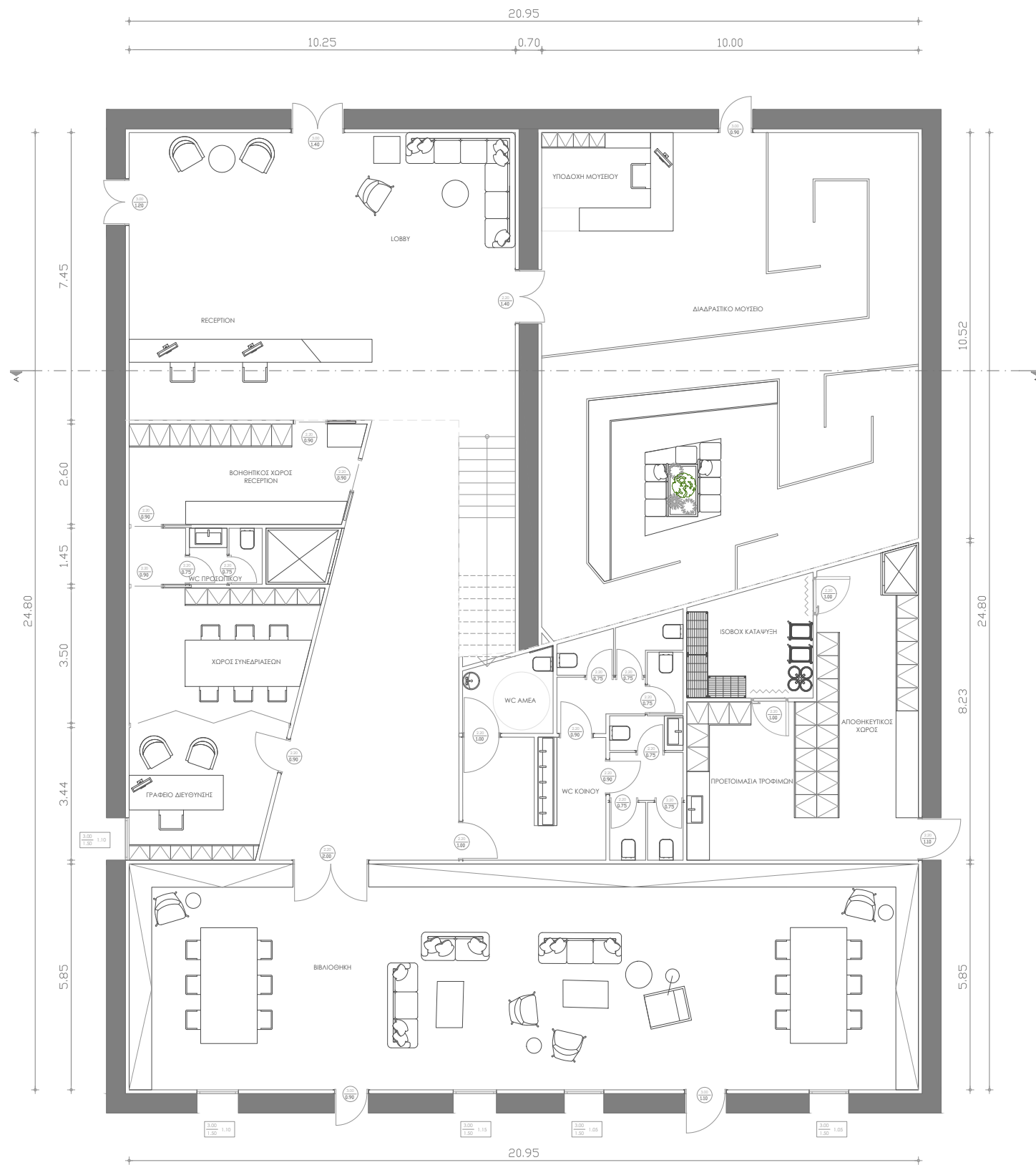
Πισίνα

Sauna

Σχέδιο Πρότασης Μεγάλο Κτίριο - Ισόγειο

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΤΙΡΙΟΥ

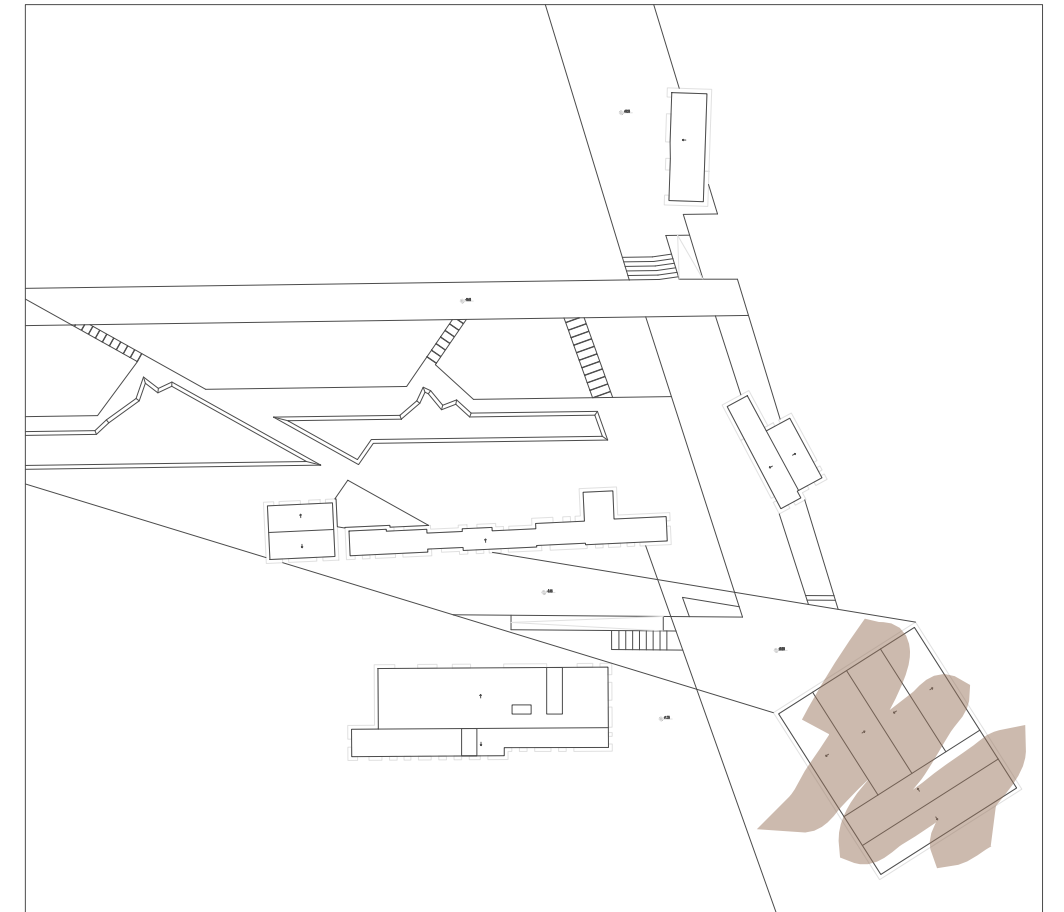
Μεγάλο Κτίριο - Ισόγειο

Παροχές:

- Χώρος Υποδοχής - Reception
- Lobby
- Διαδραστικό Μουσείο
- Ανεγκυστήρας Κοινού
- Βιβλιοθήκη
- Βοηθητικός Χώρος Reception
- WC Προσωπικού
- WC Κοινού
- Χώρος Συνεδριάσεων & Γραφείο Διεύθυνσης
- Χώρος Παραλαβής και Αποθήκευσης Πρώτων Υλών
- Χώρος Προετοιμασίας Τροφίμων
- ΙΣΟΒΟΧ Κατάψυξη
- Ανεγκυστήρας Προσωπικού

Σχέδιο Πρότασης Μεγάλο Κτίριο - Όροφος

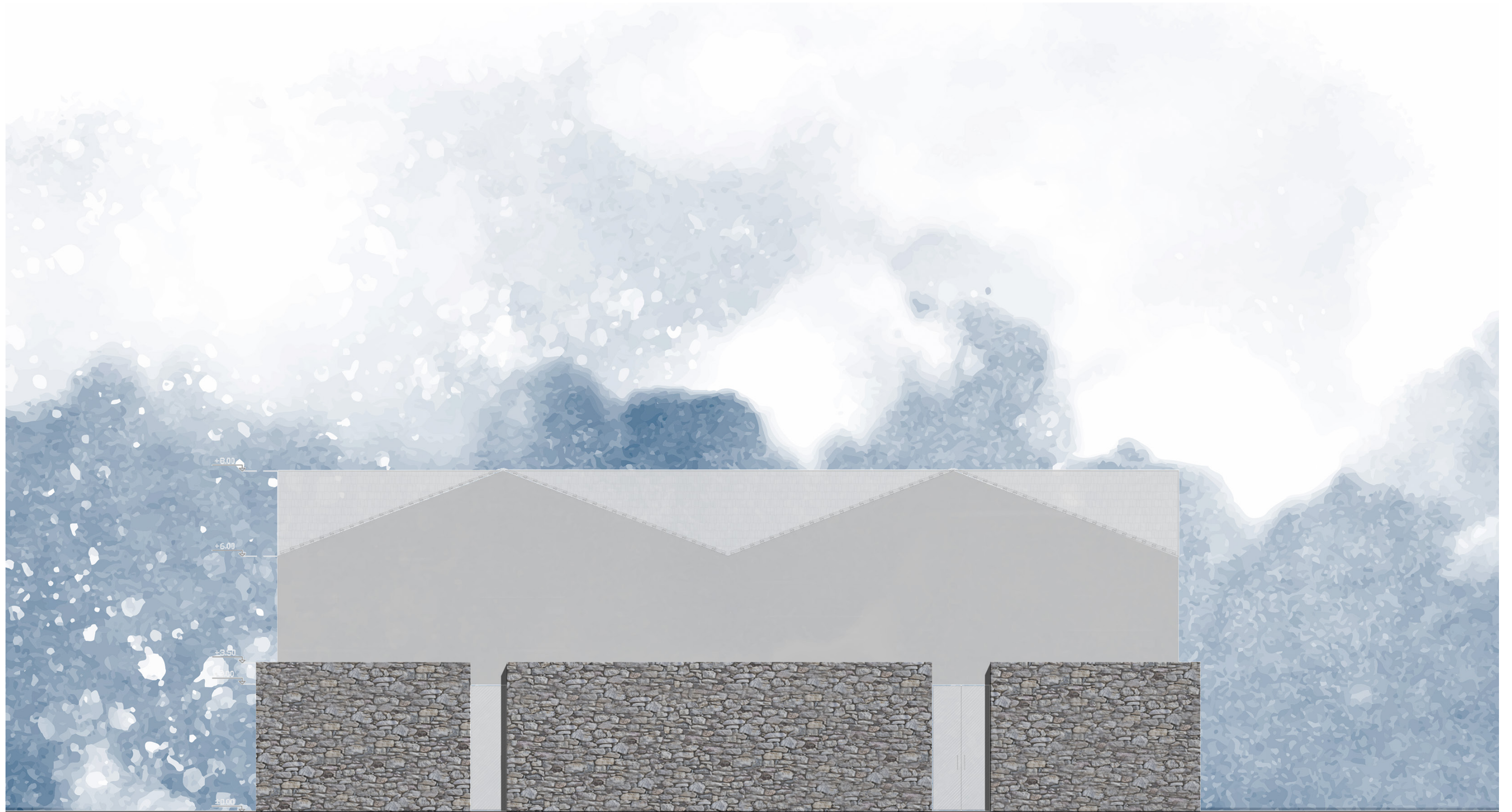
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΤΙΡΙΟΥ

Μεγάλο Κτίριο - Όροφος

Παροχές:

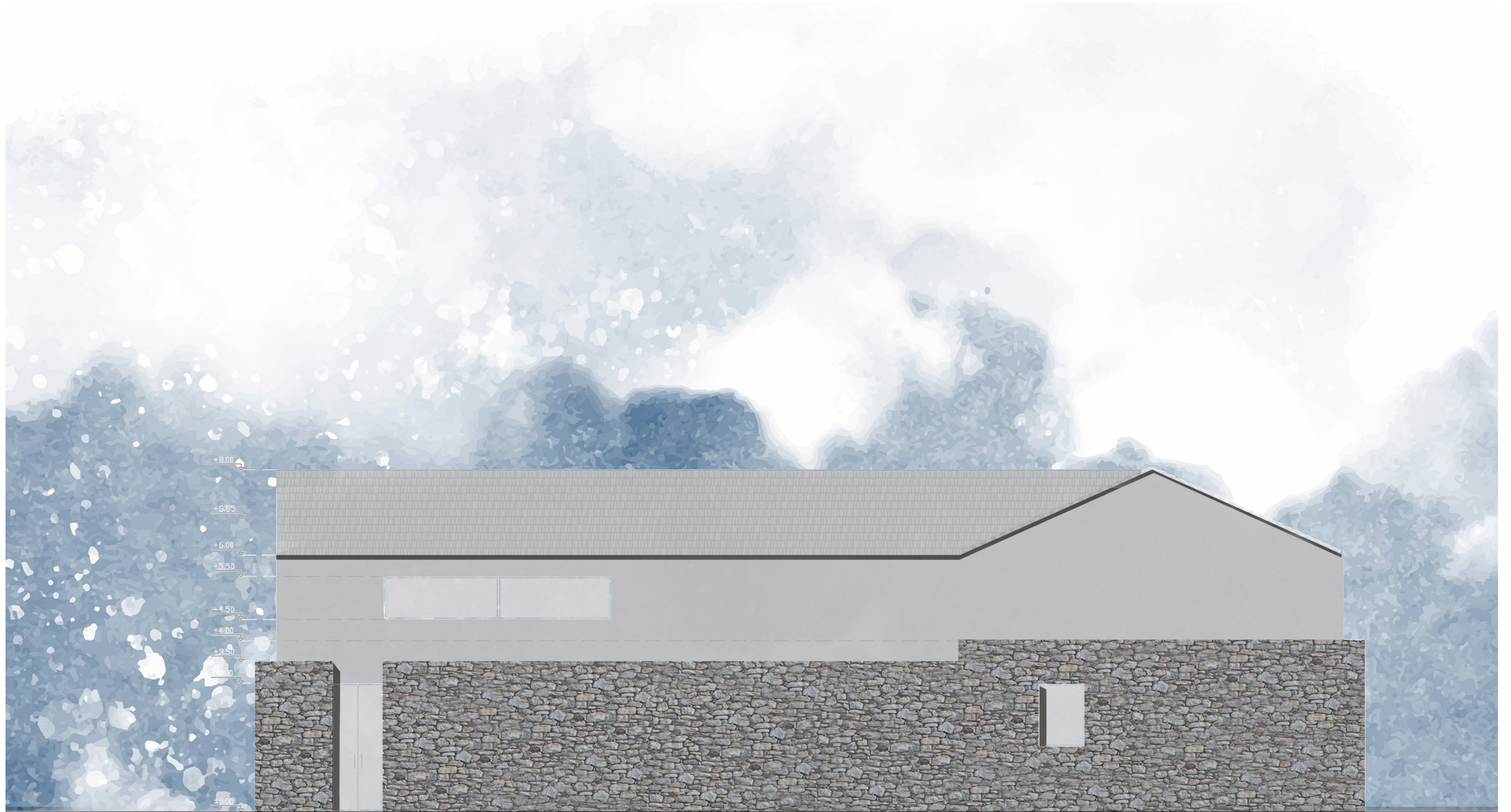
- Εστιατόριο
- Bar
- Κουζίνα
- Αποθηκευτικός Χώρος Τροφίμων & Πρώτων Υλών
- ΙΣΟΒΟΧ Συντήρηση
- WC Κοινού
- Ανελκυστήρας Κοινού
- Ανελκυστήρας Προσωπικού

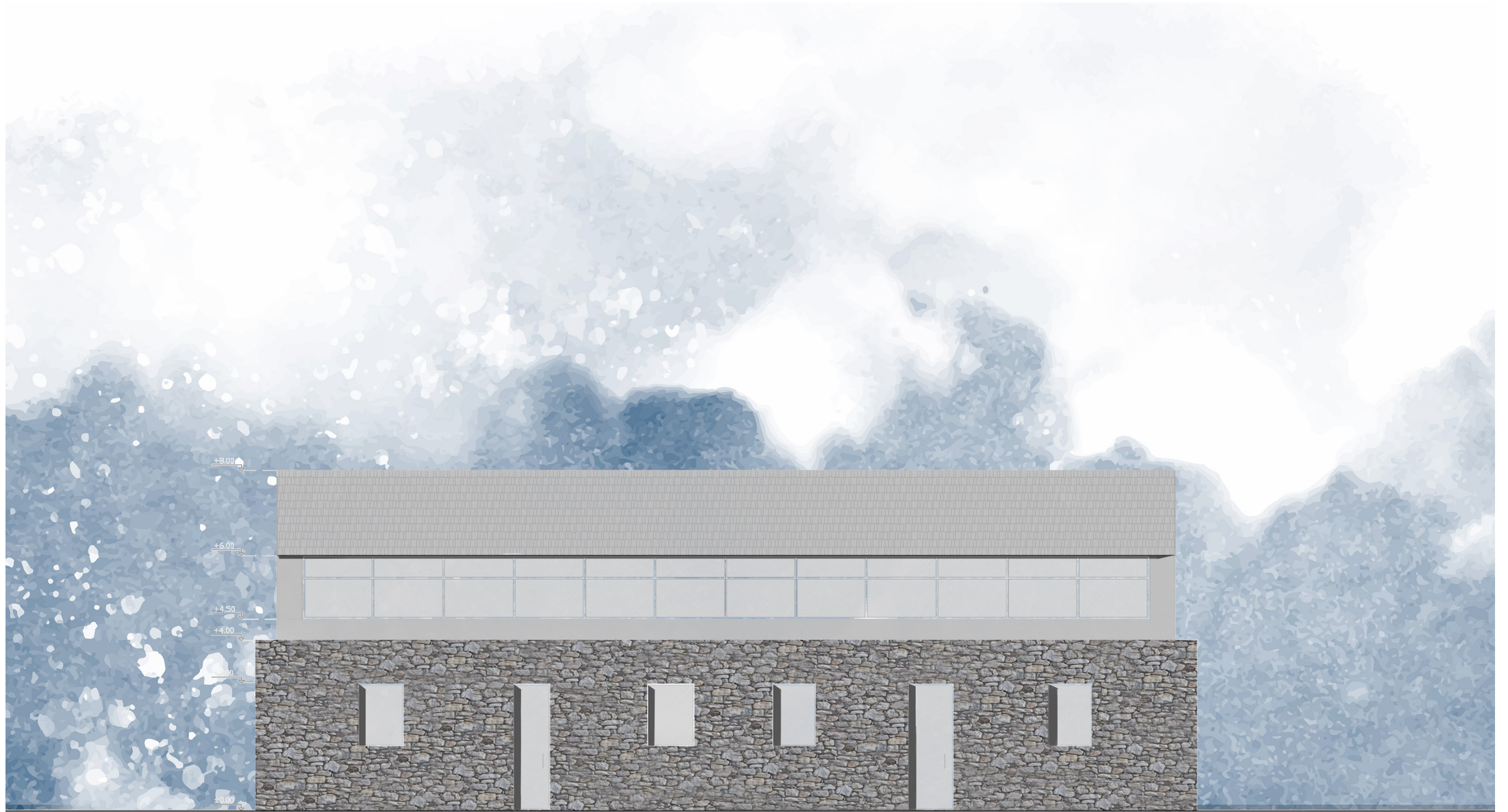
ΠΡΟΣΟΨΗ

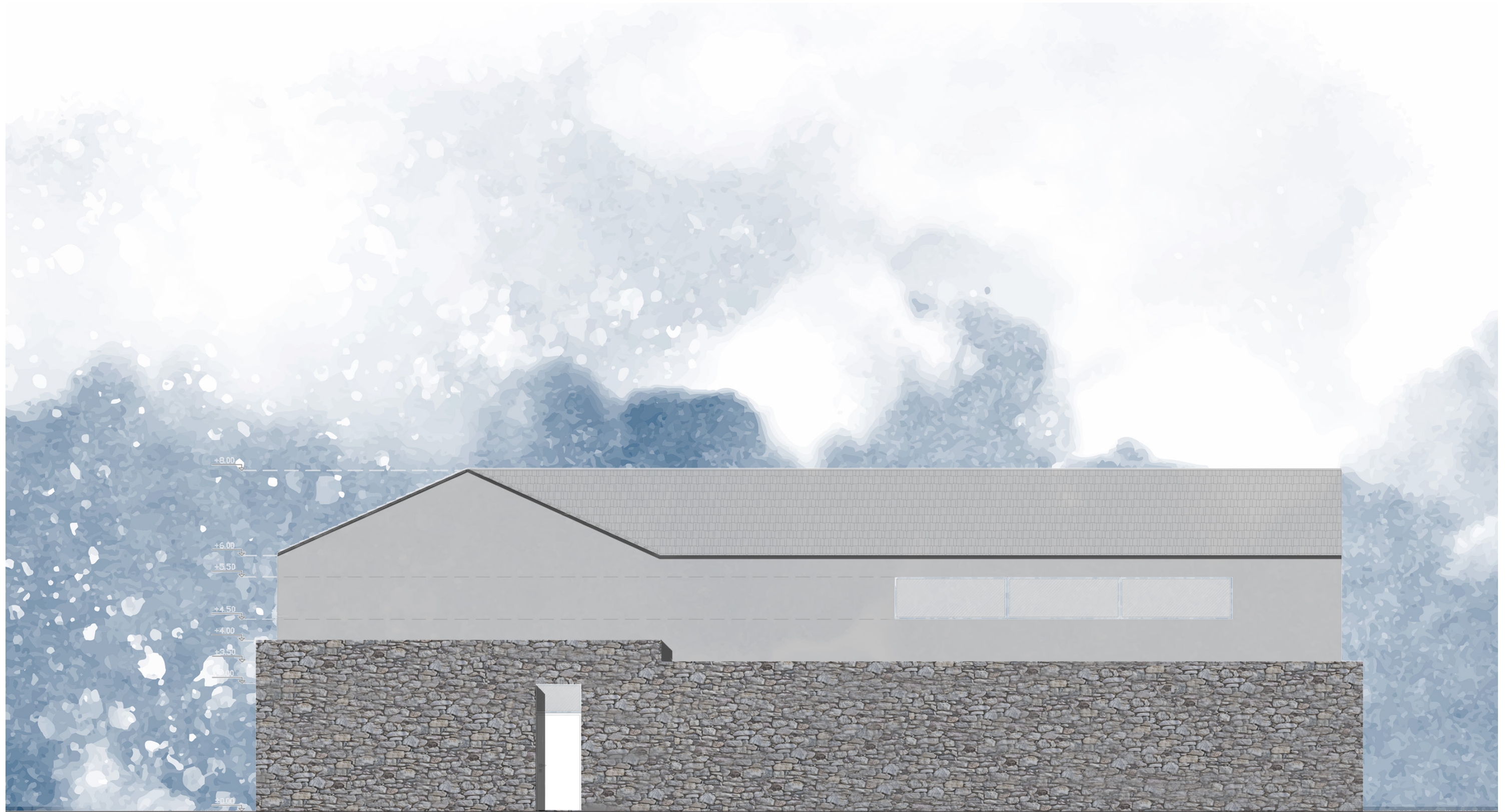
ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

ΠΙΣΩ ΟΨΗ

ΠΛΑΓΙΑ ΟΨΗ

Βιβλιοθήκη

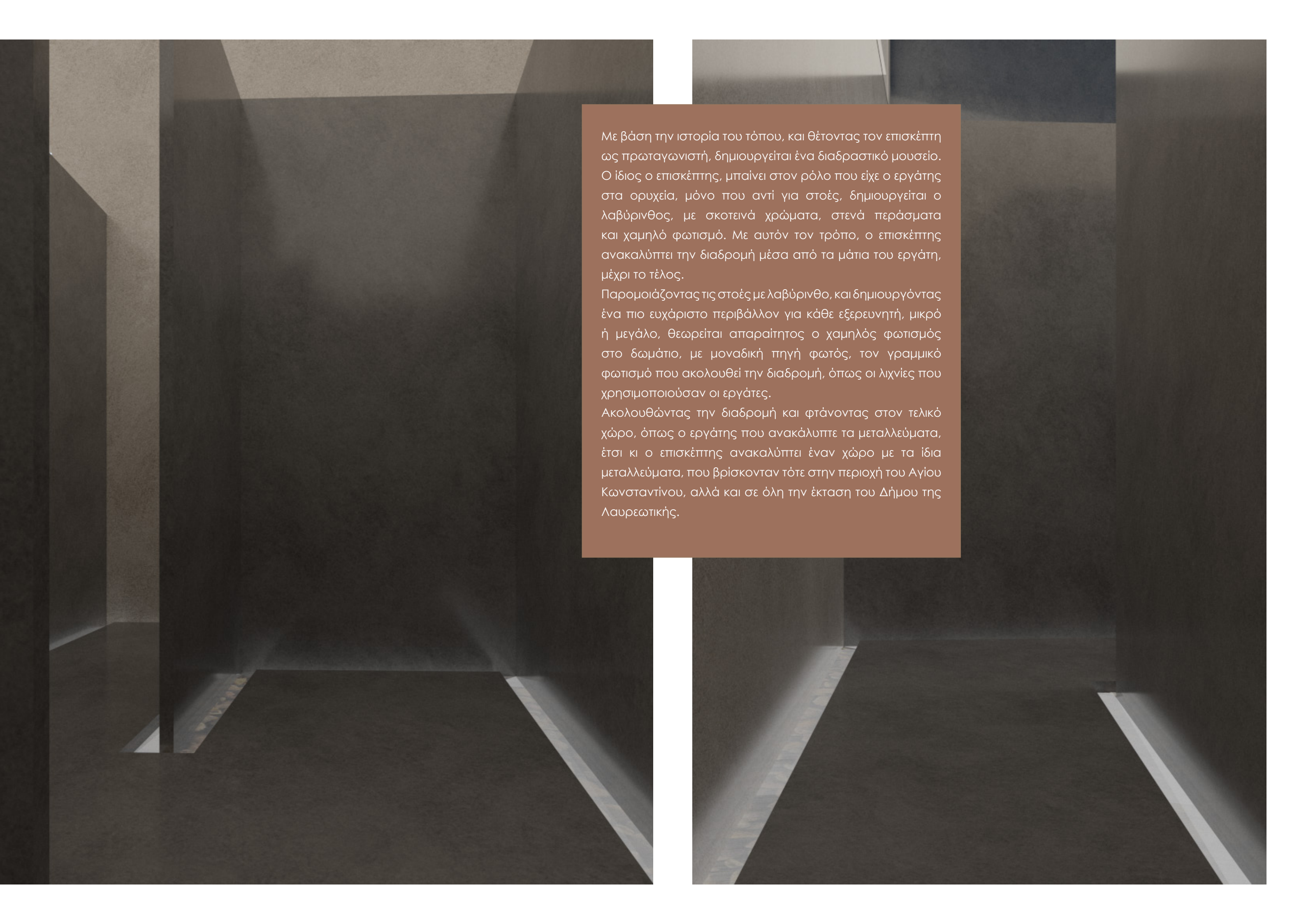

Με βάση την ιστορία του τόπου, και θέτοντας τον επισκέπτη ως πρωταγωνιστή, δημιουργείται ένα διαδραστικό μουσείο. Ο ίδιος ο επισκέπτης, μπαίνει στον ρόλο που είχε ο εργάτης στα ορυχεία, μόνο που αντί για στοές, δημιουργείται ο λαβύρινθος, με σκοτεινά χρώματα, στενά περάσματα και χαμηλό φωτισμό. Με αυτόν τον τρόπο, ο επισκέπτης ανακαλύπτει την διαδρομή μέσα από τα μάτια του εργάτη, μέχρι το τέλος.

Παρομοιάζοντας τις στοές με λαβύρινθο, και δημιουργώντας ένα πιο ευχάριστο περιβάλλον για κάθε εξερευνητή, μικρό ή μεγάλο, θεωρείται απαραίτητος ο χαμηλός φωτισμός στο δωμάτιο, με μοναδική πηγή φωτός, τον γραμμικό φωτισμό που ακολουθεί την διαδρομή, όπως οι λιχνίες που χρησιμοποιούσαν οι εργάτες.

Ακολουθώντας την διαδρομή και φτάνοντας στον τελικό χώρο, όπως ο εργάτης που ανακάλυπτε τα μεταλλεύματα, έτσι κι ο επισκέπτης ανακαλύπτει έναν χώρο με τα ίδια μεταλλεύματα, που βρίσκονταν τότε στην περιοχή του Αγίου Κωνσταντίνου, αλλά και σε όλη την έκταση του Δήμου της Λαυρεωτικής.

04 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Διαδίκτυο:

1. ΚΤΙΡΙΟ Εκδόσεις, "The Foundry Athens", Αθήνα
2. Geopark of Lavreotiki, Μεταλλευτική Ιστορία, 2021
<https://geoparklavreotiki.gr/metalleftiki-istoria/>
3. Βικιπαίδεια, Μεταλλεία Λαυρίου, 11 Αυγούστου, 2021
<https://el.wikipedia.org/wiki/>
4. ArchDaily, Niop Hacienda / AS Arquitectura + R79, 25 Φεβρουαρίου 2015
<https://www.archdaily.com/601382/niop-hacienda-as-arquitectura-r79>

Ερευνητικές Εργασίες – Διαλέξεις – Μεταπτυχιακές Διατριβές:

1. Μαρμάνη Μαριλένα, Αξιοποίηση Παλαιών Μεταλλευτικών Χώρων στην Περιοχή της Λαυρεωτικής, Επιβλέπων: Παναγόπουλος Κωνσταντίνος, Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων – Μεταλλουργών Τομέας Μεταλλευτικής, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα, 2016
2. Ε. Γ. Λινάκη, Κ. Σερράος, Ι. Στεφάνου, Η μνήμη και ο τόπος ως Υπόβαθρα Πολιτισμού, Εισήγηση στο 2ο Συνέδριο του ΤΕΕ / ΤΚΜ "Δημόσιος Χώρος", Θεσσαλονίκη, Μάρτιος 2018
https://www.researchgate.net/publication/344413458_E_mneme_kai_o_topos_os_yrobathra_politismou
3. Αναστασία Μπούρα, Η σχέση ανθρώπου-φύσης στην Ελληνική Λαογραφία, Επιβλέπων: Σοφία Κουταλίδη, Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών, Αθήνα, Ιούλιος 2018
4. Αριάδνη Γναφάκη, ΤΟ ΕΝΔΙΑΜΕΣΟ, Τόπος και Μνήμη στο έργο του Enric Miralles, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Πολυτεχνείο Κρήτης

Βιβλία:

1. Christian Norberg – Schulz, Genius Loci: Το Πνεύμα του Τόπου, μτφρ Μ. Φραγκόπουλος, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Ε.Μ.Π., Αθήνα, 2009

Άρθρα:

1. Χριστίνα Σγουρομύτη, Η ΑΥΓΗ, Λέσβος: Το «πνεύμα του τόπου», 4 Σεπτέμβρη 2016
2. Υβόννη Μαρκαντωνάτου, Κεφαλονιά: Ιστορικός οδηγός, Η αύρα του χθες στο σήμερα ενός τόπου, σελ. 160, Αθήνα: Εικόν, 2011

ΠΗΓΕΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 01, 03. 04 : <https://www.oryktosploutos.net/2021/11/καμαριζα-η-αρχαια-μαρωνεια-του-αριστο/>

Εικόνα 02_Χάρτης: Google Maps

Εικόνα 05: https://www.freepik.com/free-photo/lose-up-coniferous-tree-branch-bali-indonesia_10496296.htm#query=tree%20detail&position=10&from_view=search

Εικόνα 06: https://www.freepik.com/free-photo/central-park-dusk-new-york-city_26825227.htm#query=central%20park%20dusk%20new%20york&position=3&from_view=search

Εικόνα 07: <https://ripple.com/insights/a-greener-future-for-crypto-and-blockchain/>

Εικόνα 08: <https://loveyourselfmagazine.com/ethelontismos-enas-odigos-gia-souper-iroes/>

Εικόνα 09 - 24: <https://www.thefoundrysuitesathens.com/el/>

Εικόνα 25 - 38: <https://www.archdaily.com/601382/niop-hacienda-as-arquitectura-r79>

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλα τα άτομα που ήταν δίπλα μου και συνέβελαν, με τον τρόπο τους, στην ολοκλήρωση της παρούσας πτυχιακής εργασίας.

Για αρχή, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτριά μου, κα Διονυσία Φράγκου, για την πολύτιμη καθοδήγηση και υποστήριξή της.

Επιπλέον, τους γονείς μου και τον αδερφό μου, για την πολύτιμη βοήθειά τους, καθώς λειτούργησαν και ως πηγή έμπνευσης, και που πίστεψαν σε εμένα, καθ' όλη την διάρκεια της προσπάθειάς. Ακόμη και όλους τους δικούς μου ανθρώπους που στάθηκαν δίπλα μου, δίνοντας μου δύναμη, με τον δικό τους τρόπο.

Τέλος, να ευχαριστήσω τον Δήμο Λαυρεωτικής για την καθοδήγησή τους και τις πολύτιμες πληροφορίες, που με βοήθησαν να αντλήσω για την ερευνητική μου εργασία.

